

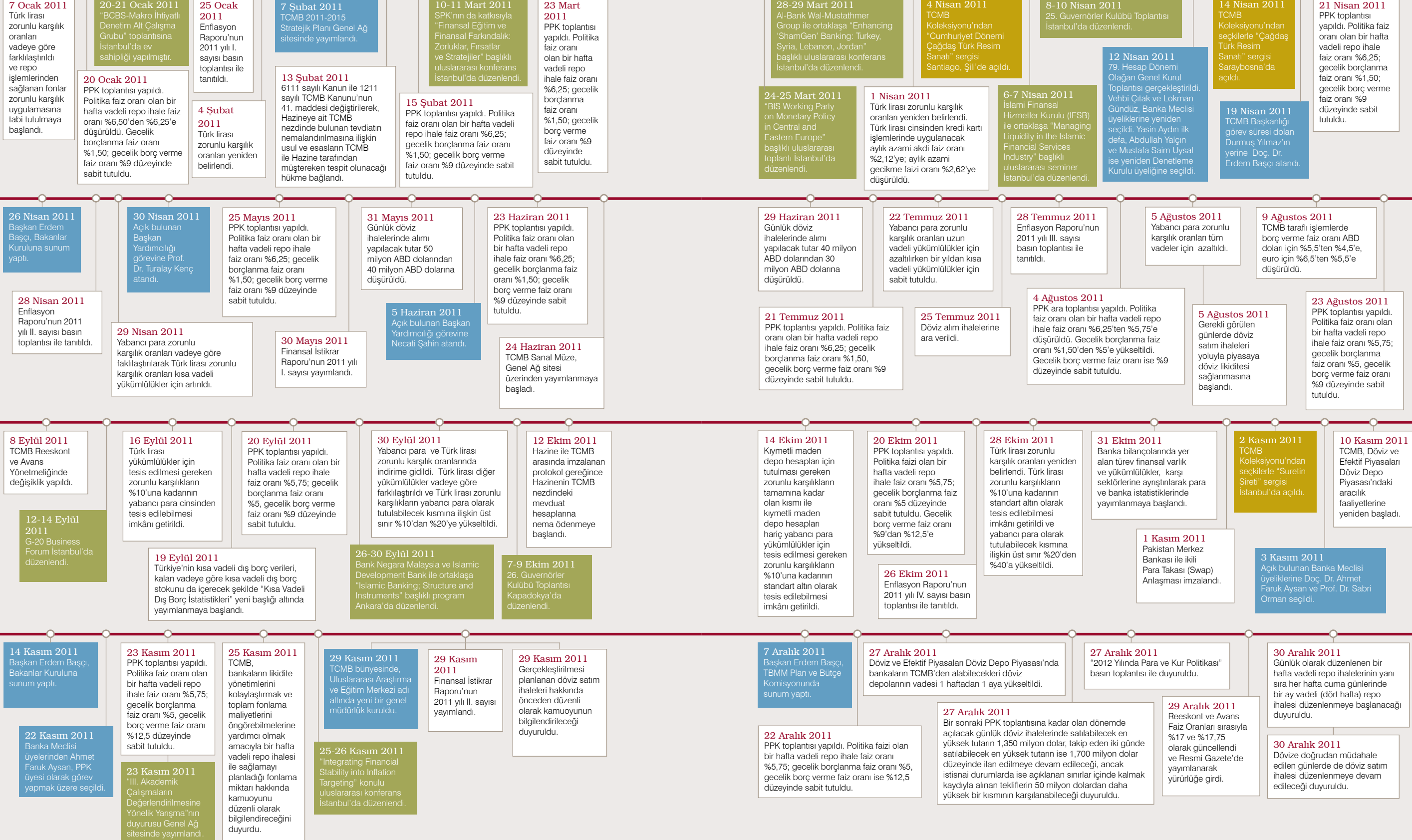
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

2011 Yılı Faaliyetleri

Kurumsal

Eğitim-Konferans

Kültür-Sanat

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi

16 Nisan 2012 Tarihli
HİSSEDARLAR GENEL KURULUNA
Sunulan

SEKSENİNCİ HESAP YILI HAKKINDA
BANKA MECLİSİNCE HAZIRLANAN
FAALİYET RAPORU

ANKARA
2012

Yıllık Rapor 2011

Adres: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezi
İstiklal Caddesi No:10
06100 Ulus / Ankara / Türkiye

Telefon: (90 312) 507 50 00

Faks: (90 312) 507 56 40

E-posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

Genel Ağ: <http://www.tcmb.gov.tr>

ISSN 1300-4573

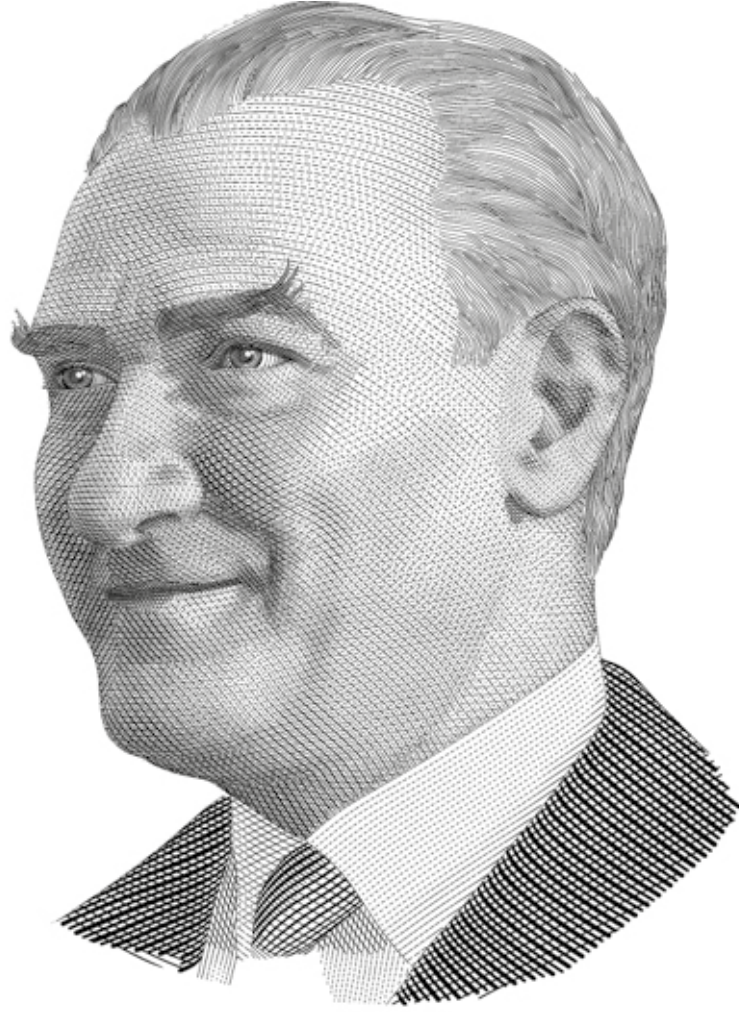
ISBN (basılı) 978-605-5758-64-6

ISBN (elektronik) 978-605-5758-65-3

Basım Yeri: Ömür Matbaacılık A.Ş.

Gündem

- 1- Açılış, Divanın teşekkülü.
- 2- Toplantı tutanağının imzalanması hususunda Divana yetki verilmesi.
- 3- Banka Meclisi ve Denetleme Kurulunun 2011 hesap yılına ait raporlarının ve kâr dağıtımı ile ilgili teklifin okunması ve görüşülmesi.
- 4- 2011 yılına ait bilanço, kâr ve zarar hesabı ile kâr dağıtımına ilişkin teklifin onaylanması.
- 5- Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası.
- 6- Banka Meclisinde açılan iki üyeliğe Türk Ticaret Kanunu'nun 315. maddesi gereğince Banka Meclisince seçilmiş bulunan üyelerin onaya arzı ve onaylanmama halinde ayrılan üyelerin müddetini tamamlamak üzere seçim yapılması.
- 7- Banka Meclisinin 30 Nisan 2012 tarihinde boşalacak iki üyeliği için seçim yapılması.
- 8- Denetleme Kurulunun 30 Nisan 2012 tarihinde boşalacak bir üyeliği için, (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca bir üye seçimi yapılması.

Portre, E-9 Emisyon Grubu

1. Tertip 20-50 TL kupürlerindeki ön yüz tasarımlarından alınmıştır.

İçindekiler

ÖNSÖZ	8
1. YÖNETİM BİRİMLERİ	
1.1. Organizasyon Şeması	12
1.2. Banka Meclisi	14
1.3. Para Politikası Kurulu	16
1.4. Denetleme Kurulu	18
1.5. Yönetim Komitesi	20
1.6. İdare Merkezi Yönetim Birimleri	22
1.7. Şubeler	23
1.8. Temsilcilikler	23
2. STRATEJİK PLAN VE UYGULAMALARI	
2.1. TCMB Stratejik Planı	26
2.2. Fiyat İstikrarı ve Para Politikası	27
2.3. Finansal İstikrar Gelişmeleri ve Faaliyetler	52
2.4. Ödeme – Takas Sistemleri ve Emisyon	55
2.5. Döviz Rezerv ve Risk Yönetimi	59
2.6. Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları	61
2.7. İletişim Politikası ve Faaliyetler	62
3. İDARİ VE SOSYAL İŞLER	
3.1. Kadro ve Personel Durumu	66
3.2. Eğitim Faaliyetleri	67
3.3. Kültürel, Sanatsal ve Sportif Faaliyetler	69
4. FİNANSAL TABLOLAR	
4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları	72
4.2. 31.12.2011 Tarihli Bilanço, Kâr / Zarar Tablosu ve Açıklamalar	75
4.3. UFRS'ye Uygun Olarak Düzenlenmiş Finansal Tablolar ve Finansal Tablolara İlişkin Nottlar	92
4.4. TCMB'de Denetim Ve Denetim Raporları	148
4.5. Türkiye – IMF Parasal İlişkileri	152

GRAFİKLER

Grafik 1. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler Yıllık Büyüme Oranları (Yüzde)	29
Grafik 2. Gelişmiş Ülkeler İşsizlik Oranları	29
Grafik 3. Ham Petrol (Brent) Fiyatları	30
Grafik 4. S&P Goldman Sachs Emtia Fiyatları Endeksleri	30
Grafik 5. Gelişmiş Ülkeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler Tüketici Fiyat Enflasyonu	31
Grafik 6. Gelişmiş Ülkeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler Çekirdek Tüketici Fiyat Enflasyonu	31
Grafik 7. Küresel Risk İştahı Endeksleri	32
Grafik 8. Seçilmiş Ülke Tahvillerinin Alman Tahvilleriyle Getiri Farkı	32
Grafik 9. Gelişmiş Ülkeler Politika Faiz Oranı	33
Grafik 10. Enflasyon Hedeflemesi Yapan Gelişmekte Olan Ülkelerde Politika Faiz Oranı	33
Grafik 11. Yıllık TÜFE Enflasyonu, Hedef ve Belirsizlik Aralığı	34
Grafik 12. Tüketici Fiyatları	35
Grafik 13. Hizmet Fiyatları	36
Grafik 14. TÜFE, ÖKTEG-H ve ÖKTEG-I	36
Grafik 15. 12 ve 24 Ay Sonrası TÜFE Beklentileri	36
Grafik 16. GSYİH	38
Grafik 17. Nihai Yurt İçi Talep ve İhracat	38
Grafik 18. Dış Ticaret Hadleri	39
Grafik 19. Cari İşlemler Dengesi/GSYİH	40
Grafik 20. Cari Açığın Temel Finansman Kaynakları	40
Grafik 21. Kredi Artışları	43
Grafik 22. Kredi Faiz Oranları	43
Grafik 23. Merkezi Yönetim Bütçe Açığı ve AB-Tanımlı Kamu Borç Stoku	44
Grafik 24. Merkezi Yönetim Faiz Dışı Bütçe Fazlası ve Yapısal Faiz Dışı Bütçe Fazlası	44
Grafik 25. TL ve Gelişmekte Olan Ülke Para Birimleri	48
Grafik 26. Getiri Eğrisi	48
Grafik 27. Kur Oynaklığı	51
Grafik 28. Finansal İstikrarın Makro Gösterimi	52
Grafik 29. Bankalararası Takas Odalarında Hesaplaşmaya Tabi Tutulan Çekler	55
Grafik 30. EFT - EMKT Sisteminde Gerçekleşen Toplam Ödeme Tutarı	56
Grafik 31. EFT - EMKT Sisteminden Geçen Toplam Mesaj Adedi	57
Grafik 32. Emisyon Hacmi	57
Grafik 33. Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı	58
Grafik 34. Merkez Bankası Döviz Rezervleri	60
Grafik 35. 2002 - 2011 Yılları Arasında Çalışan Sayısı	66
Grafik 36. Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	66
Grafik 37. Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	66
Grafik 38. Eğitim Faaliyetleri	67
Grafik 39. Eğitim Faaliyetleri	67
Grafik 40. Banka Dışındaki Eğitim Programları	68
Grafik 41. Eğitim Faaliyetleri	68

TABLolar

Tablo 1. Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri	37
Tablo 2. İş Gücü ve İstihdam	41
Tablo 3. İstihdamın Sektörel Dağılımı	41
Tablo 4. Sanayi, İnşaat, Ticaret-Hizmet Sektörleri Verimlilik ve Ücret Gelişmeleri	42
Tablo 5. Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve AB-Tanımlı Borç Stoku	45
Tablo 6. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri	45
Tablo 7. 2011 Yılında TCMB'nin Para Piyasalarına İlişkin Aldığı Kararlar	47
Tablo 8. 2011 Yılında TCMB'nin Döviz Piyasasına İlişkin Aldığı Kararlar	50
Tablo 9. TL Zorunlu Karşılık Oranlarının Gelişimi	53
Tablo 10. Yabancı Para Zorunlu Karşılık Oranlarının Gelişimi	53
Tablo 11. 30.12.2011 Tarihinde Tedavülde Bulunan Banknotlar	58
Tablo 12. Tarama ve Müzakere Sürecinde TCMB'nin Katılım Sağladığı Fasıllarda Son Durum	61
Tablo 13. TCMB Şubeler ve Temsilcilikler Personel Sayısı	67

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ADUP	Acil Durum Uygulama Paketi
API	Açık Piyasa İşlemleri
BPPİ	Bankalararası Para Piyasası İşlemleri
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
BIS	Uluslararası Ödemeler Bankası
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
DRYK	Döviz Risk ve Yatırım Komitesi
EFT	Elektronik Fon Transferi
EMKT	Elektronik Menkul Kıymet Transferi
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IBAN	Uluslararası Banka Hesap Numarası
IFSB	İslami Finansal Hizmetler Kurulu
IILM	Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu
IMF	Uluslararası Para Fonu
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KTG-H	Kişisel Tüketim/Giderler H Endeksi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
ÖKTG	Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri
ÖKTG-H	Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri H Endeksi
ÖKTG-I	Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri I Endeksi
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi
OPEC	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
OVP	Orta Vadeli Program
PPK	Para Politikası Kurulu
SDR	Özel Çekme Hakkı
SMP	Stratejik Model Portföy
SWIFT	Dünya Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Kuruluşu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TL	Türk Lirası
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜFE	Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
UMS	Uluslararası Muhasebe Standartları
UMSK	Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
UFYK	Uluslararası Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi

Önsöz

Küresel finans krizi sonrasında gelişmiş ülke merkez bankalarının krizin etkilerini sınırlamak amacıyla uyguladıkları parasal genişleme politikalarının gelişmekte olan birçok ülke üzerinde olduğu gibi Türkiye’de de önemli yansımaları olmuştur. Bu dönemde kısa vadeli yurt dışı finansman imkânlarının bol ve düşük maliyetli olarak sağlanabilmesi, hızlı kredi genişlemesine ve Türk lirasının giderek değerlenmesine yol açmıştır. Bu durum, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren makro finansal risklerin ve dış dengesizliklerin birikmesine neden olmuştur. Finansal istikrara ilişkin risklerin artması orta vadede fiyat istikrarını tehdit etme potansiyeli taşıdığından, para politikası stratejisinde finansal istikrarı da dikkate alan farklı yaklaşımlar gündeme gelmiştir.

Türkiye’de 2001 yılında yeniden düzenlenen Kanunu ile TCMB, fiyat istikrarı temel amacına ilave olarak finansal istikrara katkıda bulunacak tedbirleri almakla görevlendirilmiştir. Bu kapsamda TCMB, küresel dengesizliklerin ülkemiz ekonomisi üzerinde oluşturduğu makro finansal riskleri sınırlamak amacıyla, 2010 yılının sonlarından itibaren yeni bir politika stratejisi tasarlamış ve uygulamaya başlamıştır. Yeni politika yaklaşımında fiyat istikrarı önceliği korunurken finansal istikrar da destekleyici bir amaç olarak gözetilmiştir. Bu kapsamda politika faizinin yanı sıra, zorunlu karşılık oranları ve faiz koridoru gibi birbirini tamamlayıcı nitelikteki araçlar bir arada kullanılmaktadır. Bu politikalarla orta vadeli enflasyon görünümünü bozmadan, ekonomideki dengesizlikler kademeli olarak azaltılarak daha

sağlıklı bir büyüme kompozisyonuna doğru yönlendirme amaçlanmıştır. Bu çerçevede, bir yandan döviz kurunun iktisadi temellerden aşırı ölçüde sapmasına karşı politikalar uygulanırken, diğer yandan aşırı borçlanmanın engellenmesi amacıyla kredilerin makul oranlarda büyümesi için diğer kurumların katkısıyla birlikte gerekli tedbirler alınmıştır.

Yeni politika çerçevesine geçilen 2010 yılının Kasım ayından, Avrupa ekonomisindeki belirsizliklerin hızla yoğunlaştığı 2011 Ağustos ayına kadar olan dönemde para politikası iki eksen doğrultusunda belirlenmiştir. Bu kapsamda bir yandan kısa vadeli sermaye akımlarının uzun vadeye yönlendirilmesi ve Türk lirasının aşırı değerlenmesinin önlenmesi amaçlanmıştır. Diğer yandan da yurt içinde krediler ve talebin daha kontrollü biçimde büyümesi ve iç taleple dış talep arasındaki ayrışmanın dengelenmesi hedeflenmiştir. Bu dönemde, risk iştahının güçlü olması ve sermaye akımlarının kısa vadede yoğunlaşması nedeniyle, faiz koridoru aşağı doğru genişletilmiştir. Böylelikle gecelik piyasada oluşan faiz oranlarının zaman zaman politika faiz oranından daha düşük seviyede oluşmasına izin verilerek çok kısa vadeli sermaye girişlerinin caydırılması mümkün olmuştur. Aynı dönemde aşırı kredi genişlemesini engellemek ve iç talebi kontrol altında tutabilmek amacıyla zorunlu karşılık oranlarında da güçlü bir artışa gidilmiştir. Ayrıca, bu dönemde açılan düzenli döviz alım ihaleleriyle güçlü sermaye girişlerinden rezervleri güçlendirmek amacıyla yararlanılmıştır. Alınan bu tedbirler Türk lirası üzerindeki aşırı değerlenme baskısının giderilmesine önemli katkıda bulunmuştur. Ayrıca, başta

BDDK olmak üzere, diğer kurumların aldığı tedbirlerin de katkısıyla kredilerde 2011 yılının ortasından itibaren belirgin bir yavaşlama görülmüştür. Bu gelişmelere bağlı olarak, talep kompozisyonunun ve sermaye akımlarının kalitesinin arzu edilen yönde değişmeye başladığı ve ekonomimizin 2011 yılının ortalarından itibaren dengelenme sürecine girdiği gözlemlenmiştir.

2011 yılının Ağustos ayından itibaren ise küresel büyümeye ve bazı Avrupa ülkelerindeki kamu borcu sorununa ilişkin endişelerin derinleşmesi nedeniyle küresel ölçekte riskten kaçınma eğilimi artmış ve risk iştahı oynaklığı yüksek seviyelere gelmiştir. Bu dönemde gelişmekte olan ülkelerden sermaye çıkışlarının hızlanması üzerine, uyguladığımız yeni politika çerçevesi dâhilinde politika araçlarımız sermaye girişlerinin hızlı olduğu dönemdeki tersi yönünde kullanılmıştır. Öncelikle, gecelik borç alma faizi yükseltilerek faiz koridoru daraltılmış ve bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını azaltmaya yönelik olarak Türk lirası zorunlu karşılıklarda düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca, döviz piyasasındaki dalgalanmaları sınırlamak amacıyla da bir dizi likidite tedbiri alınmıştır.

Türk lirasında Ağustos ayından itibaren küresel risk iştahının bozulmasıyla ortaya çıkan aşırı değer kaybı ve yılın son çeyreğinde fiyatı yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki ayarlamalar nedeniyle, enflasyondaki yükseliş öngörülenden daha hızlı olmuştur. Bu durumun orta vadeli enflasyon beklentilerini ve görünümünü etkilemesini engellemek amacıyla, Ekim ayında borç verme faizleri önemli ölçüde artırılarak faiz koridoru yukarı doğru genişletilmiştir. Bu çerçevede, piyasaya yapılan fonlama ayarlanarak para piyasasındaki gecelik faiz oranlarının politika faizinden daha yüksekte oluşmasına izin verilmiştir. Diğer taraftan, gecelik faiz oranlarındaki artışın likidite koşullarında arzu etmediğimiz bir sıkılaşmaya yol açmaması için de zorunlu karşılık oranları düşürülmüştür.

Nitekim Ağustos ayından itibaren alınan önlemler, Avrupa ekonomisindeki belirsizliklere paralel olarak ortaya çıkan dalgalanmaların ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına önemli katkıda bulunmuştur. Döviz piyasasına yönelik alınan tedbirler ve faiz koridoruna ilişkin Ağustos ve Ekim aylarında alınan kararlar neticesinde, döviz kurlarındaki oynaklık diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla daha sınırlı kalmıştır. Öte yandan Ekim ayından itibaren uyguladığımız parasal sıkılaştırma oldukça etkili olmuştur. Bu sayede önümüzdeki dönemde de kredilerdeki artışın makul oranlarda seyredeceği ve iç talebin de ılımlı bir seyir izleyeceği öngörülmektedir.

Öte yandan, para politikasında oldukça önemli rolü olan kamuoyu ile iletişimimizin daha etkili şekilde yapılabilmesi amacıyla, Enflasyon Raporu basın toplantılarının ikisini Ankara'da, ikisini ise İstanbul'da yapacağız. Bunun yanı

sıra, yılda iki kez yayımladığımız "Finansal İstikrar Raporu", para ve kur politikası çerçevesine ilişkin kamuoyuyla paylaştığımız duyurular, Bankanın faaliyetleri ve para politikası uygulamaları hakkında Bakanlar Kurulu ile TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na yılda ikişer defa yaptığımız sunumlar, banka ekonomistleriyle ve analistleriyle yaptığımız toplantılar, yurt içi ve yurt dışı toplantılarda yaptığımız sunum ve konuşmalar ile diğer basın duyuruları da önceki yıllarda olduğu gibi 2012'de de kamuoyunun bilgilendirilmesinde önemli rol oynayacaktır. Yayımladığımız çalışma tebliğleri, kitapçıklar, ekonomi notları ve düzenlediğimiz konferanslar da iletişim politikasının önemli unsurları olmaya devam edecektir.

Bankamız, 2011 yılında çeşitli platformlarda akademik çalışmalara verdiği desteğin yanı sıra düzenlediği ulusal ve uluslararası seminer ve konferanslar aracılığıyla da uluslararası kuruluşlar, diğer merkez bankaları ve akademisyenlerle kurduğu güçlü ilişkileri geliştirmeye devam etmiştir. Bu kapsamda, Bankamız ve SPK tarafından 9-11 Mart 2011 tarihlerinde İstanbul'da finansal eğitim ve finansal farkındalık konularında ulusal ve uluslararası kuruluşlar arasındaki işbirliğinin ve bilgi paylaşımının artırılmasında önemli bir adım olacağı düşünülen "Finansal Eğitim ve Finansal Farkındalık: Zorluklar, Fırsatlar ve Stratejiler" başlıklı bir konferans düzenlenmiştir. Bu organizasyonla ülkemizde eksikliği duyulan "finansal eğitim ulusal stratejisi" oluşturulması yolunda ilk adım atılmıştır. Para politikası alanında ise, merkez bankalarından ve akademik çevrelerden önde gelen ekonomistlerin katılımıyla 25-26 Kasım 2011'de İstanbul'da "Enflasyon Hedeflemesi ve Finansal İstikrar" konulu konferans düzenlenmiştir. Konferansta finansal istikrar ve para politikası arasındaki ilişki tartışılmış ve merkez bankalarının kriz sonrası dönemde karşı karşıya oldukları ortam masaya yatırılmıştır.

TCMB olarak 2011 yılında olduğu gibi önümüzdeki yıllarda da, hızla değişen küresel koşullar çerçevesinde para politikasının esnekliğini korurken, öngörülebilirliği ise diğer politika metinlerimiz ve iletişim araçlarımız aracılığı ile sağlamaya devam edeceğiz. Bu anlamda para politikaları, fiyat istikrarı ve finansal istikrarın bir arada gözetilmesi yoluyla sürdürülebilir büyümeye ve istihdam artışına katkı vermeye devam edecektir.

Erdem Başçı

Başkan

1 kuruş

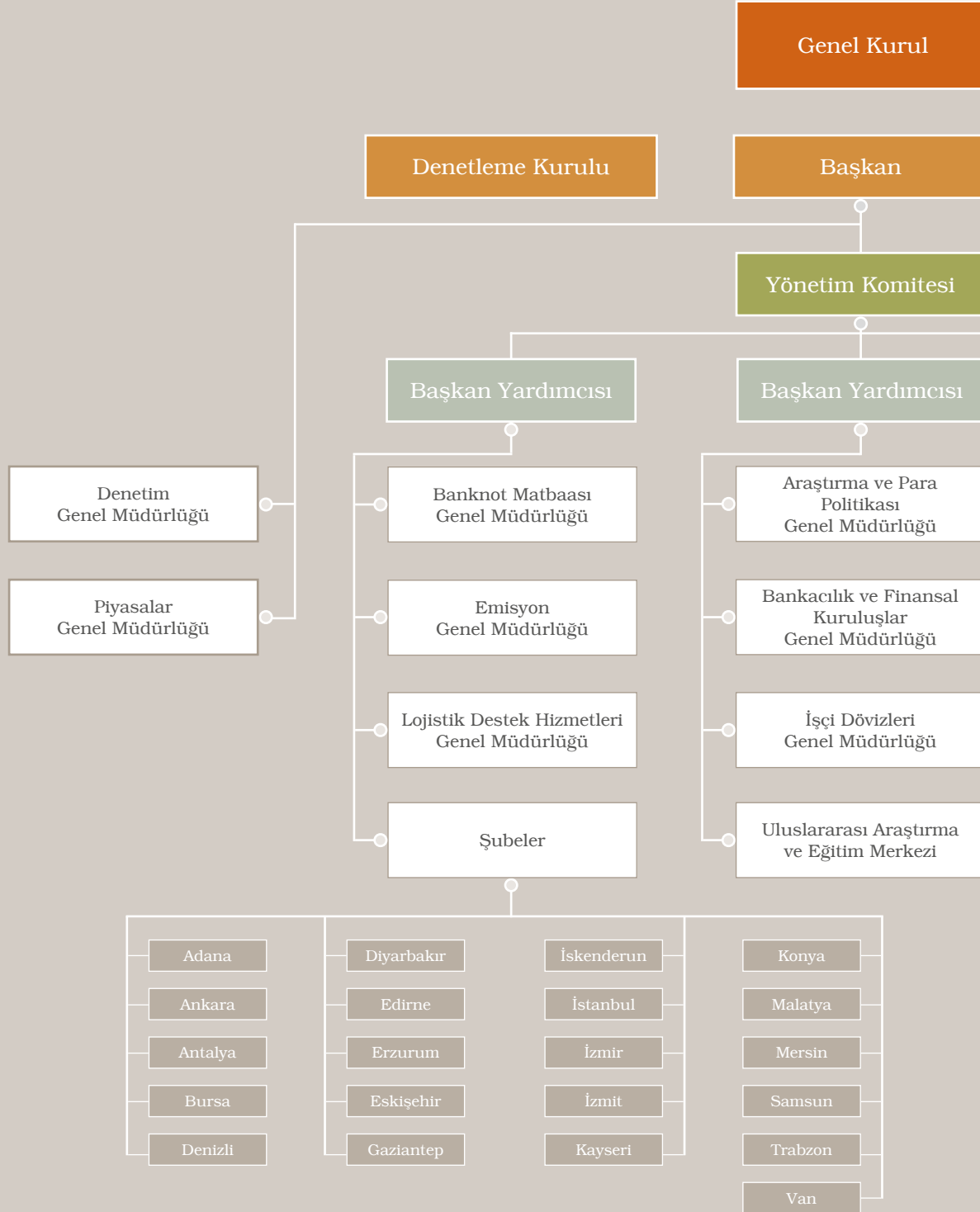
1 kuruşun tasarımında, Türkiye'nin sahip olduğu doğal güzelliklerin, gerek insan eliyle gerek doğal ve küresel değişiklikler nedeniyle zedelenmesine, yok olmasına dikkat çekmek ve halkımızı bu konuda uyarmak amacıyla Kardelen Çiçeği resmi kullanılmıştır.

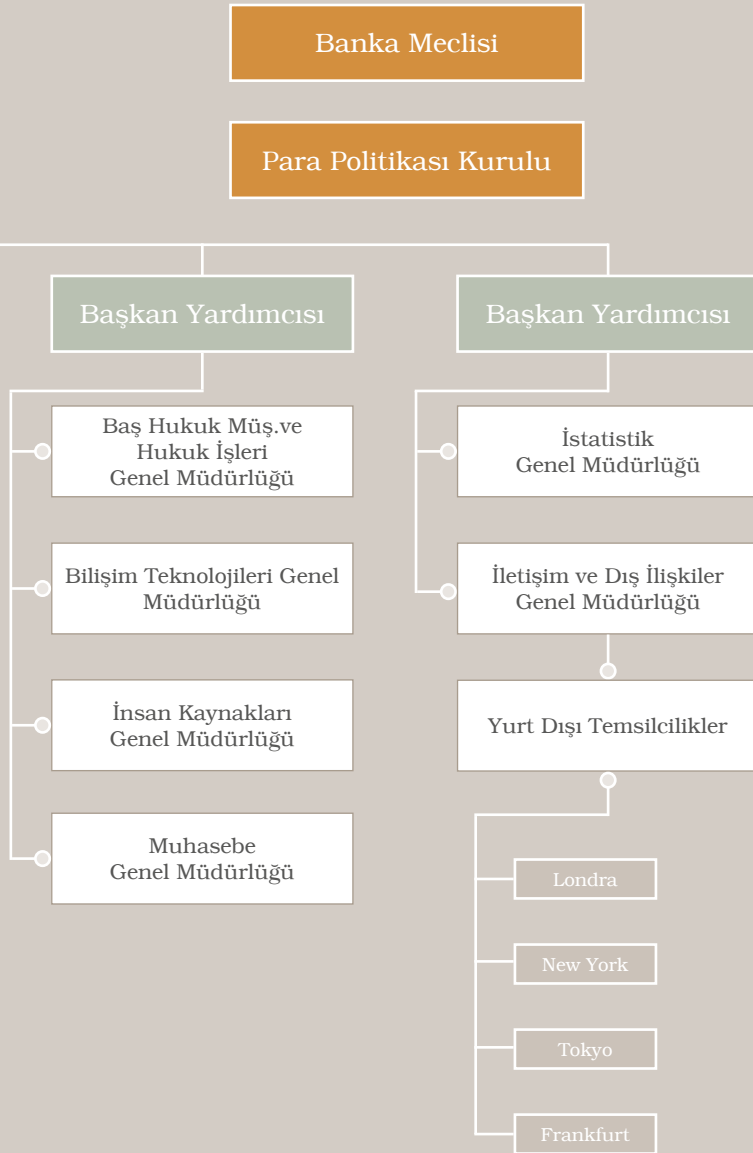
- Çap:** 16,50 mm.
Ağırlık: 2,2 gr.
Kenar: Düz
Ön Yüz: Ay Yıldız, tedavül değeri (1 kuruş), Kardelen Çiçeği, baskı yılı
Arka Yüz: Çevresinde "Türkiye Cumhuriyeti" yazısı, ortada daire içinde Atatürk profil rölyefi

1. Bölüm

Yönetim Birimleri

1.1. Organizasyon Şeması

1.2. Banka Meclisi

Doç. Dr. Erdem Başçı
Başkan

Prof. Dr. Mustafa İlker Parasız
Üye

Mehmet Vehbi Çıtak
Üye

Doç. Dr. Lokman Gündüz
Üye

Prof. Dr. Necdet Şensoy
Üye

Prof. Dr. Sabri Orman
Üye

Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan
Üye

Banka Meclisi, Başkan ile Genel Kurul tarafından seçilen altı üyeden oluşmaktadır. Meclis üyelerinin görev süresi üç yıldır ve her yıl üçte biri yenilenmektedir. Başkan, Banka Meclisinin de başkanıdır. Toplantılar, Başkan'ın çağırısı ile ayda en az bir defa olmak üzere yapılmaktadır. Banka Meclisi, üyelerin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanmaktadır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar almaktadır.

Enflasyon hedefi doğrultusunda uygulanabilecek para politikasına ve kullanılabilir para politikası araçlarına ilişkin kararların alınması; tedavüldeki banknotlara ilişkin konularda düzenleme yapılması; açık piyasa ve döviz-efektif işlemlerine, reeskont ve avans işlemleri ile ilgili faiz oranlarına, zorunlu karşılıklara ve ülke altın ve döviz rezervlerinin yönetimine ilişkin düzenlemelerin yapılması; Bankanın bütçesinin, yıllık faaliyet raporunun, bilanço, kâr ve zarar hesaplarının ve Genel Kurul gündeminin hazırlanması; Bankamızın idare, teşkilat ve hizmetleri ile personeline ilişkin olarak hazırlanan düzenlemelerin ve kadroların onaylanması Banka Meclisinin görev ve yetkileri arasındadır. Bu çerçevede, Banka Meclisi tarafından 2011 yılında 23 toplantı yapılmış, 173 adet karar alınmıştır.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Banka Meclisi Başkanı, Başkan Doç. Dr. Erdem Başçı ve üyeler; Prof. Dr. Mustafa İlker Parasız, Mehmet Vehbi Çıtak, Doç. Dr. Lokman Gündüz, Prof. Dr. Necdet Şensoy, Prof. Dr. Sabri Orman ve Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan'dır.

18 Nisan 2011 tarihi itibarıyla Durmuş Yılmaz'ın, Başkanlık görevinin sona ermesi nedeniyle görevinden ayrılması üzerine, Bankamız Başkanlığına (Governörlüğüne) Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Erdem Başçı atanmıştır.

12 Nisan 2011 tarihinde yapılmış olan TCMB Olağan Genel Kurul Toplantısında; Banka Meclisindeki görev süreleri 30 Nisan 2011 tarihi bitiminde sona eren Banka Meclisi Üyelerinden Mehmet Vehbi Çıtak ile Doç. Dr. Lokman Gündüz, 1 Mayıs 2011 tarihinden 30 Nisan 2014 tarihi bitimine kadar, 3 yıl süre ile görev yapmak üzere tekrar Banka Meclisi Üyeliğine seçilmişlerdir.

Bankamız Başkan (Governör) Yardımcılığına atanmaları nedeniyle Banka Meclisi üyeliği görevleri sona eren Necati Şahin ve Prof. Dr. Turalay Kenç'ten açılan Banka Meclisi Üyeliklerine, 3 Kasım 2011 tarihinde Prof. Dr. Sabri Orman ve Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan toplanacak ilk genel kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Banka Meclisince seçilmişlerdir.

1.3. Para Politikası Kurulu

Doç. Dr. Erdem Başçı
Başkan

Prof. Dr. Turalay Kenç
Üye

Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu
Üye

Dr. Mustafa İbrahim Turhan
Üye

Necati Şahin
Üye

Prof. Dr. Abdullah Yavaş
Üye

Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan
Üye

PPK, Başkan'ın başkanlığı altında, Başkan Yardımcıları, Banka Meclisince üyeleri arasından seçilen bir üye ve Başkan'ın önerisi üzerine müşterek kararlar atanan bir üyeden oluşmaktadır. Hazine Müsteşarı veya belirleyeceği Müsteşar Yardımcısı toplantılara oy hakkı olmaksızın katılabilmektedir. PPK; fiyat istikrarını sağlamak amacıyla para politikası ilke ve stratejilerinin belirlenmesi, para politikası stratejisi çerçevesinde hükûmet ile birlikte enflasyon hedefinin belirlenmesi, para politikası hedefleri ve uygulamaları konusunda belirli dönemler itibarıyla raporlar hazırlayarak hükûmetin ve belirleyeceği esaslar doğrultusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, hükûmetle birlikte Türk lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirlerin alınması ve yabancı paralar ile altın karşısındaki değerini tespit etmeye yönelik kur rejiminin belirlenmesi ile görevli ve yetkilidir.

2011 yılında PPK tarafından 13 toplantı yapılmıştır.

21 Kasım 2011 tarihli Banka Meclisi Toplantısında Banka Meclisi üyelerinden Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan Kurulda görev yapmak üzere seçilmiştir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla PPK Başkanı, Başkan Doç. Dr. Erdem Başçı ve üyeler; Başkan Yardımcıları Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu, Dr. Mustafa İbrahim Türhan, Prof. Dr. Turalay Kenç, Necati Şahin, PPK üyesi Prof. Dr. Abdullah Yavaş, Banka Meclisi üyesi Doç. Dr. Ahmet Faruk Aysan'dır.

1.4. Denetleme Kurulu

Mustafa Saim Uysal
Üye

Abdullah Yalçın
Üye

Prof. Dr. Hasan Türedi
Üye

Yasin Aydın
Üye

Denetleme Kurulu üyeleri; (A) sınıfı hissedarınca bir üye, (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca iki üye ve (D) sınıfı hissedarlarınca bir üye olmak üzere seçilmektedir.

Üyelerin görev süresi iki yıldır. Denetleme Kurulu, Bankamızın bütün işlem ve hesaplarını denetlemektedir. Yönetme yetkisi olmayıp, değerlendirmelerini yazılı olarak Banka Meclisine bildirmekte ve bir kopyasını da Başbakanlığa iletmektedir. Kurul, yıl sonunda işlem ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurula sunmaktadır.

20 Nisan 2010 tarihinde Denetleme Kurulu (B) ve (C) sınıfı üyesi olarak seçilen Prof. Dr. Hasan Türedi 2011 yılında da görevini sürdürmüştür.

12 Nisan 2011 tarihinde yapılmış olan TCMB Olağan Genel Kurul toplantısında; Denetleme Kurulunda Mehmet Tüfekçi'den açılan üyeliğe (A) sınıfı hissedarınca Yasin Aydın 1 Mayıs 2011 tarihinden 30 Nisan 2013 tarihi bitimine kadar görev yapmak üzere seçilmiştir. (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca Abdullah Yalçın, (D) sınıfı hissedarlarınca Mustafa Saim Uysal 1 Mayıs 2011 tarihinden 30 Nisan 2013 tarihi bitimine kadar görev yapmak üzere yeniden seçilmişlerdir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Denetleme Kurulu Üyeleri; Mustafa Saim Uysal, Abdullah Yalçın, Prof. Dr. Hasan Türedi ve Yasin Aydın'dır.

1.5. Yönetim Komitesi

Doç. Dr. Erdem Başçı
Başkan

Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu
Üye

Dr. Mustafa İbrahim Turhan
Üye

Prof. Dr. Turalay Kenç
Üye

Necati Şahin
Üye

Yönetim Komitesi, Başkan ve Başkan Yardımcılarından oluşmaktadır. Başkan, Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıllık bir dönem için atanmaktadır. Başkan Yardımcıları, Başkan'ın önerisi üzerine müşterek kararlar beş yıl süre ile atanmaktadır. Yönetim Komitesi toplantılarında kararlar, tam üye sayısının çoğunluğu ile alınmaktadır.

Komite; Başkan tarafından gerekli görülen durumlarda, Banka Meclisi kararına bağlanacak hususları önceden inceleyerek Banka Meclisine yapılacak teklifleri ve Bankamızın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri hazırlamaktadır. Ayrıca Bankamız, işlemlerinde koordinasyonu sağlamak, atanmaları Banka Meclisince yapılan personel dışında kalan memur ve hizmetlilerin tayin, aylıklarının tespit, işten çıkarma ve emeklilik gibi işlemlerini yapmak Komitenin görev ve yetkileri arasındadır.

Doç. Dr. Erdem Başçı'nın Bankamız Başkanlığına (Guvernörlüğüne) atanması nedeniyle açık bulunan Başkan (Guvernör) Yardımcılığına, Banka Meclisi Üyesi Prof. Dr. Turalay Kenç 30 Nisan 2011 tarihinde atanmıştır. Bankamız Başkan (Guvernör) Yardımcılarından Dr. Burhan Göklemmez'in 31 Mayıs 2011 tarihi itibarıyla emekliye ayrılması nedeniyle açık bulunan Başkan (Guvernör) Yardımcılığına Banka Meclisi Üyesi Necati Şahin 5 Haziran 2011 tarihinde atanmıştır.

Bankamız Başkan (Guvernör) Yardımcısı Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu Başkan (Guvernör) Yardımcılığına 5 Haziran 2011 tarihinde yeniden atanmıştır.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Yönetim Komitesi; Başkan Doç. Dr. Erdem Başçı Başkanlığında, Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu, Dr. Mustafa İbrahim Turhan, Prof. Dr. Turalay Kenç ve Necati Şahin'den oluşmaktadır.

1.6. İdare Merkezi Yönetim Birimleri

31.12.2011 tarihi itibarıyla;

Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Dr. Ali Hakan Kara
Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Dr. Çiğdem Koğar
Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Cem Zerey
Baş Hukuk Müşavirliği ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü	Baş Hukuk Müşaviri ve Genel Müdür	Dr. Osman Remzi Günver
Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Ömer Öztürk
Denetim Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	
Emisyon Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Selahattin Akkaş
İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Hüseyin Zafer
İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Mehmet Düzgün
İstatistik Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Gülbin Şahinbeyoğlu
İşçi Dövizleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Ali Çufadar
Lojistik Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Emin Keskin
Muhasebe Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	İrfan Yanar
Piyasalar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	Günay Yeşildoruk
Uluslararası Araştırma ve Eğitim Merkezi	Genel Müdür (Tedvir)	Dr. Necati Tekatlı

1.7. Şubeler

31.12.2011 tarihi itibarıyla;

Adana Şubesi	Müdür	İskender Büyüктаş
Ankara Şubesi	Müdür	Mehmet Ali Koca
Antalya Şubesi	Müdür	Eyüp Kütük
Bursa Şubesi	Müdür	Ahmet İnci
Denizli Şubesi	Müdür	
Diyarbakır Şubesi	Müdür	Ramazan Karaman
Edirne Şubesi	Müdür	Hatice Oya Amaç
Erzurum Şubesi	Müdür	Ceyhun Türker
Eskişehir Şubesi	Müdür	
Gaziantep Şubesi	Müdür	Kemal Ketenci
İskenderun Şubesi	Müdür	Atanur Dursun
İstanbul Şubesi	Müdür	İlker Bayır
İzmir Şubesi	Müdür	Tevfik Hayati Boyalı
İzmit Şubesi	Müdür	Mehmet Faik Demir
Kayseri Şubesi	Müdür	Mehmet Reşit Ketene
Konya Şubesi	Müdür	Cemal Şahiner
Malatya Şubesi	Müdür	Süleyman Miçooğulları
Mersin Şubesi	Müdür	Muharrem Zengin
Samsun Şubesi	Müdür	Halil Yeşilbursa
Trabzon Şubesi	Müdür	Mehmet Ünal Kekevi
Van Şubesi	Müdür	Osman Tanrıku

1.8. Temsilcilikler

31.12.2011 tarihi itibarıyla;

Frankfurt Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı	H. Ahmet Fikret Karabudak
Londra Temsilciliği	Temsilci	Çiğdem Tunçtürk Köse
New York Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı	Dr. Nuran Arslaner
Tokyo Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı	Dr. Yüksel Görmez

5 kuruş

5 kuruşun tasarımında yer alan Hayat Ağacı; Anadolu kültüründe önemli yeri olan ve her motifi ayrı bir anlam taşıyan kilimlerde en fazla kullanılan simgesel temadır. Hayat Ağacı motifi, ülkenin varlığının sonsuza kadar sürmesi isteğinin bir göstergesi ve Türk kültürünü asırlardır besleyen bir sanatın izlerini parada görmek adına kompozisyonda yerini almıştır.

Çap: 17,50 mm.

Ağırlık: 2,9 gr.

Kenar: Düz

Ön Yüz: Ay Yıldız, tedavül değeri (5 kuruş),

Hayat Ağacı motifi, baskı yılı

Arka Yüz: Çevresinde "Türkiye Cumhuriyeti" yazısı, ortada daire içinde Atatürk profil rölyefi

2. Bölüm

Stratejik Plan ve Uygulamaları

2.1. TCMB Stratejik Planı

2.1.1. Vizyonumuz

Bağımsızlığı, güçlü örgüt yapısı, nitelikli kadrosu, teknolojik üstünlüğü ve etkili sonuçlar alma özelliği ile TCMB'nin dünyanın önde gelen merkez bankaları arasında yer almasını temin etmektedir.

2.1.2. Misyonumuz

Para, kredi ve sermaye piyasaları başta olmak üzere ekonomideki tüm sektörlerin sağlıklı bir biçimde işlemesi amacıyla fiyat istikrarını temin edecek, finansal istikrarın sağlanmasına katkı yapacak politikaları oluşturmak ve uygulamak, döviz ve altın rezervlerini yönetmek, ülkenin banknot ihtiyacını karşılamak, dolaşımdaki banknotun sağlıklı ve güvenilir olmasında sürekliliği temin etmek,

ödeme sistemlerini kurmak ve işletmek; uluslararası ilişkileri geliştirerek bölgesel ve küresel ölçekte etkililiği artırmak; hesap verme sorumluluğu taşıyan şeffaf bir kurum olarak yönetim ilkeleri çerçevesinde çalışanlarına, paydaşlarına ve topluma değer katmaktır.

2.1.3. İlkelerimiz

1. Bağımsızlık
2. Şeffaflık ve Hesap Verme
3. Güvenilirlik
4. Kamu Yararı
5. Etkililik ve Etkinlik

2.1.4. Stratejik Alanlar Ve Temalar

Bankanın stratejik planında kendisine yasayla verilen görevler ile kurumsal iç destek hizmetleri üç stratejik alan

içinde toplanmıştır. Bunlar; kamusal, küresel ve kurumsal alan olarak adlandırılmış ve kendi içinde stratejik temalar alt başlıklarına ayrılmıştır.

2.1.4.1. Kamusal Alan Temaları

1. Fiyat istikrarı
2. Finansal istikrar
3. Ödeme sistemleri
4. Rezerv yönetimi
5. Hükümete mali ajanlık, danışmanlık ve haznedarlık
6. Emisyon politikası
7. Bankaların ve finansal kuruluşların yerinde denetimi
8. İstatistik verilerin derlenmesi ve yayımlanması
9. İletişim, şeffaflık ve hesap verme

2.1.4.2. Küresel Alan Temaları

1. Merkez bankaları ağındaki rol
2. Uluslararası platformlarda etkililik ve belirleyicilik
3. Yakın çevrede ve bölgede etkililik
4. Avrupa Birliği'ne katılım süreci rolleri
5. Uluslararası normlara uyum sağlama
6. Uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükler

2.1.4.3. Kurumsal Alan Temaları

1. Liderlik, yönetim ve stratejik planlama
2. Kalite yönetim sistemi
3. Örgüt yapısı
4. İnsan kaynakları ve eğitim süreçleri
5. Teknolojik altyapı ve bilişim sistemleri
6. Kurumsal iç iletişim ve banka içine yönelik etkinlikler
7. İnşaat, lojistik ve dış destek hizmetleri
8. Kamuoyuyla ilişkiler, tanıtım faaliyeti ve banka dışına yönelik etkinlikler
9. İç kontrol sistemi
10. Denetim faaliyeti
11. Hukuki yapı
12. Bilgi – belge üretimi ve yönetimi
13. Kurumsal devamlılık ve güvenlik
14. Muhasebe ve bütçeleme
15. Şubelerde verilen hizmetler

2.2. Fiyat İstikrarı ve Para Politikası

2.2.1. Genel Değerlendirme

Küresel ölçekte etkilerini gösteren krizin hafiflemesine paralel olarak, 2010 yılından itibaren toparlanma eğilimi gösteren küresel ekonomi, bu eğilimini 2011 yılında yavaşlayarak da olsa sürdürmüştür. Öte yandan, 2010 yılında gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyüme performansları açısından gözlenen belirgin ayrışma, 2011 yılında da devam etmiştir. Bu durum, söz konusu ülkelerdeki para politikası uygulamalarına da yansımıştır. Nitekim küresel kriz sonrasında gelişmiş ülkeler, krizin etkilerini hafifletmek amacıyla ek parasal genişleme uygulamış ve özellikle kriz sonrası oluşan bilanço sorunlarını çözmeye odaklanmıştır. Buna karşılık, aralarında ülkemizin de bulunduğu gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülke merkez bankaları tarafından uygulanan ek parasal genişleme politikaları sonucu artan küresel likidite ve getiri arayışının yol açtığı hızlanan sermaye akımları sonucu oluşan makro finansal riskleri yönetmeye yoğunlaşmıştır. Bu doğrultuda, birçok ülke merkez bankası daha kapsamlı politika arayışına girerek, fiyat istikrarına ek olarak finansal istikrarı da gözetilen bir çerçeveyi esas almaya başlamıştır. Merkez bankalarının sorumluluk alanını genişleten bu yaklaşımla birlikte geleneksel para politikası araçlarının yanı sıra makro finansal riskleri azaltıcı araçlar da yaygın şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Bilindiği üzere, 2008 küresel krizi sonrasındaki dönemde, Türkiye ekonomisinde, iktisadi faaliyetlerdeki toparlanmanın beklenenden olumlu seyretmesi, kredi derecelendirme kuruluşlarından gelen not artırımları, referandum sürecinin sona ermesiyle siyasi belirsizliğin azalması ve güncellenen OVP'nin mali disiplinin süreceğine işaret etmesi gibi Türkiye'ye özgü olumlu koşullar, küresel ölçekte hızlanan sermaye akımlarının etkilerinin ülkemizde daha belirgin hissedilmesine zemin hazırlamıştır. Bunun sonucunda, kısa vadeli yurt dışı finansman imkânları bol ve düşük maliyetli olarak sağlanabilmiş; bunun yol açtığı hızlı kredi genişlemesi ve Türk lirasının giderek değerlenmesi ise, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren makro finansal risklerin ve dış dengesizliklerin birikmesine sebep olmuştur. Buna ek olarak, bu dönemde, Türkiye ekonomisinin nihai yurt içi talep kaynaklı büyümesi; öte yandan, aynı dönemde net ihracatın büyümeye negatif katkı sağlaması, yoğun sermaye akımlarının cari açık üzerindeki olası riskleri açısından da yakından izlenmesini gerektirmiştir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyümeye ilişkin görülen ayrışma ve bunun sonucunda para politikalarında oluşan farklılıkların bir yansıması olarak ortaya çıkan makro finansal riskleri kontrol altında tutabilmek amacıyla, TCMB, fiyat istikrarını sağlama ve sürdürme temel amacı ile gelişmemek koşuluyla, 2111 sayılı Kanun ile tanımlanan finansal sistemde istikrarı sağlayıcı tedbirleri almak görevi doğrultusunda yeni bir para politikası stratejisi

oluşturmuştur. Bu yeni strateji çerçevesinde, TCMB, fiyat istikrarını sağlamayı temel amaç olarak korurken, makro finansal istikrarı da dikkate almaya başlamıştır. Bu doğrultuda, birden fazla amaca yönelik olarak uygulanan para politikasının gerektirdiği araç çeşitliliğini sağlamak amacıyla, temel politika aracı olan kısa vadeli faizlere ek olarak, gecelik borç alma ve borç verme faizleri arasında oluşan faiz koridoru ile zorunlu karşılıkların araç olarak bir arada kullanıldığı bir politika bileşimi tasarlanmıştır.

2010 yılının son aylarında uygulamaya başlanılan yeni strateji çerçevesinde, söz konusu dönemde enflasyon görünümünün olumlu seyretmesinin de sağladığı imkân dâhilinde, makro finansal risklerin azaltılmasına yönelik politikalar geliştirilmiştir. Bu doğrultuda, geleneksel politika aracı olan bir hafta vadeli repo ihalelerine ek olarak zorunlu karşılıklar, faiz koridoru ve diğer likidite politikaları etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Yeni politika stratejisinin esas alındığı Kasım 2010'dan Avrupa ekonomilerindeki belirsizliklerin hızla yoğunlaştığı Ağustos 2011'e kadar, TCMB, kısa vadeli sermaye akımlarının sınırlanması ve döviz kurundaki aşırı değerlenmenin önlenmesini hedeflemiştir. Buna ek olarak, TCMB, yurt içinde kredilerin ve talebin daha kontrollü biçimde büyümesinin sağlanması ile iç ve dış talep arasındaki ayrışmanın dengelenmesine odaklanmıştır. Makro finansal riskleri azaltmak amacıyla uygulanan politikaların da etkisiyle, yılın ikinci yarısında ekonomide dengelenme süreci gözlenmeye başlanmıştır. Nitekim yılın ilk yarısında hızlı büyüme oranları kaydedilmesine ve net ihracatın büyümeye negatif katkı sağlamasına karşılık, üçüncü çeyrekte net ihracat büyümeye pozitif yönde katkı sağlamaya başlamış ve büyüme görece yavaşlamıştır.

Bu çerçevede, yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 12,0 oranında gerçekleşen GSYİH artış hızı, ikinci ve üçüncü çeyreklerde görece yavaşlayarak, sırasıyla yüzde 8,8 ve yüzde 8,2'ye gerilemiştir. Böylece, yılın ilk dokuz aylık döneminde GSYİH bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,6 oranında artış kaydetmiştir. 2011 yılında, özel kesim kaynaklı olmak üzere nihai yurt içi talebin büyümeyi sürükleyen temel bileşen olduğu görülmektedir. İlk iki çeyrekte ithalattaki yüksek oranlı artışlar ve ihracattaki görece zayıf büyüme sonucu net ihracat büyümeye negatif katkı yaparken, üçüncü çeyrekte bu görünüm tersine dönmüştür. 2011 yılı son çeyreğine ilişkin göstergeler, net ihracatın son çeyrekte de büyümeye pozitif katkı yapacağına işaret etmektedir.

2011 yılında, GSYİH büyümesindeki olumlu görünüm iş gücü piyasalarında da toparlanmayı beraberinde getirmiş; gerek iş gücü gerek istihdamda önceki yıla oranla önemli artışlar sağlanmıştır. Buna ek olarak, bu dönemde, istihdam artışlarının iş gücüne katılan kişi sayısında meydana gelen artışlardan daha yüksek olması, işsizlik oranlarının 2011 yılında bir önceki yıla göre hızla gerilemesine neden olmuştur. Bunun yanı sıra, üretimin istihdama kıyasla daha yüksek oranda artması, 2011 yılında tüm tarım dışı sektörlerde kişi başı kısmi verimlilik artışlarını beraberinde getirmiştir. Ayrıca, 2010 yılında iş gücü verimliliğinin tüm sektörlerde artmasıyla gerileyen reel birim iş gücü maliyetleri, 2011 yılında da bu eğilimini sürdürmüştür.

Bununla birlikte, 2011 yılı Ağustos ayından itibaren küresel büyümeye ilişkin artan aşağı yönlü riskler ve bazı Avrupa ülkelerindeki kamu borcu sorununa ilişkin endişelerin derinleşmesi nedeniyle, küresel ölçekte riskten kaçınma eğiliminin arttığı ve risk iştahındaki oynaklığın tarihsel olarak yüksek seviyelere geldiği gözlenmiştir. Bunun sonucunda, gelişmekte olan ülkelerden sermaye çıkışlarının hızlanması üzerine, gecelik borç alma faizi yükseltilerek faiz koridoru daraltılmış ve bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak Türk lirası zorunlu karşılıklarda bazı düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca, döviz piyasasındaki dalgalanmaları sınırlamak amacıyla bir dizi likidite tedbiri alınmıştır. Küresel ekonomiye dair giderek artan sorunların yurt içi iktisadi faaliyet üzerinde durgunluğa yol açma riskini azaltmak için de politika faizinde ölçülü bir indirime gidilmiştir.

Öte yandan, Türk lirasında Ağustos ayından itibaren küresel risk iştahının bozulmasıyla ortaya çıkan aşırı değer kaybı ve yılın son çeyreğinde fiyatı yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki ayarlamalar nedeniyle, kısa vadede enflasyondaki yükselişin öngörülenden daha hızlı olacağı anlaşılmıştır. Bu durumun orta vadeli enflasyon beklentilerini ve görünümünü etkilemesini engellemek amacıyla, TCMB, Ekim ayında gecelik borç verme faizlerini önemli ölçüde artırarak faiz koridorunu yukarı doğru genişletmiş ve bu doğrultuda piyasaya yapılan fonlamayı ayarlayarak para piyasasındaki gecelik faiz oranlarının politika faizinden daha yüksekte oluşmasına izin vermiştir. Diğer taraftan, gecelik faiz oranlarındaki artışın likidite koşullarında arzu edilmeyen bir sıkılaşmaya yol açmaması için de zorunlu karşılık oranları bir miktar düşürülmüştür.

Bu çerçevede, Ağustos ayından itibaren küresel risk iştahının bozulmasıyla Türk lirasında ortaya çıkan aşırı değer kaybı, yılın son çeyreğinde fiyatı yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki ayarlamalar ve işlenmemiş gıda fiyatlarında gözlenen baz etkisi kaynaklı ivmelenme nedeniyle, 2011 yılı sonunda yıllık tüketici enflasyonu önceki yıla kıyasla 4 puanlık bir artışla yüzde 10,45 olarak gerçekleşmiştir. Yıl içinde Türk lirasında gözlenen belirgin değer kaybının, özellikle temel mal fiyatlarına yansımaları, tüketici enflasyonundaki yükselişin ana belirleyicisi olmuştur. Toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde verdiği katkının önemli oranda azalması ve gıda fiyatlarının yıllık artış oranının son üç yıla kıyasla daha yüksek bir seviyede gerçekleşmiş olması, bu dönemde enflasyondaki artışın bir diğer kaynağını oluşturmuştur. Mevcut durumda, TCMB, ikincil etkileri sınırlamak açısından enflasyondaki düşüşün beklentilerden daha önce başlamasının önem taşıdığı değerlendirilmesinde bulunarak, 29 Aralık 2011 tarihinden itibaren ek parasal sıkılaştırmaya gitmiştir.

2.2.2. Küresel Ekonomik Gelişmeler

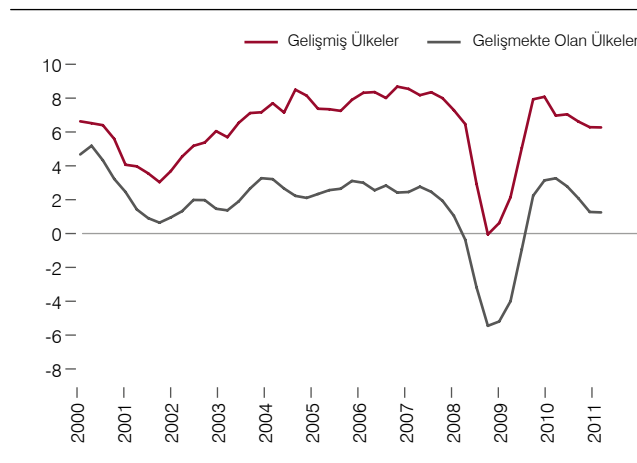
Küresel Büyüme

2011 yılında küresel ekonomideki toparlanma eğilimi genel olarak yavaşlamış, büyüme performansları açısından gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki belirgin ayrışma devam etmiştir (Grafik 1). Gelişmekte olan ülkelerde, ekonominin aşırı ısınmasını engelleyici tedbirlerin devreye girmesi ve dış talebin yavaşlamasıyla büyümenin hız kestiği görülmüştür. Görece daha iyi bir büyüme performansı sergileyerek Euro Bölgesi'nden ayrılan ABD ekonomisinde, emlak ve emek piyasalarında güçlü bir toparlanmanın

henüz gerçekleşmemiş olması, aşağı yönlü risk unsuru oluşturmaya devam etmektedir. Euro Bölgesi'nde ise borç krizinin çözümüne ilişkin belirsizliklerin artması, büyüme görünümünü olumsuz etkilemeyi sürdürmüştür

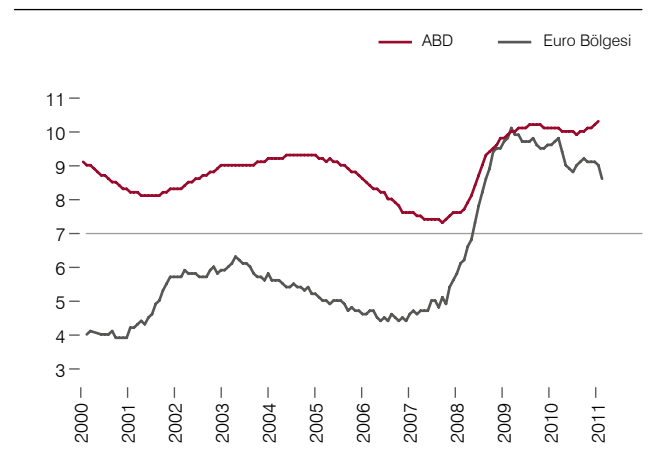
İş gücü piyasalarında toparlanma eğilimi ekonomik faaliyetteki toparlanma eğilimine kıyasla çok daha yavaş gerçekleşmektedir. 2011 yılı son çeyreğinde ABD işsizlik oranında sınırlı oranda iyileşme sağlanırken, Euro Bölgesi genelinde, üye ülkeler arasında önemli ayrışmalar gözlenmiş ve işsizlik oranında artış kaydedilmiştir (Grafik 2).

Grafik 1. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler Yıllık Büyüme Oranları (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Grafik 2. Gelişmiş Ülkeler İşsizlik Oranları (Yüzde)

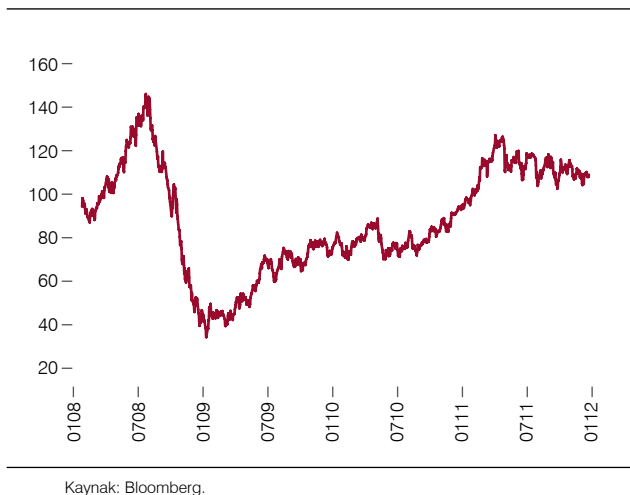
Kaynak: Bloomberg.

Emtia Fiyatları

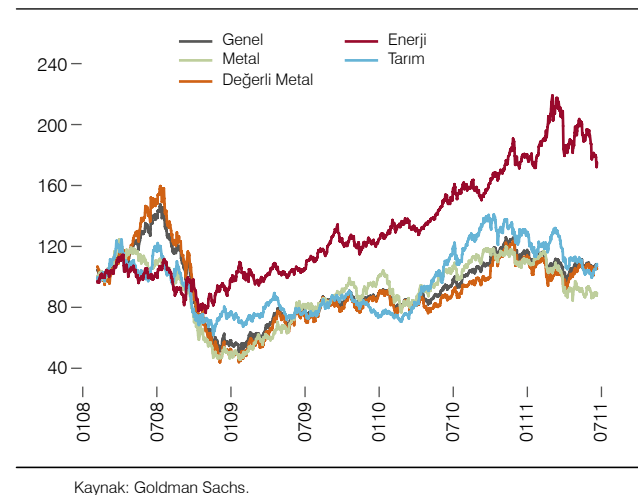
2011 yılı ilk çeyreğinde, küresel ölçekte güçlü ekonomik büyüme tahminleri ve Orta Doğu-Kuzey Afrika Bölgesi'ndeki siyasi sorunlar neticesinde, emtia fiyatları, enerji fiyatları kaynaklı olmak üzere yükseliş eğilimi göstermiştir. Bu dönemde uluslararası Brent tipi ham petrol fiyatı 120 ABD doları/varil düzeylerine yaklaşmış ve Nisan ayı başında 126 ABD doları/varil seviyesiyle, 2008 yılı Temmuz ayından bu yana en yüksek değerine ulaşmıştır. Yılın ikinci çeyreğinden itibaren, Euro Bölgesi borç krizine ilişkin endişeler artmış ve borç krizi ile ilgili sorunlar bölge bankacılık sektörüne de sirayet etmiştir. Bu gelişmeler neticesinde 2011 ve 2012 yıllarına ait küresel büyüme tahminlerinin aşağı yönlü güncellenmesi, enerji fiyatlarında yılın ikinci çeyreğinden itibaren düşüş eğilimini de beraberinde getirmiştir. Küresel ekonomik büyüme tahminlerindeki aşağı yönlü güncellenmeye rağmen petrol fiyatlarındaki düşüş, OPEC ülkelerinin yüksek atıl kapasitelerine karşın üretimlerini artırmamaları ve OPEC üyesi olmayan petrol üreticisi ülkelerde yaşanan üretim kesintilerinin petrol piyasasında arz yönlü bir sıkışıklığa sebep olması neticesinde sınırlı olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda, uluslararası Brent tipi ham petrol fiyatları 2011 yılı ortalaması, bir sene önceki 80 ABD doları/varil düzeyinden 110 ABD doları/varil düzeyine yükselmiştir (Grafik 3).

2011 yılı ikinci çeyreğinden bu yana endüstriyel metal fiyatlarında aşağı yönlü bir hareket gözlenmektedir. Bu gelişmede, büyüme tahminlerinin, Euro Bölgesi ve ABD başta olmak üzere, küresel ölçekte aşağı çekilmesi ve endüstriyel metal fiyatlarının en önemli belirleyici unsurlarından biri olan Çin kaynaklı talebin, artan enflasyonist baskıları azaltmak üzere uygulanan sıkılaştırıcı kredi tedbirleri neticesinde yavaşlaması etkili olmuştur. Tarım ürünleri fiyatları da arz yönlü gelişmeler neticesinde düşüş eğilimi göstermiştir. Batı Avrupa ve ABD'de etkili olan kuraklığın kısmen sona ermesi, Ukrayna ve Rusya'da 2010 yılından bu yana uygulanmakta olan ihracata ilişkin kota sınırlamalarının kaldırılması ve ekim alanlarının artması öne çıkan arz yönlü gelişmeler olmuştur. Değerli metal fiyatları ise Euro Bölgesi borç krizine ilişkin artan endişelerle üçüncü çeyreğin sonuna kadar hızlı bir yükseliş göstermiş; sonrasında ise düşüş eğilimine girmiştir (Grafik 4).

Grafik 3. Ham Petrol (Brent) Fiyatları
(ABD doları/varil)

Grafik 4. S&P Goldman Sachs Emtia Fiyatları
Endeksleri
(01.01.2008=100)

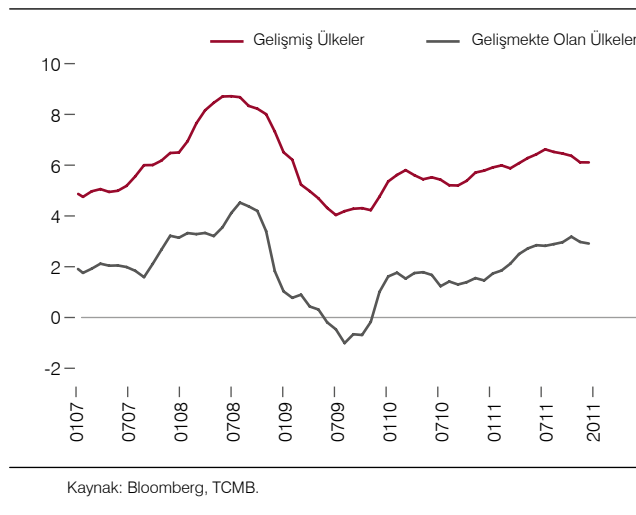

Küresel Enflasyon

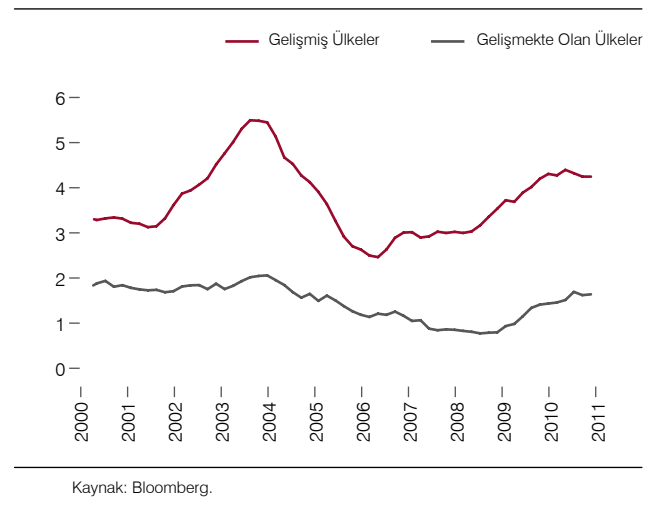
2011 yılının ilk yarısında gerek gelişmiş gerek gelişmekte olan ülkelerde tüketici enflasyon oranları yükseliş eğilimi sergileyerek, 2010 yılındaki seviyelerinin üzerine belirgin olarak çıkmıştır. Yılın ikinci yarısından itibaren ise küresel ölçekte iktisadi faaliyetin yavaşlayacağına dair artan beklentilere ve emtia fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak enflasyon oranlarının artış hızında gerileme kaydedilmiştir (Grafik 5).

Öte yandan, özellikle iç talebin görece olarak daha canlı seyrettiği gelişmekte olan ülkelerde daha belirgin olmak üzere, her iki ülke grubu çekirdek enflasyon oranlarında 2011 yılında artış gözlenmiştir (Grafik 6). Yılın son çeyreğinden itibaren çekirdek enflasyon oranlarında gözlenen gerileme eğilimi ise, merkez bankalarına, yürütmekte oldukları para politikaları açısından esneklik sağlamıştır.

Grafik 5. Gelişmiş Ülkeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler Tüketici Fiyat Enflasyonu (Yıllık Yüzde Değişim)

Grafik 6. Gelişmiş Ülkeler ve Gelişmekte Olan Ülkeler Çekirdek Tüketici Fiyat Enflasyonu (Yıllık Yüzde Değişim)

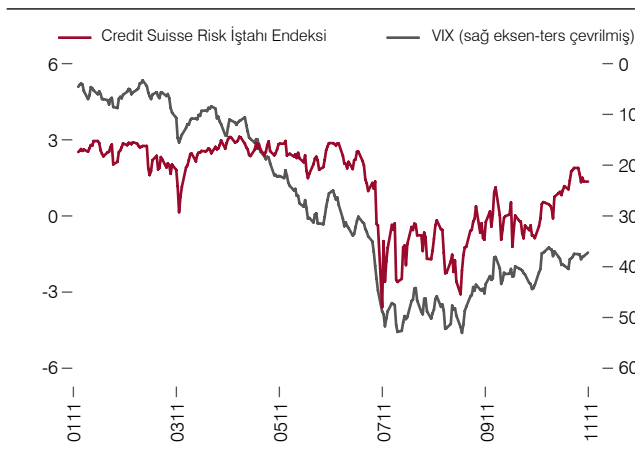

Küresel Finansal Koşullar ve Risk Göstergeleri

2011 yılında Euro Bölgesi borç sorununa ilişkin gelişmeler finansal piyasaları etkileyen en belirleyici unsur olarak öne çıkmıştır. Yılın ilk yarısında borç sorunu yaşayan ülkeler tarafından yapılan düzenlemeler finansal piyasalar tarafından olumlu karşılanırken, Avrupa Finansal İstikrar Fonu'nun etkin olarak kullanılacağı beklentisi risk algılamalarındaki yükselişin önüne geçmiştir. Yılın ikinci yarısında, bankacılık sektörü stres testlerinden başarıyla geçerek diğer ülkelere ayrılan İrlanda'nın borç sorunu ağırlaşarak devam etmiştir. Borç sorununun çevre ülkelere merkez ülkelere ve bankacılık sektörüne doğru yayılmaya başlaması sonucu

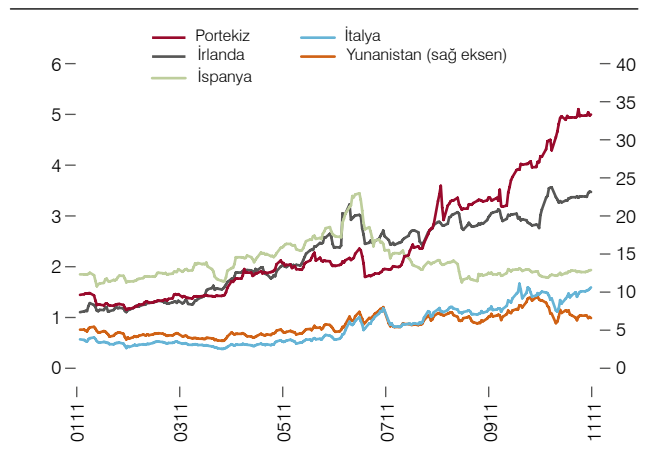
bazı merkez ülkelerin ve özel bankaların kredi notlarında düşüşler gözlenmiştir. Avrupa Finansal İstikrar Fonu'nun genişletilmesi ve bütçe kısıtlamalarına gidilmesi ise risk iştahında beklenen toparlanmayı sağlayamamıştır. Bu gelişmelere paralel olarak yılın ikinci yarısında risk algılamalarında ve borç sorunu yaşayan ülke tahvillerinin Alman tahvilleriyle getiri farkında belirgin artışlar gözlenmiştir (Grafik 7 ve 8). Bu süreçte, risk iştahında yaşanan bozulmaya bağlı olarak borsa endeksleri değer kaybetmiş; gelişmekte olan ülkelerin risk primleri yükselmiş ve kurlarında düşüş kaydedilmiştir.

Grafik 7. Küresel Risk İştahı Endeksleri

Kaynak: Bloomberg.

Grafik 8. Seçilmiş Ülke Tahvillerinin Alman Tahvilleriyle Getiri Farkı (10 yıl, Puan)

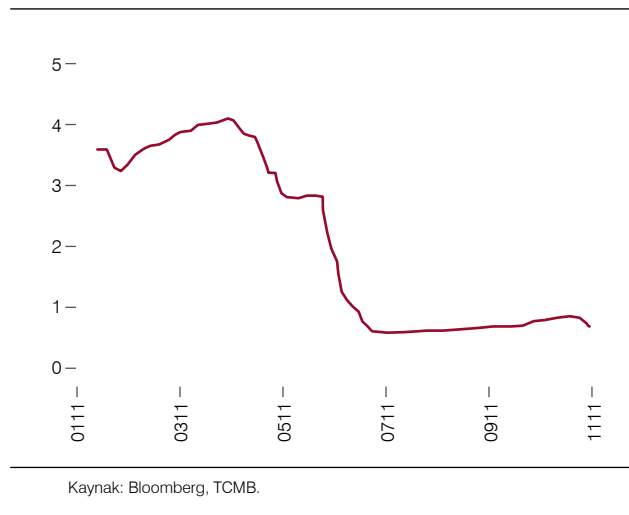
Kaynak: Bloomberg.

Küresel Para Politikası Gelişmeleri

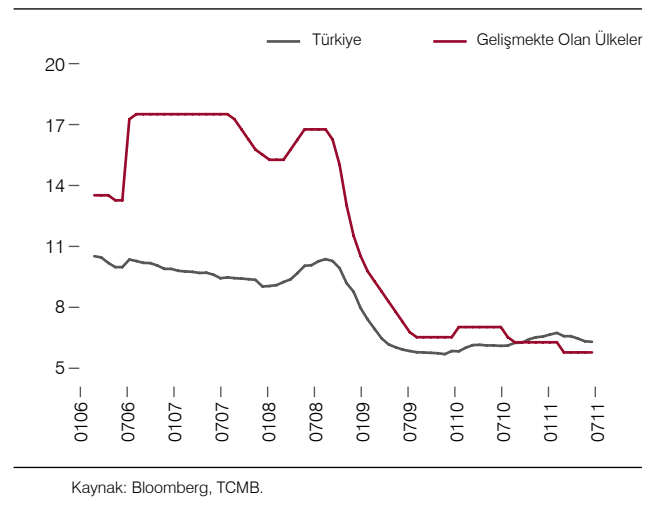
2011 yılının ilk üç çeyreğinde küresel para politikalarına normalleşme süreci hâkim olurken, Euro Bölgesi çevre ülkelerinin yaşadığı borç krizinin derinleşmesi ve olumsuz seyreden küresel büyüme görünümü nedeniyle, normalleşme sürecinin yılın son çeyreğinde kesintiye uğradığı gözlenmiştir. Gelişmiş ülkeler incelendiğinde, kriz sonrası toparlanmaya bağlı olarak söz konusu ülkelerin politika faizlerinde, özellikle 2011 yılının ikinci ve üçüncü çeyreklerinde normalleşme sürecine girildiği ve miktarsal gevşeme uygulamasının sonlandırılacağına dair sinyaller verildiği görülmektedir. Ne var ki, yılın son çeyreğinde, küresel büyümenin yeniden olumsuz bir görünüm kazanmasıyla birlikte bu eğilim tersine dönmüş; G4 ülkelerinde, politika faizlerinin düşük tutulmaya devam edileceğine ve miktarsal gevşeme politikasının da uzatılacağına dair sinyaller verilmiştir. Bu çerçevede, gelişmiş ülke merkez bankalarının bileşik politika faiz oranı 2010 yılı sonunda yüzde 0,69 olan seviyesini 2011 yıl sonu itibarıyla da korumuştur (Grafik 9).

Benzer şekilde, gelişmekte olan ekonomiler incelendiğinde ise, 2010 yılı ortalarında başlayan politika faizlerinin normalleşmesi sürecinin, 2011 yılının son çeyreğinde kesintiye uğradığı görülmektedir. Dolayısıyla, 2010 yılı sonunda yüzde 6 olan bileşik politika faiz oranı, sınırlı oranda artış kaydederek 2011 yılı sonunda yüzde 6,27 düzeyine ulaşmıştır (Grafik 10). Bununla birlikte, gelişmekte olan ülkeler, sermaye girişlerinin ekonomileri üzerindeki olası etkilerini en aza indirmek amacıyla, makro ihtiyati tedbirleri 2011 yılı boyunca kullanmaya devam etmiş; zorunlu karşılık oranları, rezerv biriktirme, sermaye kontrolleri gibi faiz dışı araçları etkin olarak kullanmak suretiyle para politikalarını sıkılaştırmıştır.

Grafik 9. Gelişmiş Ülkeler Politika Faiz Oranı (Yüzde, Bileşik)

Grafik 10. Enflasyon Hedeflemesi Yapan Gelişmekte Olan Ülkelerde Politika Faiz Oranı (Yüzde, Bileşik)

2.2.3. Makroekonomik Gelişmeler

Enflasyon Gelişmeleri

2011 yılı sonunda yıllık tüketici enflasyonu önceki yıla kıyasla 4 puanlık bir artışla yüzde 10,45 olarak gerçekleşmiştir. Yıl içinde Türk lirasında gözlenen belirgin değer kaybı, özellikle temel mal fiyatlarına yansiyarak, tüketici enflasyonundaki yükselişin ana belirleyicisi olmuştur. Toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde verdiği katkının önemli oranda azalması ve gıda fiyatlarının yıllık artış oranının son üç yıla kıyasla daha yüksek bir seviyede gerçekleşmiş olması bu dönemde enflasyondaki artışın bir diğer kaynağını oluşturmuştur. Buna ek olarak yılın son çeyreğinde enerji fiyat ayarlamaları ve ÖTV oranlarındaki yükseliş neticesinde yönetilen/yönlendirilen fiyatlarda ortaya çıkan artışların da katkısıyla (toplam 1,6 puan) yıllık tüketici enflasyonu yüzde 5,5 olan enflasyon hedefinin belirgin bir şekilde üzerinde gerçekleşmiştir (Grafik 11).

2011 yılı gelişmeleri alt gruplar bazında incelendiğinde, yıllık enflasyonun alt grupların birçoğunda 2010 yılına kıyasla yükseldiği; en dikkat çekici artışın ise temel mallar grubunda gerçekleştiği görülmektedir (Grafik 12).

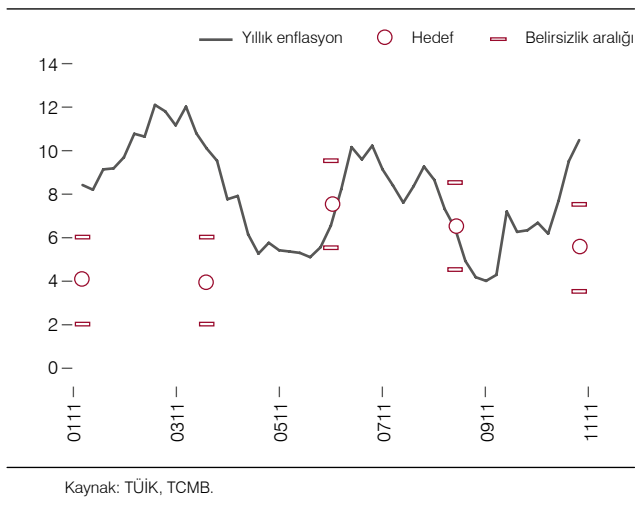
Gıda grubu yıllık enflasyonu, 2011 yılında işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yüksek oranlı değişimlere bağlı olarak dalgalı bir seyir izlemiştir. Bu dalgalı seyirde, olumsuz hava koşullarının meyve-sebze fiyatları üzerindeki yarattığı oynaklık başta olmak üzere arz yönlü unsurlar ile baz etkileri belirleyici olmuştur. 2010 yılında yurt içi canlı hayvan arzındaki azalmanın etkisiyle yüksek seyreden kırmızı et fiyatları, gümrük vergisi oranlarının düşürülmesi ve canlı hayvan ithalatının artmasıyla 2011 yılında görece ılımlı

seyretmiştir. Bu dönemde, işlenmiş gıda fiyatları yıllık enflasyonu istikrarlı bir yükseliş eğilimi sergilemiştir. Bu yükselişte büyük ölçüde ithalat fiyat artışı ve döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak yükselen katı ve sıvı yağ fiyatları ile buğdayda gümrük vergisinin geçici olarak kaldırılmasıyla artış oranı özellikle ikinci çeyrekte hız kesen ekmek ve tahıl grubu fiyatları etkili olmuştur. Sonuç olarak, yıl sonu itibarıyla gıda grubu yıllık enflasyonu yüzde 12,21 ile geçmiş yılların üzerinde gerçekleşmiştir.

2011 yılında ABD doları cinsinden uluslararası petrol fiyatlarının önceki yıla kıyasla yaklaşık yüzde 40 oranındaki artışı ve döviz kuru gelişmeleri, enerji fiyatlarındaki yükselişte etkili olmuştur. Bu çerçevede, yılın ilk üç çeyreğinde akaryakıt ve tüp gaz fiyatları ile belediyelerce belirlenen su tarifelerinde artış gözlenirken; son çeyrekte elektrik ve doğalgaz fiyatlarında yüksek oranlı artışlar kaydedilmiştir. Böylece, enerji grubu yıllık enflasyonu Ekim ayına kadar yükselmiş; yılın son iki ayında ise baz etkisine bağlı olarak gerilemiş ve yıl sonunda yüzde 10,36 ile önceki yıla yakın bir seviyede gerçekleşmiştir (Grafik 12).

Temel mallar (gıda, enerji, alkollü içecekler ile tütün ve altın dışında kalan mallar) grubunda yıllık enflasyon yüzde 10,09 ile geçmiş dönemlerin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir (Grafik 12). Yıl genelinde Türk lirasındaki değer kaybı ve emtia fiyatlarındaki artış neticesinde hızlanan dayanıklı tüketim malları (altın hariç) fiyatları ile tekstil ve hazır giyim ithalatında alınan koruma önlemlerinin etkisiyle mevsimsel ortalamaların üzerinde seyreden giyim fiyatları, temel mal fiyatlarındaki artışın kaynağını oluşturmuştur. Bunun yanında, bu dönemde dayanıklı tüketim malları talebindeki güçlü seyir de artış eğilimini desteklemiştir. 2011 yılında, tüketici

Grafik 11. Yıllık TÜFE Enflasyonu, Hedef ve Belirsizlik Aralığı

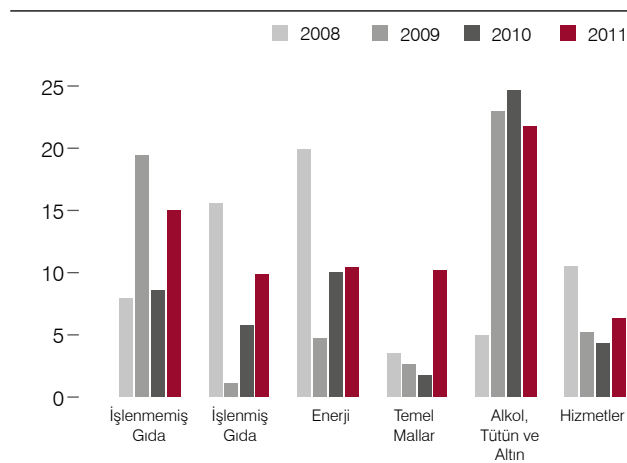

fiyatları içinde döviz kuru geçişkenliğinin en yüksek olduğu gruplardan biri olan temel mallarda yıllık enflasyon yaklaşık 8,4 puan yükselerek, genel enflasyona geçen yıla kıyasla 2,1 puan ek katkı yapmıştır.

Yılın son çeyreğinde bazı motorlu taşıtlar, cep telefonu, alkollü içecekler ve tütün mamullerinde ÖTV oranları artırılmıştır. Söz konusu vergi artışlarından tüketici fiyatlarına en belirgin katkı yaklaşık 1 puan ile tütün ürünlerinden gelmiştir. Altın fiyatları ise 2011 yılında yüzde 46,6 oranında artmıştır. Böylece, alkollü içecekler, tütün ürünleri ve altın grubu, en yüksek yıllık fiyat artışının kaydedildiği grup olmuştur (Grafik 12).

Gıda grubu yıllık enflasyonu, 2011 yılında işlenmemiş gıda fiyatlarındaki yüksek oranlı değişimlere bağlı olarak dalgalı bir seyir izlemiştir. Bu dalgalı seyrinde, olumsuz hava koşullarının meyve-sebze fiyatları üzerinde yarattığı oynaklık başta olmak üzere arz yönlü unsurlar ile baz etkileri belirleyici olmuştur. 2010 yılında yurt içi canlı hayvan arzındaki azalmanın etkisiyle yüksek seyreden kırmızı et fiyatları, gümrük vergisi oranlarının düşürülmesi ve canlı hayvan ithalatının artmasıyla 2011 yılında görece ılımlı seyretmiştir. Bu dönemde, işlenmiş gıda fiyatları yıllık enflasyonu istikrarlı bir yükseliş eğilimi sergilemiştir. Bu yükselişte büyük ölçüde ithalat fiyat artışı ve döviz kuru gelişmelerine bağlı olarak yükselen katı ve sıvı yağ fiyatları ile buğdayda gümrük vergisinin geçici olarak kaldırılmasıyla artış oranı özellikle ikinci çeyrekte hız kesen ekmeke ve tahıl grubu fiyatları etkili olmuştur. Sonuç olarak, yıl sonu itibarıyla gıda grubu yıllık enflasyonu yüzde 12,21 ile geçmiş yılların üzerinde gerçekleşmiştir.

Grafik 12. Tüketici Fiyatları (Yıllık Yüzde Değişim)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

2011 yılında ABD doları cinsinden uluslararası petrol fiyatlarının önceki yıla kıyasla yaklaşık yüzde 40 oranındaki artışı ve döviz kuru gelişmeleri, enerji fiyatlarındaki yükselişte etkili olmuştur. Bu çerçevede, yılın ilk üç çeyreğinde akaryakıt ve tüp gaz fiyatları ile belediyelerce belirlenen su tarifelerinde artış gözlenirken; son çeyrekte elektrik ve doğalgaz fiyatlarında yüksek oranlı artışlar kaydedilmiştir. Böylece, enerji grubu yıllık enflasyonu Ekim ayına kadar yükselmiş; yılın son iki ayında ise baz etkisine bağlı olarak gerilemiş ve yıl sonunda yüzde 10,36 ile önceki yıla yakın bir seviyede gerçekleşmiştir (Grafik 12).

Temel mallar (gıda, enerji, alkollü içecekler ile tütün ve altın dışında kalan mallar) grubunda yıllık enflasyon yüzde 10,09 ile geçmiş dönemlerin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir (Grafik 12). Yıl genelinde Türk lirasındaki değer kaybı ve emtia fiyatlarındaki artış neticesinde hızlanan dayanıklı tüketim malları (altın hariç) fiyatları ile tekstil ve hazır giyim ithalatında alınan koruma önlemlerinin etkisiyle mevsimsel ortalamaların üzerinde seyreden giyim fiyatları, temel mal fiyatlarındaki artışın kaynağını oluşturmuştur. Bunun yanında, bu dönemde dayanıklı tüketim malları talebindeki güçlü seyir de artış eğilimini desteklemiştir. 2011 yılında, tüketici fiyatları içinde döviz kuru geçişkenliğinin en yüksek olduğu gruplardan biri olan temel mallarda yıllık enflasyon yaklaşık 8,4 puan yükselerek, genel enflasyona geçen yıla kıyasla 2,1 puan ek katkı yapmıştır.

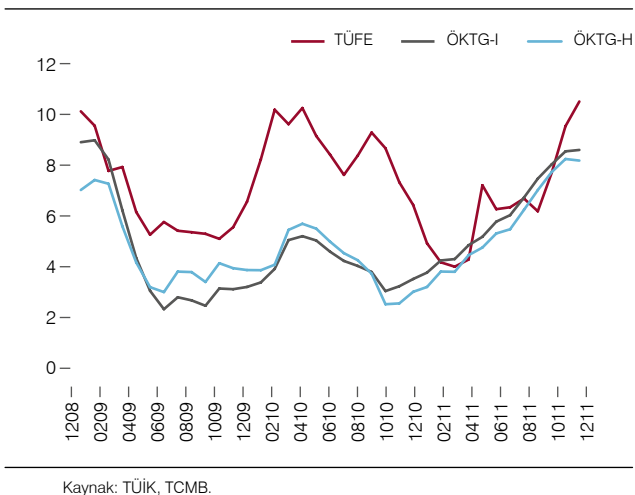
Yılın son çeyreğinde bazı motorlu taşıtlar, cep telefonu, alkollü içecekler ve tütün mamullerinde ÖTV oranları artırılmıştır. Söz konusu vergi artışlarından tüketici fiyatlarına en belirgin katkı yaklaşık 1 puan ile tütün ürünlerinden gelmiştir. Altın fiyatları ise 2011 yılında yüzde 46,6 oranında artmıştır. Böylece, alkollü içecekler, tütün ürünleri ve altın grubu en yüksek yıllık fiyat artışının kaydedildiği grup olmuştur (Grafik 12).

2011 yılında hizmet fiyatları yüzde 6,27 oranında artmıştır. Alt kalemler bazında, ulaştırma hizmetlerinde yıllık enflasyon temelde akaryakıt fiyatlarında görülen artışlar neticesinde yükselirken, kira enflasyonu yıl boyunca ılımlı seyrini korumuştur. Haberleşme hizmetleri fiyatlarında belirgin bir değişim olmamış; yıllık enflasyon yüzde 1,04 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik 13). Yemek hizmetleri fiyatları esas olarak işlenmiş gıda fiyatlarındaki artışlara bağlı olarak artmış; lokanta ve oteller hizmetlerinde yıllık enflasyon bir önceki yılın altında kalmıştır. Diğer hizmetler grubunda ise yıllık fiyat artışı önceki yıllara kıyasla daha yüksek bir seviyede gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, hizmet enflasyonu, 2011 yılında önceki yıla kıyasla 2 puan yükselmiş; mevsimsellikten arındırılmış veriler yıl boyunca hizmet fiyatlarının ana eğiliminde ılımlı bir görünüme işaret etmiştir.

Temel fiyat göstergelerinde yıllık enflasyon 2011 yılı boyunca artış eğilimi izlemiştir. Söz konusu eğilimde esas olarak Türk lirasındaki değer kaybı sonucu önemli ölçüde yükselen temel mal fiyatları etkili olmuştur. Bunun yanı sıra, görece sınırlı olmakla beraber, hizmet fiyatlarındaki yükseliş de temel fiyat göstergelerinin artışına katkıda bulunmuştur. 2011 yıl sonu itibarıyla enerji, işlenmiş gıda, alkollü içecekler ile tütün ve altını dışlayan temel fiyat göstergesinin (ÖKTG-H) yıllık enflasyonu yüzde 8,54; bu endeksten işlenmiş gıda çıkarılarak hesaplanan endeksin (ÖKTG-I) yıllık enflasyonu ise yüzde 8,12 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik 14).

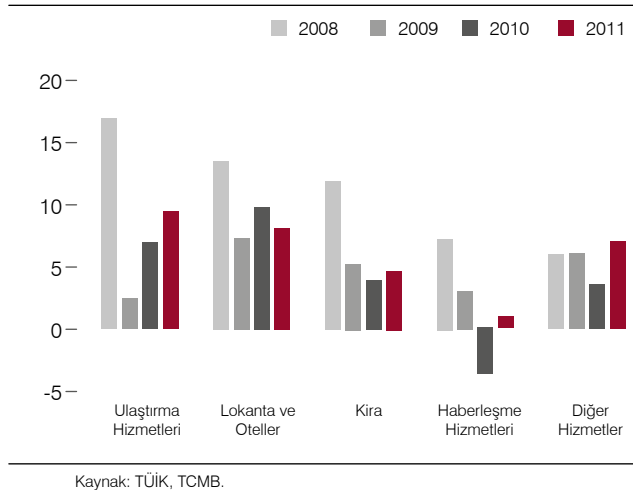
2011 yılında orta vadeli enflasyon beklentileri genel olarak yatay bir seyir izlemekle birlikte, son çeyrekte sınırlı bir oranda yükselmiştir. Geçmiş dönemlere kıyasla orta vadeli enflasyon beklentilerinin enflasyon gerçekleşmelerine olan duyarlılığının azaldığı görülmektedir. Zira yıllık enflasyonun

Grafik 14. TÜFE, ÖKTG-H ve ÖKTG-I (Yıllık Yüzde Değişim)

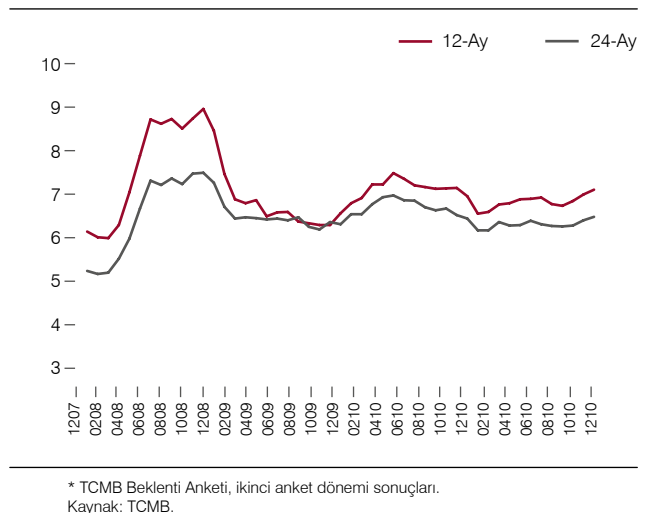

yüzde 4 ile tarihsel düşük seviyelere indiği; ardından döviz kuru geçişkenliği, yönetilen/yönlendirilen fiyat ayarlamaları ve gıda fiyatlarındaki artışlar nedeniyle yüzde 10'un üzerine çıktığı ve aynı zamanda temel fiyat göstergelerinde de yıllık artışların yükseldiği bir dönemde orta vadeli beklentilerin belirgin oranda değişmediği gözlenmiştir. Bu gelişme para politikasının etkinliği açısından olumlu olsa da, mevcut durumda orta vadeli enflasyon beklentilerinin yüzde 5'lik enflasyon hedefinin üzerinde seyretmesi, beklentilerin hedefe henüz çapalanmadığına işaret etmektedir. 2011 yıl sonu itibarıyla 12 ve 24 ay sonrasına ilişkin yıllık enflasyon beklentileri sırasıyla yüzde 7,1 ve yüzde 6,5 düzeyindedir (Grafik 15).

Grafik 13. Hizmet Fiyatları (Yıllık Yüzde Değişim)

Grafik 15. 12 ve 24 Ay Sonrası TÜFE Beklentileri* (Yıllık Yüzde Değişim)

Arz ve Talep Gelişmeleri

GSYİH, 2011 yılının ilk dokuz aylık döneminde yüksek oranlı yıllık artışlar sergilemiştir. Yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 12,0 oranında artış kaydeden GSYİH, ikinci ve üçüncü çeyreklerde sırasıyla yüzde 8,8 ve yüzde 8,2 oranlarında artmıştır (Tablo 1). Böylece, yılın ilk dokuz aylık döneminde, GSYİH, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,6 oranında artış kaydetmiştir. GSYİH üretim yönünden incelendiğinde, gerek hizmetler sektörünün gerek sanayi sektörünün güçlü seyri dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, özellikle hizmetler sektörü alt kalemlerinden sanayi sektörü ile yakından ilişkili olan toptan-perakende

ticaret ile ulaştırma-haberleşme sektörlerinin büyümeye yaptığı yüksek katkılar öne çıkmaktadır. Harcamalar yoluyla GSYİH incelendiğinde ise, özel kesim kaynaklı olmak üzere nihai yurt içi talebin büyümeyi sürükleyen temel bileşen olduğu görülmektedir. İlk iki çeyrekte ithalattaki yüksek oranlı artışlar ve ihracattaki görece zayıf büyüme sonucu net ihracat büyümeye negatif katkı yaparken, üçüncü çeyrekte bu görünüm tersine dönmüştür. 2011 yılı son çeyreğine ilişkin göstergeler, net ihracatın son çeyrekte de büyümeye pozitif katkı yapacağına işaret etmektedir.

**Tablo 1. Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri
(1998 Fiyatları, Yıllık Yüzde Değişim)**

	2009					2010					2011				
	Yıllık	I	II	III	IV	Yıllık	I	II	III	IV	Yıllık	I	II	III	Dokuz Aylık
1-Tüketim Harcamaları	-1,0	7,0	3,4	5,8	8,0	6,1	11,6	8,8	7,8	9,3	6,1	11,6	8,8	7,8	9,3
Kamu	7,8	0,6	4,7	-0,9	3,2	2,0	7,2	9,4	13,7	10,2	2,0	7,2	9,4	13,7	10,2
Özel	-2,3	8,0	3,2	6,7	9,0	6,7	12,2	8,8	7,0	9,2	6,7	12,2	8,8	7,0	9,2
2-Sabit Sermaye Yatırımları	-19,0	16,8	28,4	30,0	42,1	29,9	33,6	29,0	15,2	25,4	29,9	33,6	29,0	15,2	25,4
Kamu	-0,6	13,6	15,5	13,5	17,1	15,1	4,7	4,0	6,2	5,0	15,1	4,7	4,0	6,2	5,0
Özel	-22,5	17,3	31,4	34,2	49,5	33,5	38,4	34,1	17,2	29,4	33,5	38,4	34,1	17,2	29,4
Makine-Teçhizat	-22,9	25,8	37,3	39,1	67,0	43,0	49,7	41,4	19,9	36,1	43,0	49,7	41,4	19,9	36,1
İnşaat	-21,9	4,8	19,9	25,1	19,1	16,9	18,2	17,6	11,6	15,7	16,9	18,2	17,6	11,6	15,7
Özel Kesim Talebi*	-6,0	9,1	7,6	9,3	14,2	10,1	16,0	12,8	7,8	11,9	10,1	16,0	12,8	7,8	11,9
3-Stok Değişimi*	-2,3	8,4	3,4	-0,1	-0,6	2,4	0,5	0,1	-1,6	-0,4	2,4	0,5	0,1	-1,6	-0,4
4-Mal ve Hizmet İhracatı	-5,0	-0,9	12,5	-1,6	4,3	3,4	8,8	0,6	10,8	6,7	3,4	8,8	0,6	10,8	6,7
5-Mal ve Hizmet İthalatı	-14,3	22,0	19,2	16,2	25,4	20,7	27,3	19,2	7,3	17,3	20,7	27,3	19,2	7,3	17,3
Net İhracat*	2,7	-5,7	-1,9	-4,3	-5,6	-4,4	-5,4	-5,2	0,6	-3,1	-4,4	-5,4	-5,2	0,6	-3,1
6-Toplam Yurt İçi Talep	-7,4	18,2	12,0	9,7	14,7	13,4	16,8	13,6	7,4	12,3	13,4	16,8	13,6	7,4	12,3
7-Toplam Nihai Yurt İçi Talep	-5,1	8,9	8,3	10,4	14,8	10,7	16,2	13,5	9,5	12,9	10,7	16,2	13,5	9,5	12,9
8-GSYİH	-4,8	12,2	10,2	5,3	9,2	9,0	12,0	8,8	8,2	9,6	9,0	12,0	8,8	8,2	9,6

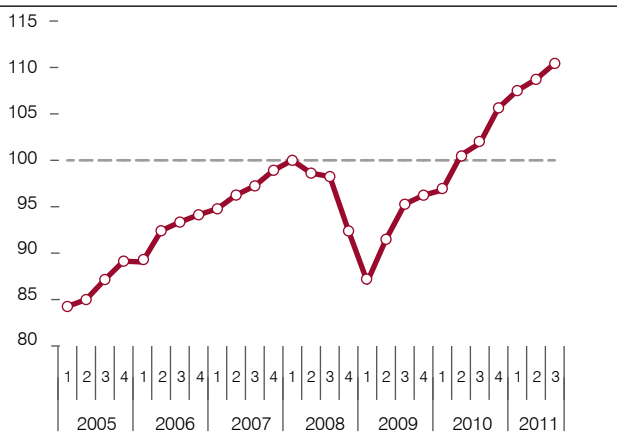
* GSYİH büyümesine katkı (yüzde).

Kaynak: TÜİK.

2010 yılının ikinci yarısından itibaren iç ve dış talebin toparlanma hızlarındaki ayrışma finansal istikrar ve cari denge üzerinde önemli bir risk unsuru oluşturmuş; bunun sonucunda, iç ve dış talebin dengelenmesine yönelik politika tedbirleri alınmıştır. Alınan politika tedbirlerinin yurt içi talep üzerindeki etkisi 2011 yılı ikinci çeyreğinden itibaren görülmeye başlanmıştır. Mevsimsellikten arındırılmış verilerle incelendiğinde, 2011 yılı ilk çeyreğinde artış kaydeden nihai yurt içi talep, ikinci ve üçüncü çeyrekte görece zayıf bir seyir izlemeye başlamıştır (Grafik 16). Bunun sonucunda nihai yurt içi talep artış hızı, ikinci ve üçüncü çeyrekte art arda gerileme kaydetmiştir (Grafik 17).

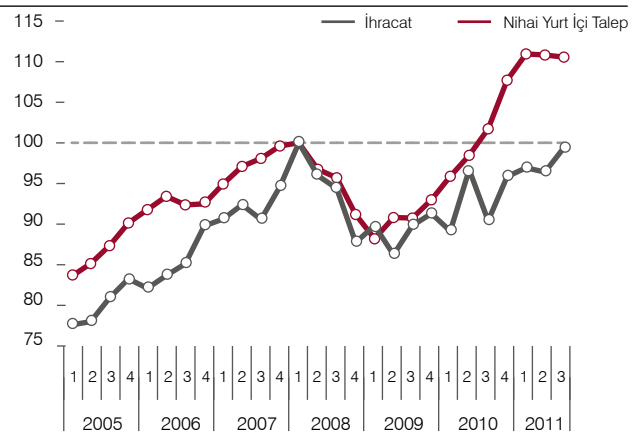
Mal ve hizmet ihracatı yılın ilk iki çeyreğinde zayıf bir seyir izlemiş; üçüncü çeyrekte ise Avrupa ekonomilerindeki sorunların derinleşmesine rağmen artış kaydederek kriz öncesi düzeyine yaklaşmıştır (Grafik 17). İhracatın güçlenen seyri ve nihai yurt içi talepteki yavaşlama eğilimi böylece iç ve dış talebin dengelenmesine katkı sağlamıştır. Buna ek olarak, reel döviz kurunda 2010 yılı sonundan beri süregelen değer kaybının birikimli etkisinin bir sonucu olarak mal ve hizmet ithalatı, yurt içi talep tarafından öngörülen düzeyin altında gerçekleşmiştir. 2011 yılı son çeyreğine ilişkin göstergeler, iktisadi faaliyette herhangi bir yavaşlamaya işaret etmemekle birlikte, ihracat ve ithalatın zayıf bir seyir izlediğine yönelik sinyaller içermektedir.

Grafik 16. GSYİH
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2008Ç1=100)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 17. Nihai Yurt İçi Talep ve İhracat
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2008Ç1=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

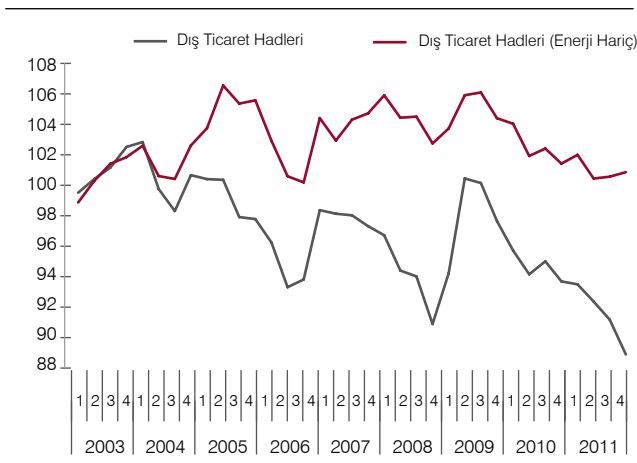
Ödemeler Dengesi Gelişmeleri

Küresel kriz sonrası toparlanma sürecinde, Türkiye ekonomisi güçlü bir seyir izlemiştir; buna karşın, toparlanma hızları itibarıyla iç ve dış talep farklı eğilim göstermiştir. Bu çerçevede, 2011 yılında iç talepte gözlenen güçlü seyre paralel olarak ithalat hızla artarken, görece zayıf seyreden dış talebe bağlı olarak ihracat ancak ılımlı bir toparlanma sergileyebilmiştir. Yılın ikinci yarısında, iç ve dış talep arasındaki dengelenmeyi sağlamak amacıyla alınan politika tedbirlerinin etkisiyle ithalatta görülen belirgin yavaşlamaya karşın, 2011 yılında dış ticaret açığı artmaya devam etmiştir. Böylece, 2011 yılında ödemeler dengesi tanımlı toplam mal ihracatı yıllık yüzde 18,7 oranında artarak 143,5 milyar ABD dolarına, toplam mal ithalatı ise yıllık yüzde 31,3 oranında artarak 232,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bu gelişmeler sonucunda dış ticaret açığı, söz konusu dönemde, önceki yılın aynı dönemine göre 33,0 milyar ABD doları artış kaydederek 89,4 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

2011 yılının ikinci yarısında Euro Bölgesi'nde kamu borçlarının sürdürülebilirliğine ilişkin endişelerin artması ve ABD'de toparlanmanın öngörülenden daha yavaş olacağına ilişkin anlaşılması neticesinde küresel ekonomiye dair aşağı yönlü risklerin belirginleşmesiyle zayıflayan dış talep koşullarına rağmen, ihracat eğilimi yıl genelinde görece istikrarlı bir seyir izlemiştir. Yıl genelinde ihracata en yüksek katkı sırasıyla ana metal, motorlu kara taşıtları, gıda ürünleri ve tekstil sektörlerinden gelmiştir. İç talepteki canlanmayla birlikte ithalatın tüm alt kalemlerinde artış gözlenirken, yıl genelinde ithalat artışına en yüksek katkıyı sırasıyla ana metal, kimyasal madde ve ürünleri, makine-teçhizat ve kara taşıtları sektörleri sağlamıştır.

Küresel kriz döneminde uluslararası enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle Türkiye lehine gelişen dış ticaret hadlerinin, özellikle 2009 yılının ikinci yarısından itibaren bozulmaya başladığı ve 2011 yılında bozulma eğiliminin devam ettiği görülmektedir (Grafik 18). Söz konusu bozulmada, küresel kriz sonrası yaşanan ılımlı toparlanma sürecinde ham petrol başta olmak üzere artan enerji fiyatları etkili olmuştur. Bununla birlikte, enerji fiyatları hariç tutulduğunda bile, dış ticaret hadlerinde, 2009 yılının ikinci yarısından bu yana düşüş eğilimi yaşandığı göze çarpmaktadır.

Grafik 18. Dış Ticaret Hadleri (2003=100)

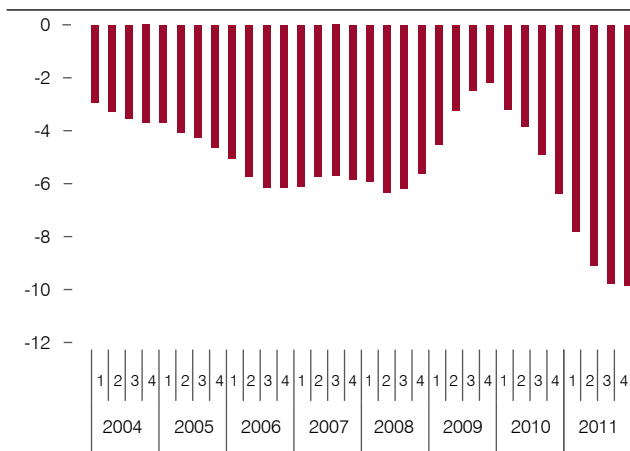
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Net hizmet gelirleri, 2011 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17,7 oranında artmıştır. Söz konusu artışta, net turizm gelirlerindeki yükselişin yanı sıra, diğer taşımacılık gelirlerindeki artış da etkili olmuştur. 2011 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre turizm gelirleri ve giderleri sırasıyla yüzde 10,6 ve yüzde 3,1 oranında artmıştır. Türkiye'yi ziyaret eden turist sayısının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,9 oranında artmış olması, söz konusu dönemde turizm gelirlerinin yükselmesinde etkili olmuştur. Diğer taraftan, gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, 2011 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8,2 oranında artarak 7,7 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Faiz giderlerindeki yüksek oranlı azalmaya karşın, doğrudan yatırım ve portföy yatırımı kaynaklı giderlerdeki artışlar gelir hesabının bozulmasında belirleyici olmuştur. Böylece, 2010 yılında yüzde 6,4 seviyesinde gerçekleşen cari işlemler açığının milli gelire oranı, 2011 yılında yüzde 9,8'e yükselmiştir (Grafik 19).

2011 yılında, rezerv değişimleri (TCMB, bankalar ve diğer sektörler) ile IMF kredileri hariç tutulduğunda, 51,6 milyar ABD doları net sermaye girişi gerçekleşmiştir. 2011 yılında, önceki yılın aksine, bankacılık dışı özel sektörün net kredi kullanıcısı olduğu gözlenmiştir. Bankaların ve diğer sektörlerin uzun ve kısa vadeli kredileri, doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) ile yabancıların DİBS alımları kaynaklı portföy yatırımları, net sermaye girişlerinin temel belirleyicileri olmuştur. Bu dönemde alınan politika tedbirlerinin etkisiyle, portföy yatırımları ile kısa vadeli sermaye girişlerinin finansman kaynakları içinde paylarının azaldığı; doğrudan yabancı yatırımlar ile uzun vadeli sermaye girişlerinin paylarının ise arttığı gözlenmiştir (Grafik 20).

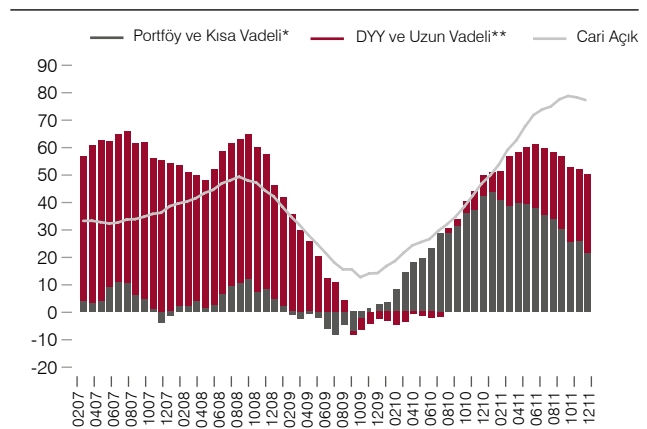
Bu gelişmeler sonucunda, 2011 yılında resmi rezervler 1,8 milyar ABD doları azalırken, bankalar ve özel sektörün döviz varlıkları 12,4 milyar ABD doları azalmış; net hata ve noksan kalemi ise 12,2 milyar ABD doları pozitif bakiye vermiştir.

Grafik 19. Cari İşlemler Dengesi/GSYİH (Yıllıklandırılmış, Yüzde)

Kaynak: TCMB.

Grafik 20. Cari Açığın Temel Finansman Kaynakları (12-Aylık, Milyon ABD doları)

* Kısa vadeli sermaye hareketleri bankacılık ve reel sektörün kısa vadeli net kredileri ile bankalardaki mevduat kaleminin toplamından oluşmaktadır.

** Uzun vadeli sermaye hareketleri bankalar ve reel sektörün uzun vadeli net kredileri ile bankalar ve Hazine'nin yurtdışına ihraç ettikleri tahvilleri kapsamaktadır.

Kaynak: TCMB.

İstihdam, Verimlilik ve İş Gücü Maliyetlerindeki Gelişmeler¹

2010 yılında ortalama 25,6 milyon kişi olan iş gücü, 2011 yılında yüzde 4,2 oranında artarak ortalama 26,7 milyon kişiye ulaşmış; istihdam ise yüzde 6,7 oranında artarak ortalama 24,1 milyon kişi düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, istihdamdaki artışın etkisiyle, işsizlik oranı yüzde 11,9'dan yüzde 9,8'e düşmüştür. Aynı dönemde, tarım dışı işsizlik oranı yüzde 14,8'den yüzde 12,4'e; genç nüfus işsizlik oranı da yüzde 21,7'den yüzde 18,4'e gerilemiştir (Tablo 2).

Türkiye ekonomisinde yaşanan canlanma sürecine bağlı olarak, 2011 yılında, hizmetler ve inşaat sektörleri başta olmak üzere, tarım dışı sektörlerde istihdam edilen kişi sayısı, bir önceki yıla göre yüksek oranda artış kaydetmiştir. Ayrıca, bu dönemde tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı bir önceki yıla göre artarak, iş gücü piyasası gelişmelerine olumlu katkı sağlamıştır. Bu çerçevede, istihdam artışlarının iş gücüne katılan kişi sayısında meydana gelen artışlardan daha yüksek olması, işsizlik oranlarının 2011 yılında bir önceki yıla göre hızla gerilemesine neden olmuştur.

Tablo 2. İş Gücü ve İstihdam (Bin Kişi)

	2009		2010				2011				
	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama
15 Yaş ve Üzeri Nüfus	51.686	52.223	52.431	52.645	52.860	52.541	53.152	53.439	53.734	54.027	53.593
İş Gücü	24.748	24.831	25.901	26.166	25.665	25.641	25.766	26.995	27.406	26.696	26.725
İş Gücüne Katılım Oranı (Yüzde)	47,9	47,5	49,4	49,7	48,6	48,8	48,5	50,5	51,0	49,4	49,9
Erkek	70,5	69,8	71,2	71,7	70,4	70,8	70,6	72,0	72,8	71,3	71,7
Kadın	26,0	26,1	28,4	28,5	27,5	27,6	27,2	29,8	30,0	28,3	28,8
İstihdam	21.277	21.267	23.055	23.195	22.854	22.594	22.802	24.445	24.884	24.267	24.110
Tarım	5.254	5.057	5.849	6.195	5.700	5.701	5.590	6.291	6.722	6.008	6.161
Tarım Dışı	16.023	16.210	17.206	17.000	17.154	16.893	17.212	18.154	18.162	18.259	17.949
İstihdam Oranı (Yüzde)	41,2	40,7	44,0	44,1	43,2	43,0	42,9	45,7	46,3	44,9	45,0
Kadın İstihdamı/İstihdam (Yüzde)	27,6	27,8	29,0	28,6	28,3	28,4	28,2	29,5	29,1	28,7	28,9
İşsizlik Oranı (Yüzde)	14,0	14,4	11,0	11,4	11,0	11,9	11,5	9,4	9,2	9,1	9,8
Tarım Dışı	17,4	17,5	13,8	14,5	13,7	14,8	14,2	12,0	11,9	11,4	12,4
Genç İşsizlik Oranı	25,3	25,5	19,8	21,1	20,8	21,7	20,6	17,5	18,6	17,0	18,4
Kayıt Dışı İstihdam Oranı (Yüzde)	43,9	41,7	43,6	44,8	42,8	43,3	41,0	42,7	43,6	40,0	42,1

Kaynak: TÜİK.

Krizle birlikte artış gösteren kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki payı, 2010 yılında bir önceki yıla göre sınırlı bir miktarda gerilemiş; 2011 yılında ise bir önceki yıla göre 1,2 puan azalarak yüzde 42,1 oranında gerçekleşmiştir. Bu dönemde, tarım dışı istihdam bir önceki yıla göre yüzde

6,3 oranında artarken, hizmetler ve inşaat sektörleri başta olmak üzere, tüm sektörlerde istihdam bir önceki yılın aynı dönemine göre artış kaydetmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. İstihdamın Sektörel Dağılımı (Bin Kişi)

	2009		2010				2011				
	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama
Sanayi	4,130	4,340	4,511	4,577	4,723	4,541	4,686	4,823	4,738	4,740	4,748
İmalat Sanayi	3,949	4,111	4,283	4,337	4,485	4,307	4,417	4,530	4,459	4,473	4,471
İnşaat	1,249	1,083	1,450	1,474	1,468	1,368	1,279	1,690	1,823	1,609	1,602
Hizmetler	10,644	10,787	11,243	10,948	10,961	10,985	11,247	11,639	11,600	11,906	11,597
Ticaret, Otel, Lokanta	4,542	4,377	4,571	4,655	4,481	4,520	4,609	4,760	4,807	4,733	4,728
Diğer Hizmetler	6,102	6,410	6,672	6,293	6,480	6,465	6,638	6,879	6,793	7,173	6,869

Kaynak: TÜİK.

¹2010 yılı Ocak ayından itibaren TÜİK Hanehalkı İş Gücü Anketi istihdam sonuçları NACE Revize 1 kodlaması yerine, NACE Revize 2 kodlamasına göre yayımlanmaya başlanmıştır. Bu kısımda, 2010 yılı verileri NACE Revize 1'e dönüştürülerek kullanılmaktadır.

2011 yılında sanayi ve ticaret-hizmet sektörlerinde, üretimin istihdama kıyasla daha yüksek oranda artması sonucu kişi başı kısmi verimlilik artışları gerçekleşmiştir (Tablo 4). Aynı dönemde, önceki yılda olduğu gibi, iş gücü verimliliğinin artmasıyla reel birim iş gücü maliyetleri gerilemiştir. 2011 yılında sanayi sektöründe kişi başı kısmi verimliliğin yüzde

2,7 oranında artması sonucu reel birim ücretler yüzde 0,2 oranında azalmıştır. Aynı dönemde, saatlik iş gücü maliyeti sektörler genelinde artmıştır.²

Tablo 4. Sanayi, İnşaat, Ticaret-Hizmet Sektörleri Verimlilik ve Ücret Gelişmeleri* (Yıllık Değişim)

	2008	2009	2010				2011					
	Ortalama	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama	I	II	III	IV	Ortalama
Sanayi												
Üretim	-0,6	-9,9	17,3	13,8	10,0	12,1	13,1	13,3	7,3	6,7	5,6	8,2
İstihdam	-0,3	-9,5	0,8	4,8	5,7	6,4	4,5	6,1	5,3	4,8	5,0	5,3
Kişi Başı Verimlilik	-0,3	-0,4	16,4	8,5	4,0	5,3	8,2	6,8	1,9	1,8	0,6	2,7
Reel Birim Ücret	0,9	2,8	-12,8	-6,7	-1,7	-2,0	-6,1	-2,5	0,7	1,5	-0,5	-0,2
İnşaat												
Üretim	-7,5	-16,4	9,3	19,5	21,2	18,0	17,4	15,7	13,4	10,7		
İstihdam	-5,4	-19,5	-4,3	2,8	5,0	6,4	2,6	6,1	4,2	-0,2	0,8	2,7
Kişi Başı Verimlilik	-2,2	3,9	14,1	16,2	15,5	10,9	14,2	9,1	8,9	10,9		
Reel Birim Ücret	7,6	5,0	-11,2	-13,2	-11,3	-6,7	-10,6	-3,3	-4,9	-4,9		
Ticaret-Hizmet												
Ciro	6,8	-2,0	15,4	16,9	17,5	26,0	19,2	23,9	22,7	21,5	12,1	19,8
İstihdam	1,6	-5,8	0,5	1,9	2,6	2,0	1,7	3,6	5,0	5,4	6,4	5,1
Kişi Başı Verimlilik	5,1	4,1	14,8	14,8	14,5	23,5	17,1	19,7	16,8	15,4	5,4	14,0
Reel Birim Ücret	6,7	7,2	-3,5	-2,7	-2,7	-9,7	-4,6	-7,2	-4,7	-3,4	6,2	-2,4
Saatlik İş Gücü Maliyeti												
Toplam	12,5	8,9	5,7	7,5	11,3	10,3	8,7	8,7	9,5	9,5	10,3	9,5
Sanayi	12,5	8,9	3,1	6,3	11,6	10,2	7,8	9,2	9,0	8,6	9,0	8,9
İnşaat	11,2	13,2	8,2	9,2	10,7	11,1	9,8	10,9	12,5	14,6	14,0	13,0
Ticaret-Hizmet	12,7	7,4	10,4	9,1	11,0	10,1	10,1	8,5	10,3	9,0	11,0	9,7
TÜFE	10,4	6,3	9,3	9,2	8,4	7,4	8,6	4,3	5,9	6,4	9,2	6,5

* Ücretler TÜFE ile reelleştirilmiştir.
Kaynak: TÜİK, TCMB.

² TÜİK tarafından açıklanan 2008 temel yılıl Saatlik İş Gücü Maliyeti Endeksi kazanç ve kazanç dışı (işverenin yaptığı sosyal güvenlik, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri ve diğer iş gücü maliyeti ödemeleri) olarak yayımlanmaktadır.

Kredi Gelişmeleri

2010 yılı ortalarından itibaren hızla büyüyen krediler, yüksek cari açık ve finansal istikrara ilişkin kaygılar nedeniyle 2011 yılında TCMB tarafından dikkatle takip edilmiştir. Kredilerdeki yüksek büyüme hızını yavaşlatabilmek amacıyla, TCMB, 2010 yılı sonundan itibaren zorunlu karşılık oranlarını önemli ölçüde artırmıştır. BDDK ise kredi büyümesinin bankacılık kesimi bilançosunda oluşturabileceği riskleri dikkate alarak bazı düzenlemelerde değişiklikler yapmıştır.

Zorunlu karşılıklardaki yüksek artışlara rağmen kredilerdeki büyüme hızı yılın ilk yarısında arzu edilen seviyelere gerilememiştir. Ancak, Haziran ayına gelindiğinde, tüketici kredilerindeki artış eğilimi, BDDK tarafından taşıt ve konut kredileri haricinde kalan diğer tüketici kredilerine yönelik olarak alınan tedbirler neticesinde önemli ölçüde sınırlanmıştır. Nitekim genel karşılık oranlarına ilişkin olarak yapılan söz konusu düzenleme değişikliklerini takiben, tüketici kredilerinin tüm alt kalemlerinde büyüme hızları belirgin oranda yavaşlamıştır (Grafik 21).

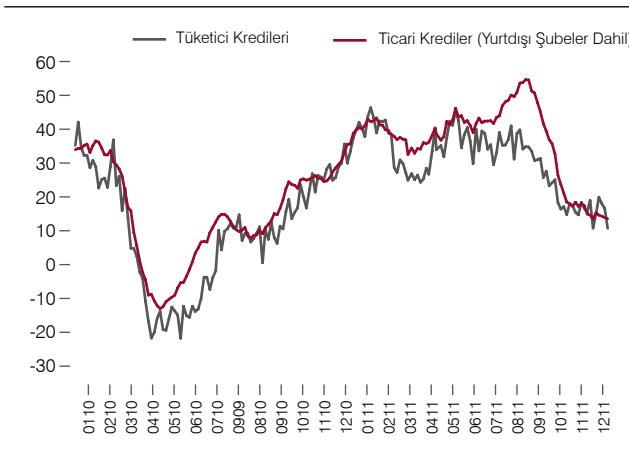
TCMB'nin sıkılaştırıcı yöndeki para politikası duruşu da yılın ikinci yarısında kredi artış hızındaki süregelen yavaşlama eğiliminde belirleyici bir rol oynamıştır. Özellikle Ekim ayında faiz koridorunun genişletilmesi ve likidite koşullarının sıkılaştırılması kredi faizleri üzerinde son derece etkili olmuştur (Grafik 22). Alınan politika tedbirlerinin yanı sıra özellikle Euro Bölgesi'nde artan belirsizliklere bağlı olarak

iktisadi faaliyetteki kademeli yavaşlama da kredi talebini olumsuz yönde etkilemek yoluyla kredilerdeki yavaşlama eğilimini destekleyici yönde bir etki yaratmıştır. Euro Bölgesi'ndeki olumsuz gelişmelerin, bankacılık sektörü için önemli bir fon kaynağı olan sermaye akımları üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle de kredi arzını sınırlayıcı yönde rol oynadığı düşünülmektedir.

Diğer yandan, 2010 yılı sonunda oldukça düşük seviyelere gerileyen kredi faizleri, 2011 yılı boyunca yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Yılın ilk yarısında TCMB'nin zorunlu karşılık oranlarında yaptığı artışlar ve izlediği likidite politikaları sonucu oluşan artış eğilimi, Haziran ayında BDDK'nın almış olduğu tedbirlerin kredi maliyetlerine yansımalarıyla bir miktar daha hızlanmıştır. Otoritelerin kredi büyümesini sınırlama yönündeki kararlılıklarının, bankaları, kredi faizlerini yükseltmek yoluyla kredi artışını sınırlamaya yönelttiği düşünülmektedir. (Grafik 22).

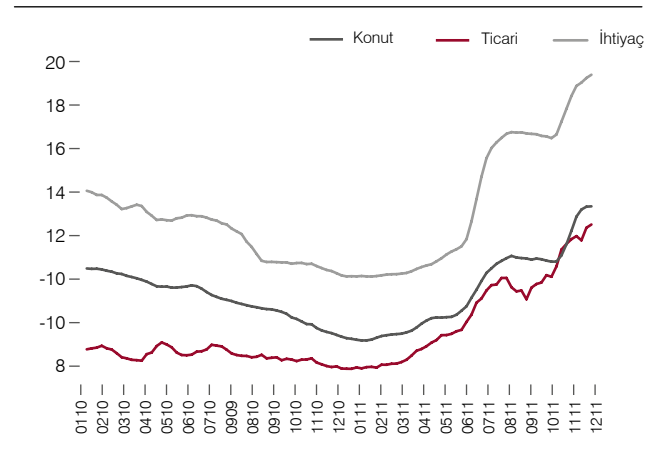
Otoritelerce alınan tedbirler ve anılan diğer etkenler neticesinde kredi büyüme hızı 2011 yılı genelinde yüzde 25'lere yakın bir seviyede gerçekleşmiş, dördüncü çeyrek itibarıyla ise, yıl geneline göre oldukça düşük sayılabilecek yüzde 12'lere gerilemiştir.

Grafik 21. Kredi Artışları
(Yıllık Yüzde Değişim, 13-Haftalık Hareketli Ortalama)

Kaynak: TCMB.

Grafik 22. Kredi Faiz Oranları
(Yıllıklandırılmış Yüzde, Akım Veri, 4-Haftalık Hareketli Ortalama)

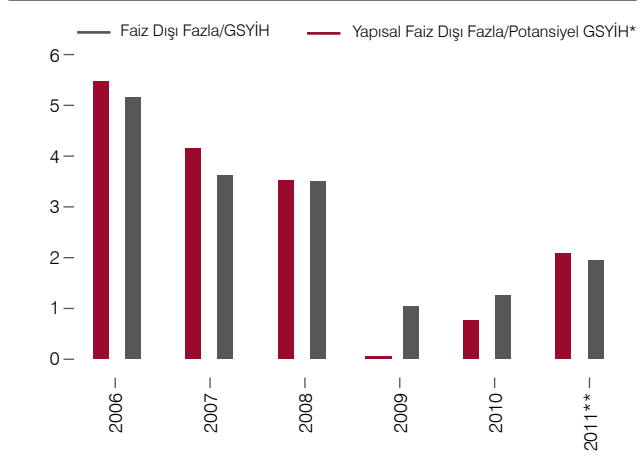
Kaynak: TCMB.

Kamu Maliyesi ve Borç Stokundaki Gelişmeler

2012 yılında iktisadi faaliyetin öngörülenden daha hızlı toparlanmasıyla vergi gelirlerinde ortaya çıkan artış ve faiz ödemelerinde yaşanan gerileme, kamu maliyesi dengelerini olumlu yönde etkilemiştir (Grafik 23). Bunun yanı sıra, 31 Mayıs 2011 tarihi itibarıyla başvuruları sona eren 6111 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun (vergi ve sosyal güvenlik prim affı) kapsamında sağlanan ve 2011 yılı için GSYİH'ye oran olarak yaklaşık yüzde 1 düzeyinde olması beklenen ek bütçe geliri ile faiz dışı harcamaların artış hızının görece yavaşlaması da kamu maliyesi dengelerine olumlu katkıda bulunmuştur.

Bütçe performansındaki iyileşmenin temelde iç talepteki canlılığa bağlı olarak güçlü seyreden ithalat ve özel tüketim harcamaları sonucu ithalde alınan katma değer vergisi başta olmak üzere, özel tüketime dayalı olan dolaylı vergilerde gözlenen artış ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun kapsamında tahsil edilen ek gelir sonucu olması, kamu mali dengelerindeki iyileşmenin büyük ölçüde devresel etkilerden ve yasal düzenlemelerden kaynaklandığına işaret etmektedir. Nitekim GSYİH'nin yaklaşık yüzde 1'i tutarında olması beklenen vergi ve sosyal güvenlik prim affı geliri dışlandığında, 2011 yılında faiz dışı fazlanın GSYİH'ye oranının 2010 yılına göre ılımlı bir artış sergilediği; yapısal faiz dışı fazlanın potansiyel GSYİH'ye oranının ise gerilediği gözlenmektedir (Grafik 24).

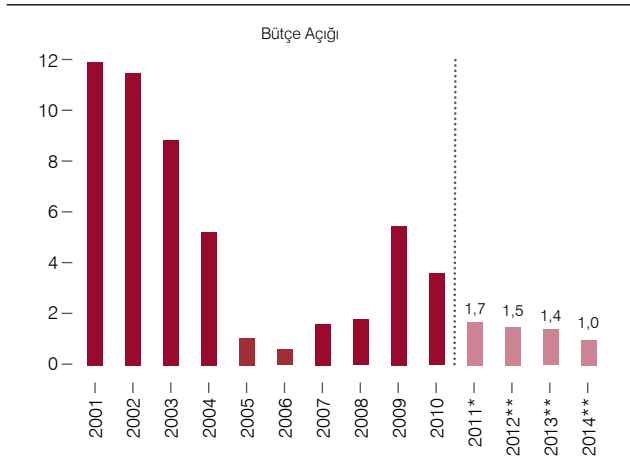
Grafik 24. Merkezi Yönetim Faiz Dışı Bütçe Fazlası ve Yapısal Faiz Dışı Bütçe Fazlası (Yüzde)

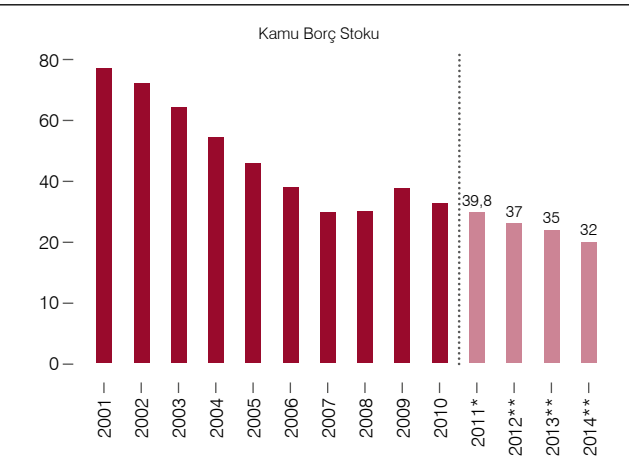
* Yapısal bütçe tahminleri, Cem Çebi ve Ümit Özlale, Türkiye'de Yapısal Bütçe Dengesi ve Mali Duruş, TCMB Çalışma Tebliği, No. 11/11 çalışması esas alınarak hazırlanmıştır.

** Tahmin. 6111 sayılı bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması yasası kapsamında tahsil edilen gelirler dâhil edilmiştir.
Kaynak: Maliye Bakanlığı, TCMB.

Grafik 23. Merkezi Yönetim Bütçe Açığı ve AB-Tanımlı Kamu Borç Stoku (GSYİH'nin Yüzdesi)

* Tahmin.
** OVP (2012-2014) Hedefleri.
Kaynak: Maliye Bakanlığı.

* Tahmin.
** OVP (2012-2014) Hedefleri.
Kaynak: Maliye Bakanlığı.

2012-2014 dönemini kapsayan OVP, 2011 yılının Ekim ayında kamuoyuna açıklanmıştır. Faiz dışı bütçe harcamalarının, OVP çerçevesinde, 2012 yılından itibaren kademeli olarak azaltılması öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, yasal ve idari düzenlemelerle mevcut durumda artmış bulunan vergi gelirlerine ek olarak toplam kamu faiz dışı fazlasının da aşamalı olarak yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Toplam kamu finansman gereğindeki azalmaya bağlı olarak kamu borcunun GSYİH'ye oranının da orta vadede belirgin bir düşüş eğiliminde olacağı öngörülmektedir (Tablo 5). OVP'de kamu maliyesine ilişkin göstergeler, 2011 yılında

ekonominin öngörülenden daha güçlü bir biçimde toparlanmasının da katkısıyla ortaya çıkan iyileşmenin, önümüzdeki dönemde de devam edeceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, mali disiplinin kalıcılığının sağlanabilmesi ve Türkiye'nin diğer ülkelerden olumlu yönde ayrılmaya devam edebilmesi açısından, mali çerçevenin OVP'de öngörülen kurumsal ve yapısal iyileştirmelerle güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

Tablo 5. Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve AB-Tanımlı Borç Stoku (GSYİH'nin Yüzdesi)

	2009	2010	2011*	2012**	2013**	2014**
Bütçe Gelirleri	22,5	23,0	22,7	23,1	22,9	22,5
Bütçe Giderleri	28,0	26,6	24,4	24,6	24,2	23,6
Bütçe Dengesi	-5,5	-3,6	-1,7	-1,5	-1,4	-1,0
Bütçe Gelirleri (Program-Tanımlı)	21,0	21,8	22,0	22,1	22,0	21,8
Faiz Dışı Harcamalar (Program-Tanımlı)	22,5	22,2	21,1	21,1	20,9	20,4
Faiz Dışı Denge (Program-Tanımlı)	-1,5	-0,5	0,9	1,0	1,2	1,4
Toplam Kamu Faiz Dışı Dengesi (Program-Tanımlı)	-1,0	0,8	1,2	1,1	1,3	1,5
AB-Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stoku	46,1	42,2	39,8	37,0	35,0	32,0

*Tahmin.

**OVP (2012-2014) Hedefleri.

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

Merkezi yönetim bütçesi 2011 yılında 17,4 milyar Türk lirası açık verirken, faiz dışı denge 24,8 milyar Türk lirası fazla vermiştir (Tablo 6). 2011 yılında, bütçe performansında geçen yıla göre gözlenen iyileşmede, ekonomik canlanmaya paralel olarak artan vergi gelirleri ve faiz giderlerindeki azalmanın yanı sıra, 6111 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden

Yapılandırılması Hakkında Kanun kapsamında 2011 yılının Aralık ayı itibarıyla tahsil edilen yaklaşık 13,3 milyar Türk lirası tutarındaki gelir belirleyici olmuştur. Buna ek olarak, faiz dışı harcamalardaki artış hızının görece yavaşlaması da bütçe açığındaki düşüşe olumlu yönde katkıda bulunmuştur.

Tablo 6. Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri (Milyar TL)

	2010	2011	Artış Oranı (Yüzde)	Gerçekleşme/Bütçe Hedefi (Yüzde)
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	294,4	313,3	6,4	100,2
Faiz Giderleri	48,3	42,2	-12,6	88,9
Faiz Dışı Bütçe Giderleri	246,1	271,1	10,2	102,3
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	254,3	295,9	16,4	106,0
I. Vergi Gelirleri	210,6	253,8	20,5	109,3
II. Vergi Dışı Gelirler	35,5	32,6	-8,1	82,7
Bütçe Dengesi	-40,1	-17,4	-56,5	52,0
Faiz Dışı Denge	8,2	24,8	201,5	177,5

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

2011 yılında uygulanan basiretli para politikası ile uyumlu maliye ve borç yönetimi politikaları ve 2009 yılının son çeyreğinden itibaren iktisadi faaliyetin öngörülenden daha hızlı toparlanması, kamu maliyesi dengelerini ve dolayısıyla kamu borç stoku göstergelerini olumlu yönde etkilemiştir. Bunun yanı sıra, kamu borç yönetiminin yasal ve idari çerçevesinin geliştirilmesine ve uzun vadeli bir bakış açısıyla oluşturulan borçlanma stratejilerine bağlı olarak, borç stokunun yapısı iyileştirilmiş; borçlanmanın reel maliyeti önemli oranda düşürülmüş ve kamu borcunun dış şoklara karşı duyarlılığı azalmıştır. OVP hedefleri çerçevesinde, bütçe açıklarının aşamalı olarak azaltılmasıyla birlikte kamu kesimi borç stokunun GSYİH'ye oranında 2010 yılında başlayan düşüş eğiliminin, orta vadede devam edeceği öngörülmektedir (Grafik 23 ve Tablo 5).

2.2.4. Para Politikası Kararları ve Uygulamaları

Enflasyon Hedeflemesi Rejimi: Genel Çerçeve

TCMB, 2001 yılında yeniden düzenlenen 2111 sayılı Kanun'da tanımlandığı üzere, fiyat istikrarı temel amacına ek olarak finansal sistemde istikrarı sağlayıcı tedbirleri almakla görevlendirilmiş bulunmaktadır. Bu doğrultuda, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyümeye ilişkin görülen ayrışma ve bunun sonucunda para politikalarında oluşan farklılıkların bir yansıması olarak ortaya çıkan makro finansal riskleri kontrol altında tutabilmek amacıyla, TCMB, uygulamakta olduğu enflasyon hedeflemesi rejimini geliştirerek yeni bir para politikası stratejisi oluşturmuştur. Bu yeni çerçeve dâhilinde, TCMB, fiyat istikrarını sağlamayı temel amaç olarak korurken, makro finansal istikrarı da dikkate almaktadır. Bu yeni yapıda birden fazla amaca yönelik olarak uygulanan para politikası, çoklu aracın bir arada kullanılmasını gerektirmektedir. Bu çerçevede, TCMB araç çeşitliliğini sağlamak amacıyla, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı, gecelik borç alma ve borç verme faiz oranları arasında oluşan faiz koridoru ve zorunlu karşılıkların bir arada kullanıldığı bir politika bileşimini politika aracı olarak kullanmaktadır.

Enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde, geçmiş yıllarda olduğu gibi, hedef değişken olarak TÜFE'nin 12-aylık değişimiyle hesaplanan yıl sonu enflasyon oranları esas alınmakta; enflasyon hedefleri Hükümet'le birlikte nokta hedef olarak belirlenmektedir. Ülkemizde son yıllarda yaşanan yapısal dönüşüm, geçmişte yüksek enflasyonla yaşamın getirdiği katlıklar, kalite artışından kaynaklanan ölçüm yanlışlıkları ve AB'ye yakınsama süreci gibi nedenler, bu aşamada gelişmiş ülkelere kıyasla görece yüksek bir enflasyon oranının hedeflenmesini daha uygun kılmıştır. Bu çerçevede, 2011 yılı için enflasyon hedefi yüzde 5,5 olarak

belirlenmiş, orta vadeli enflasyon hedefi ise yüzde 5 olarak korunmuştur. TCMB'nin, hesap verme yükümlülüğünün bir unsuru olan belirsizlik aralığı, önceki yıllarda olduğu gibi, her iki yönde 2 yüzdelerlik puan olarak uygulanmıştır. Enflasyonun, yıl içinde, çeyreklik dönemler sonu itibarıyla belirsizlik aralığının dışına çıkması durumunda, sapmaya yol açan nedenler ile hedefe ulaşılması için hali hazırda alınan ve ileride alınması gereken önlemler Enflasyon Raporu aracılığıyla kamuoyuna açıklanmaktadır. Gerçekleşen enflasyonun yıl sonunda hedeften belirgin olarak sapması durumunda ise Hükümet'e açık mektup yazılmaktadır.

Faiz oranlarına ilişkin kararlar, 2011 yılında da, önceden belirlenen bir yıllık takvim çerçevesinde aylık olarak alınmaya devam etmiştir. PPK toplantılarında alınan kararlar, kısa gerekçeleri ile birlikte aynı gün; daha detaylı toplantı özetleri ise, toplantıyı takip eden beş iş günü içinde İngilizce çevirileri ile birlikte ilan edilmiştir.

2011 yılında para politikasının temel iletişim araçları, geçmiş yıllarda olduğu gibi, Enflasyon Raporu ve PPK duyuruları olmaya devam etmiştir. Enflasyon Raporu, 2011 yılında, önceki yıllarda olduğu gibi, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında yayımlanmıştır. Bunun yanı sıra, enflasyon verilerinin açıklanmasını takip eden iş günü içinde yayımlanan Aylık Fiyat Gelişmeleri raporu, yılda iki kez yayımlanan Finansal İstikrar Raporu, para ve kur politikası çerçevesine ilişkin kamuoyuyla paylaşılan duyurular, Başkan ve diğer yetkililer tarafından TCMB'nin faaliyetleri ve para politikası uygulamaları hakkında yurt içi ve yurt dışında yapılan sunum ve konuşmalar ile banka ekonomistleriyle yapılan toplantılar, kamuoyunun bilgilendirilmesinde önemli rol oynamıştır. Buna ek olarak, Genel Ağ sitesinde yayımlanan çalışma tebliğleri, kitapçıklar ve ekonomi notları ile TCMB'nin düzenlemiş olduğu konferanslar da iletişim politikasının önemli unsurları olmaya devam etmiştir.

Para Politikası Uygulamaları

Küresel kriz sonrasında gelişmiş ülkelerin merkez bankalarının krizin etkilerini sınırlamak amacıyla uyguladıkları parasal genişleme politikalarının gelişmekte olan birçok ülke üzerinde olduğu gibi Türkiye'de de önemli yansımaları olmuştur. Bu dönemde kısa vadeli yurt dışı finansman imkânlarının bol ve düşük maliyetli olarak sağlanabilmesi, hızlı kredi genişlemesine ve Türk lirasının giderek değerlenmesine yol açarak, 2010 yılının ikinci yarısından itibaren makro finansal risklerin ve dış dengesizliklerin birikmesine yol açmıştır. Kısa vadeli sermaye girişlerinin iç ve dış talebin büyüme hızlarındaki ayrışma eğilimini güçlendirmesi, cari işlemler açığının hızla artmasına neden olmuş ve makro finansal riskleri azaltıcı yönde önlem alınmasını gerekli kılmıştır.

TCMB, 2010 yılının son çeyreğinden itibaren uyguladığı politikalarla, söz konusu dönemde enflasyon görünümünün olumlu seyretmesinin de sağladığı imkân dâhilinde, ekonominin kademeli olarak daha sağlıklı bir büyüme patikasına yönlendirilmesine ilişkin politikalar uygulamaya başlamıştır. Bu çerçevede TCMB, bir yandan kısa vadeli faizleri düşük tutarak sermaye girişlerini caydırmayı amaçlayan, diğer yandan zorunlu karşılık oranlarını artırarak kredi artış hızını ve iç talebi kontrol altında tutmayı hedefleyen bir stratejiyi uygulamaya koymuştur. Buna ek olarak, finansal sistemin yükümlülüklerinin uzatılması da destekleyici bir amaç olarak benimsenmiştir.

Yeni politika bileşimi kapsamında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo faizi oranı 2010 yılı Aralık ve 2011 Ocak aylarında alınan kararlarla yüzde 7'den yüzde 6,25'e düşürülmüştür (Tablo 7). Politika faizindeki indirimlere ek olarak, gecelik borçlanma faizi de aynı dönemde düşürülerek faiz koridoru genişletilmiştir. Böylelikle, gecelik piyasada oluşan faiz

oranlarının politika faiz oranından daha düşük seviyede oluşmasına izin verilerek gecelik piyasa faizlerinde aşağı yönlü oynaklığın artırılması ve kısa vadeli sermaye girişlerinin azaltılması mümkün olmuştur.

2011 yılı ilk çeyreğinde petrol ve diğer emtia fiyatlarındaki hızlı artışların sürmesi enflasyon üzerindeki yukarı yönlü riskleri artırmış, bu doğrultuda TCMB ikincil etkileri sınırlamak amacıyla ek parasal sıkılaştırmanın gerekli olduğunu öngörmüştür. Söz konusu sıkılaştırmanın politika faizinden ziyade zorunlu karşılıklar aracılığıyla yapılmasının iç ve dış talepteki ayrışmadan kaynaklanan makro finansal risklerin azaltılması açısından daha etkili olacağı değerlendirilerek, 2011 yılı Ocak, Mart ve Nisan aylarında alınan kararlarla Türk lirası zorunlu karşılık oranlarının ağırlıklı ortalamasında güçlü bir artışa gidilmiştir (Tablo 7). Ayrıca, Nisan ayında yabancı para zorunlu karşılık oranlarında vadeye göre farklılaştırmaya gidilerek kısa vadeli yabancı para zorunlu karşılık oranları sınırlı oranda artırılmıştır (Tablo 8).

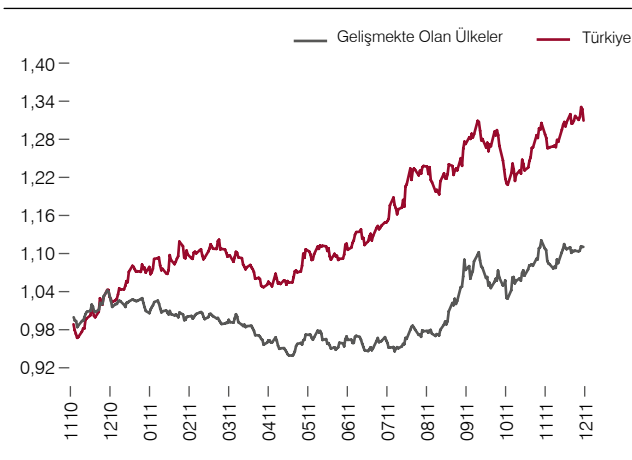
Tablo 7. 2011 Yılında TCMB'nin Para Piyasalarına İlişkin Aldığı Kararlar

1-Hafta Vadeli Repo İhale Faiz				
	Oranı	Faiz Koridoru	TL Zorunlu Karşılık Oranları	Diğer
Ocak 2011	25 baz puan indirim yapıldı.		Kısa vadeli yükümlülükler için artırıldı.	
Şubat 2011				
Mart 2011			Kısa vadeli yükümlülükler için artırıldı.	
Nisan 2011			Kısa vadeli yükümlülükler için artırıldı.	
Mayıs 2011				
Haziran 2011				
Temmuz 2011				
Ağustos 2011	50 baz puan indirim yapıldı.	TCMB gecelik borç alma faiz oranı yükselttilerek faiz koridoru daraltıldı.	Zorunlu Karşılık Tebliği'nde zorunlu karşılığa tâbi yükümlülüklerin hesaplanma usulünde değişiklik yapıldı.	Açık piyasa işlemleri repo ihalelerinde yöntem değişikliğine gidildi.
Eylül 2011			Tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmını ABD doları ve/veya euro cinsinden tesis edebilme imkânı getirildi.	Altın depo hesapları zorunlu karşılığa tâbi yükümlülüklerle dâhil edildi.
Ekim 2011		TCMB gecelik borç verme faiz oranı yükselttilerek faiz koridoru genişletildi.	Zorunlu karşılık oranlarında iki defa vadelere göre farklı oranlarda indirim yapıldı. Tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yabancı para olarak tutulabilecek kısmına ilişkin üst sınır önce yüzde 20'ye sonra yüzde 40'a yükseltildi. Tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının standart altın cinsinden tutulabilmesine imkân sağlandı.	
Kasım 2011				İki haftada bir gelecek zorunlu karşılık tesis dönemi boyunca herhangi bir gün için bir hafta vadeli repo ihalesi ile sağlanan vadesi gelmemiş toplam fonlama stoku (haftalık vadeli fonlama miktarı) için planlanan alt sınır ilân edilmeye başlandı.
Aralık 2011				Her hafta cuma günü geleneksel yöntemle bir ay vadeli repo ihalesi düzenlenmeye başlandı.

Yılın ikinci çeyreğinde ithalat fiyatlarındaki birikimli artışların gecikmeli yansımaları neticesinde temel enflasyon göstergelerinde öngörüler doğrultusunda kademeli bir yükseliş gözlenmiştir. Söz konusu yükselişin genel fiyatlama davranışlarındaki bozulmadan ziyade dış ticarete konu olan malların görece fiyat değişimlerinden kaynaklandığı; dolayısıyla ikincil etkilerin henüz gözlenmediği belirtilmiştir. Bu çerçevede, iktisadi faaliyetteki yavaşlama ve küresel ekonomideki belirsizlikler de göz önüne alınarak Mayıs-Temmuz döneminde politika faizi ve Türk lirası zorunlu karşılık oranları değiştirilmemiştir.

Alınan bu tedbirler Türk lirası üzerindeki aşırı değerlendirme baskısının giderilmesini sağlamıştır (Grafik 25). Ancak, 2011 yılı Ağustos ayından itibaren küresel büyümeye ve bazı Avrupa ülkelerindeki kamu borcu sorununa ilişkin endişelerin giderek derinleşmesi, küresel ekonomide yeni bir yavaşlama riskini artırmıştır. Söz konusu durumun dış talebi olumsuz etkileyebileceği; iç talepte ise artan küresel belirsizlik nedeniyle yavaşlamanın devam edebileceği ve dolayısıyla, iktisadi faaliyetin hızında bir süredir gözlenen yavaşlamanın süreceği öngörüsüyle, TCMB, 4 Ağustos 2011'de olağanüstü bir toplantı düzenleyerek, politika faizinde 50 baz puan indirmeye gitmiştir. Buna ek olarak, risk iştahının daha da bozulması halinde dengeleyici likidite tedbirlerinin etkili bir şekilde devreye sokulabilmesini sağlayabilmek amacıyla, gecelik borçlanma faizi yükseltilerek faiz koridoru daraltılmış ve haftalık repo ihale yönteminde teknik bir düzenlemeye gidilmiştir (Tablo 7). Ayrıca, bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını azaltmaya yönelik olarak Türk lirası zorunlu karşılıklarda bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Grafik 25. TL ve Gelişmekte Olan Ülke Para Birimleri*
(01.10.2010=1)

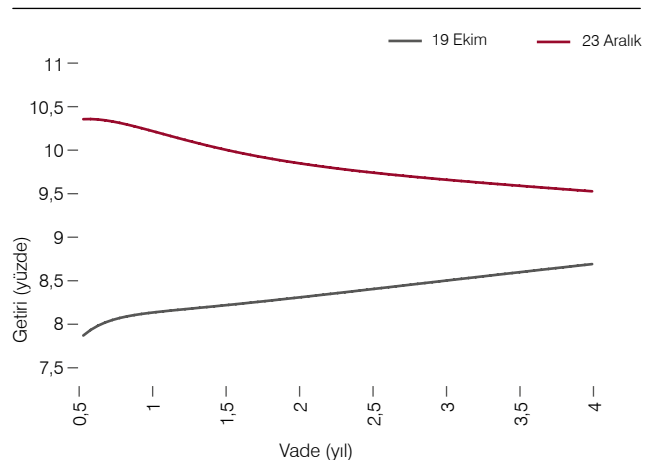

* Gelişmekte olan ülkeler ortalaması, Brezilya, Şili, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Meksika, Polonya, Güney Afrika, Endonezya, Güney Kore ve Kolombiya para birimlerinin normalize edilmiş ortalamaları alınarak hesaplanmıştır. Artışlar para biriminin ABD dolarına karşı değer kaybını ifade etmektedir.
Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Türk lirasında Ağustos ayından itibaren küresel risk iştahının bozulmasıyla ortaya çıkan aşırı değer kaybı ve yılın son çeyreğinde fiyatı yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki ayarlamalar nedeniyle, kısa vadede enflasyondaki yükselişin öngörülenden daha hızlı olacağı anlaşılmıştır. Bu durumun orta vadeli enflasyon beklentilerini ve görünümünü etkilemesini engellemek amacıyla TCMB, Ekim ayında borç verme faizlerini önemli ölçüde artırarak faiz koridorunu yukarı doğru genişletmiştir. Bu çerçevede, TCMB, piyasaya yapılan fonlamayı ayarlayarak para piyasasındaki gecelik faiz oranlarının politika faizinden daha yüksek oluşmasına izin vermiştir. Diğer taraftan, gecelik faiz oranlarındaki artışın likidite koşullarında arzu edilmeyen bir sıkılaşmaya yol açmaması için de Türk lirası zorunlu karşılık oranları Ekim ayında düşürülmüştür (Tablo 7). Ayrıca, bankaların likidite yönetimlerini kolaylaştırmak ve toplam fonlama maliyetlerini öngörebilmelerine yardımcı olmak amacıyla Kasım ayında repo ihalelerine ilişkin düzenleme yapılmış ve 27 Aralık 2011 tarihinden itibaren her hafta cuma günü geleneksel yöntemle gerçekleştirilecek bir ay vadeli repo ihalesi düzenlenmeye başlanmıştır.

Ekim ayında alınan kararla faiz koridorunun yukarı doğru genişletilmesi ve likidite koşullarının sıkılaştırılması, gecelik piyasada oluşan faizleri önemli ölçüde artırmıştır. Parasal sıkılaştırma ile birlikte getiri eğrisi kısa vadelerde daha belirgin olmak üzere tüm vadelerde yukarı yönlü bir hareket göstermiştir (Grafik 26).

Grafik 26. Getiri Eğrisi*

* İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında işlem gören tahvillerin fiyatları kullanılarak, genişletilmiş Nelson-Siegel yöntemiyle oluşturulmuştur.
Kaynak: İMKB, TCMB.

2011 yılında makro finansal riskleri azaltmak amacıyla uygulanan politikalar sonuç vermiş ve ekonomide dengelenme süreci başlamıştır. Bununla birlikte, Ağustos ayından itibaren küresel risk iştahının zayıflaması sonucu Türk lirasında gözlenen aşırı değer kaybı ve yılın son çeyreğinde yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki ayarlamalar, enflasyonun hedefin belirgin olarak üzerine çıkmasına neden olmuştur. Sonuç olarak, 2011 yıl sonu TÜFE enflasyonu yüzde 10,45 ile yıl sonu için belirlenmiş olan yüzde 5,5 hedefinin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir.

TCMB, enflasyon beklentilerini kontrol altına almak ve orta vadeli enflasyon risklerini dengelemek amacıyla Ekim 2011'de güçlü bir parasal sıkılaştırmaya gitmiştir. Ayrıca TCMB, mevcut konjonktürde ikincil etkileri sınırlamak açısından enflasyondaki düşüşün beklentilerden daha önce başlamasının önem taşıdığı değerlendirilmesinde bulunarak, 29 Aralık 2011 tarihinden itibaren ek parasal sıkılaştırmaya gitmiştir. Ek parasal sıkılaştırma temel olarak açık piyasa işlemleri yoluyla sağlanmıştır. Politika faizinden yapılan fonlama miktarı geçici bir süre için azaltılarak normal günler için ilan edilen alt sınırın altına düşürülmüştür. Gerektiği durumda, bu işlemleri destekleyici yönde, sterilize edilmemiş (etkili) döviz satışları ve doğrudan müdahaleler kullanılmıştır.

Döviz Kuru Politikası

TCMB, 2011 yılında, enflasyon hedeflemesi rejimi ile birlikte dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam etmiştir. Uygulanmakta olan bu kur rejiminde, döviz kuru bir politika aracı olarak kullanılmamakta; TCMB'nin nominal veya reel herhangi bir kur hedefi bulunmamaktadır. Ancak, piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak kurlarda sağlıksız fiyat oluşumlarının gözlenmesi durumunda döviz piyasasına doğrudan müdahale edilebilmektedir. Ayrıca, döviz arzının döviz talebine göre arttığı dönemlerde rezerv biriktirme amaçlı programlı döviz alım ihaleleri önceden duyurularak düzenlenebilmektedir.

2011 yılı ilk çeyreğinde, Türkiye'ye yönelik sermaye girişlerinin güçlü seyretmesi nedeniyle, döviz alım ihaleleri düzenlenmesi uygulamasına devam edilmiştir. Bu dönemde açılan düzenli döviz alım ihaleleriyle kısa vadeli sermaye akımlarının mümkün olduğunca TCMB rezervlerinin güçlendirilmesi amacıyla kullanılması hedeflenmiştir. 2011 yılının ikinci çeyreğinde, bazı Avrupa ülkelerinde kamu borçlarının sürdürülebilirliğine ve küresel büyümeye ilişkin endişelerin artması, risk iştahını olumsuz etkileyerek, Türkiye'nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının azalmasına yol açmıştır. Söz konusu gelişmeler dikkate alınarak, günlük döviz ihalelerinde alımı yapılacak tutar Mayıs ve Haziran aylarında yapılan düzenlemelerle düşürülmüş ve 25 Temmuz 2011 itibarıyla döviz alım ihalelerine ara verilmiştir.

Tablo 8. 2011 Yılında TCMB'nin Döviz Piyasasına İlişkin Aldığı Kararlar

	Döviz İhaleleri ve Müdahaleleri	Yabancı Para Zorunlu Karşılık Oranları	Döviz ve Efektif Piyasaları Döviz Depo Piyasası
Ocak 2011			
Şubat 2011			
Mart 2011			
Nisan 2011		Vadelere göre farklı oranlarda arttırdı.	
Mayıs 2011	Günlük döviz ihalelerinde alımı yapılacak tutar 50 milyon ABD dolarından 40 milyon ABD dolarına düşürüldü.		
Haziran 2011	Günlük döviz ihalelerinde alımı yapılacak tutar 40 milyon ABD dolarından 30 milyon ABD dolarına düşürüldü.		
Temmuz 2011	Döviz alım ihalelerine ara verildi.	Uzun vadeli yükümlülükler için azaltıldı.	
Ağustos 2011	Gerek görüldüğü günlerde döviz satım ihaleleri düzenlenmesine karar verildi.	Tüm vadeler için azaltıldı.	TCMB tarafı işlemlerde borç verme faiz oranı ABD doları ve euro cinsinden işlemler için düşürüldü.
Eylül 2011	Döviz satışı yapma kararı alınan günlerde ilan edilecek tutarın o gün satımı yapılabilecek en fazla tutar olmasına karar verildi. Gerekli görülen günlerde belirlenen en fazla tutarın altında da döviz satışı gerçekleştirilebileceği belirtildi.		TCMB Reeskont ve Avans Yönetmeliği yeniden düzenlendi ve bu kapsamda kullanılan ihracat reeskont kredilerine kullanım kolaylığı getirildi; ihracat taahhüdünü gerçekleştirme süresi uzatıldı.
Ekim 2011	18 Ekim'de satım yönünde döviz müdahalesi yapıldı.	Vadelere göre farklı oranlarda azaltıldı. Kıymetli maden depo hesapları için tutulması gereken zorunlu karşılıkların tamamına kadar olan kısmı ile kıymetli maden depo hesapları hariç yabancı para yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının TCMB nezdinde standart altın cinsinden tutulabilmesine imkân sağlandı.	
Kasım 2011	Her iş gününde takip eden iki iş günü içerisinde ihaleler yoluyla satılabilecek en yüksek döviz miktarı TCMB tarafından duyurulmaya başlandı.		TCMB Döviz ve Efektif Piyasaları Döviz Depo Piyasası'ndaki aracılık faaliyetlerine yeniden başladı.
Aralık 2011	Açılacak günlük döviz ihaleleri ile takip eden iki iş günü içerisinde satılabilecek en yüksek döviz miktarı ve istisnai durumlar haricinde satımı yapılabilecek tutar, PPK toplantılarının ardından güncellenmeye başlandı. İhale saati öncesinde TCMB'nin dövize doğrudan müdahale ettiği günlerde de ihale düzenlenmeye devam edilmesine karar verildi. 30 Aralık'ta satım yönünde döviz müdahalesi yapıldı.		Döviz ve Efektif Piyasaları Döviz Depo Piyasası'nda, bankaların kendilerine tanınan borçlanma limitleri çerçevesinde TCMB'den alabilecekleri döviz depolarının vadesi yükseltildi.

Temmuz ayı sonlarından itibaren küresel büyümeye ve bazı Avrupa ülkelerindeki kamu borcu sorununa ilişkin endişelerin giderek derinleşmesi sonucunda artan belirsizlik ortamında, piyasaya döviz likiditesi sağlanması amacıyla, TCMB, 5 Ağustos 2011'den itibaren gerek görüldüğü günlerde döviz satım ihaleleri düzenlemeye başlamıştır. Eylül, Kasım ve Aralık aylarında döviz satım ihalelerinin uygulama yöntemine ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmıştır (Tablo 8). Ayrıca, 18 Ekim ve 30 Aralık 2011 tarihlerinde, piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak kurlarda sağlıklı fiyat oluşumları gözlemlendiğinden piyasaya satım yönünde doğrudan müdahale edilmiştir.

2011 yılında döviz alım ihaleleri ile alınan toplam döviz miktarı 6,45 milyar ABD doları, döviz satım ihaleleri ve doğrudan müdahaleleri³ ile satılan toplam döviz miktarı 11,74 milyar ABD dolarıdır. Altın hariç brüt döviz rezervleri ise, 2011 yıl sonu itibarıyla 78,33 milyar ABD doları düzeyindedir.

Piyasaya döviz likiditesi sağlamak amacıyla, Temmuz ve Ağustos aylarında yabancı para zorunlu karşılık oranları düşürülmüş ve Ağustos ayında bankaların, tanınan borçlanma limitleri çerçevesinde, Döviz ve Efektif Piyasaları Döviz Depo Piyasası'nda alabilecekleri bir haftalık döviz depolarında uygulanan faiz oranlarında ölçülü bir indirimle gidilmiştir. Aralık ayında alınan bir kararla ise bankaların söz konusu piyasada tanınan borçlanma limitleri çerçevesinde TCMB'den alabilecekleri döviz depolarının vadesi bir haftadan bir aya yükseltilmiştir. Ayrıca, bankalararası döviz piyasasında döviz likiditesi akışkanlığını artırmak amacıyla TCMB, Kasım ayında Döviz Depo Piyasası'nda aracılık işlemlerine yeniden başlamıştır (Tablo 8).

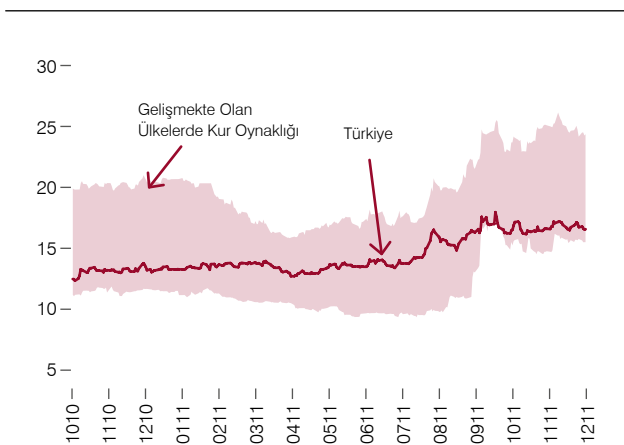
TCMB'nin Ağustos ayından itibaren aldığı önlemler, Avrupa ekonomilerindeki belirsizliklerin hızla yükselmesine paralel olarak ortaya çıkan dalgalanmaların ülkemiz üzerindeki olumsuz yansımalarının azaltılmasında etkili olmuştur. Döviz piyasasına yönelik düzenlemeler ve faiz koridoruna ilişkin alınan politika kararları çerçevesinde döviz kurlarındaki oynaklığın diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla daha sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir (Grafik 27).

2012 Yılında Para ve Kur Politikası

2012 yılında para ve kur politikasının genel çerçevesi TCMB'nin 27 Aralık 2011 tarihli "2012 Yılında Para ve Kur Politikası" başlıklı duyurusu ile kamuoyuna açıklanmıştır. Bu çerçevede, 2012 yılında, enflasyon hedeflemesi ve dalgalı döviz kuru rejimlerinin uygulanmasına devam edilecektir. 2012 yıl sonu için belirlenen enflasyon hedefi yüzde 5'tir. Belirsizlik aralığı 2012 yılında, önceki yıllarda olduğu gibi, her iki yönde 2 yüzdelik puan olarak korunmuştur.

Önümüzdeki dönemde, TCMB, fiyat istikrarına odaklanırken finansal istikrarı da gözetmeye devam edecek ve bu amaçla para politikası ve likidite yönetiminin etkinleştirilmesine yönelik uygulamalarını sürdürecektir. Bu kapsamda, TCMB, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı, gecelik borç alma ve borç verme faiz oranları arasındaki koridor ile zorunlu karşılık oranlarını etkin olarak kullanmaya devam edecektir. TCMB, önümüzdeki dönemde de, döviz piyasasının sağlıklı çalışması ve döviz likiditesinin desteklenmesi amacıyla, döviz arz ve talep gelişmelerini yakından takip ederek gerekli önlemleri imkânları ölçüsünde ve basiretli bir şekilde alacaktır.

Grafik 27. Kur Oynaklığı*

* Gelişmekte olan ülkeler, Brezilya, Şili, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Meksika, Polonya, Güney Afrika, Endonezya, Güney Kore ve Kolombiya'ya kapsamaktadır. Kaynak: Bloomberg, TCMB.

³ 30 Aralık 2011 tarihinde yapılan döviz satım müdahalesini içermektedir.

2.3. Finansal İstikrar Gelişmeleri ve Faaliyetler

TCMB, 2001 yılında yeniden düzenlenen Kanunu ile fiyat istikrarı temel amacına ilave olarak finansal sistemde istikrarı sağlayıcı tedbirleri almakla görevlendirilmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2011 yılı içerisinde finansal sistemdeki riskler ve kırılganlıklara ilişkin analiz ile değerlendirmeler, Finansal İstikrar Raporu aracılığıyla Mayıs ve Kasım aylarında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Küresel finansal kriz, kapsamı ve etkisi bakımından daha önce tecrübe edilmemiş bir boyuta ulaşmıştır. Küresel krizin başlangıcında, sorunların kaynağında bulunan finansal ve reel sektörü destekleyici bir rolü olan kamu kesimi, krizin bu aşamasında ana risk unsuru olmuş ve “ülke riski” kavramı ön plana çıkmıştır. Artan ülke riskine bağlı olarak özellikle riskli ülke tahvillerindeki aşırı değer kayıpları, portföylerinde bulundukları kamu kâğıtları dolayısıyla ülke bankacılık sektörlerini de etkilemeye başlamıştır. Finansal piyasaların iç içe geçmiş yapısına bağlı olarak Avrupa geneline yayılan sorunlarla birlikte, küresel risk iştahı önemli ölçüde azalmıştır. Bu kapsamda pek çok gelişmiş ülke merkez bankası “geleneksel olmayan” para politikaları uygulamaya yönelmiştir.

Öte yandan, krizin etkilerini azaltmak amacıyla otoritelere alınan tedbirlerin, kapsam ve büyüklük olarak yeterli olmadığına ilişkin endişeler nedeniyle riskli ülkelere yönelik oluşan güvensizlik algısı diğer ülkelere de yayılmaya başlamıştır. Gelişmiş ülkelerin büyüme performanslarında görülen kötüleşme, gelişmekte olan ülkelere finansman, beklenti ve ticaret kanalları ile yansımaktadır. Gelişmiş ülkelerin kamu borçlarındaki ve para miktarlarındaki aşırı artış, gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarındaki oynaklığı da artırmaktadır.

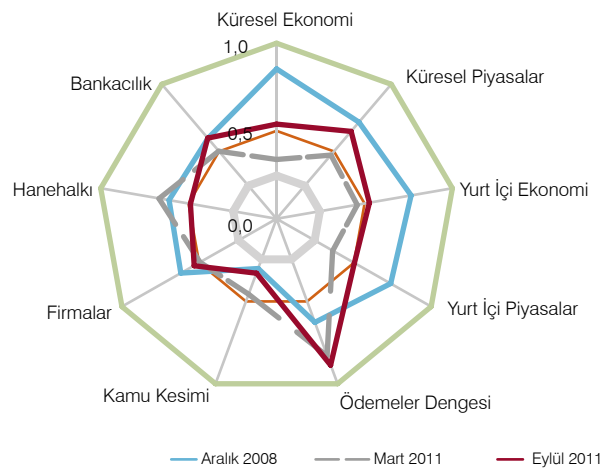
Ülkemizde ise 2011 yılının ilk yarısında sermaye girişinin devam etmesi, sağlam makroekonomik temeller ve uygun piyasa koşulları sonucunda yüksek bir büyüme performansı yakalanmıştır. İktisadi faaliyetlerdeki güçlü seyre bağlı olarak artan vergi gelirleri ve kontrol altında tutulan kamu harcamaları sonucunda bütçe dengesindeki ve kamu borç stoku göstergelerindeki iyileşme sürmektedir. Diğer yandan, kredi büyümesini sınırlamaya yönelik alınan tedbirler paralelinde, yılın ikinci çeyreğinden itibaren büyüme hızında yavaşlama gözlenmiş ve iç ve dış talep arasında dengelenme başlamıştır. Kredi artışı da yılın üçüncü çeyreğinden itibaren hız kesmiş olup, makul seviyelere inmiştir. Küresel ekonomiye dair belirsizliklerdeki artışa ve risk iştahındaki bozulmaya paralel olarak yılın üçüncü çeyreğinde diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizden sermaye çıkışları yaşanmış, söz konusu ülkelere kıyasla oynaklığı sınırlı olmakla birlikte Türk lirası değer kaybetmiştir. Bunun yanı sıra, yurt içi talepteki yavaşlamanın da etkisiyle ithalat son dönemde zayıflamaya devam etmiş, ihracat sınırlı bir artış göstermiş, bu durum cari açığı hızla

artış eğiliminin kontrol altına alınmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca, cari açığın finansmanında uzun vadeli borçlanmaların payının artış göstermesi finansman kalitesini artırmıştır.

Yurt dışı piyasalarda yaşanan olumsuz gelişmelere rağmen alınan makro riskleri azaltıcı tedbirlerin katkısıyla Türk bankacılık sektörünün güçlü yapısı 2011 yılında da korunmuştur. Sektörün temel fonlama kaynağı olarak mevduat ağırlığını sürdürürken, hanehalkı ve reel sektörün borç geri ödeme kapasitesindeki artışla sektörün aktif kalitesi güçlenmiştir. Bankaların likidite oranları, yasal oranların üzerinde seyretmeye devam etmektedir. Son dönemde net faiz marjının daralması ve faiz dışı giderlerin artması sonucu bankacılık sektörü kârlılığının gerilemesine rağmen, kârlılık performans göstergeleri diğer ülkelerle karşılaştırıldığında sağlıklı yapısını korumaktadır. Öte yandan, esas olarak kredilerdeki artışa bağlı olarak gerileme gözlenmesine karşın, sektörün sermaye yeterlilik rasyosu asgari ve hedef rasyoların üzerinde seyretmektedir. Sermaye kalitesinin uluslararası standartlarda öngörülen seviyelerin üzerinde olması, sektörün sermaye yapısının sağlamlığına işaret etmektedir.

Finansal istikrarın belirleyici unsurlarının toplu halde gösteriminden de izlenebileceği üzere, genel olarak küresel piyasalarda yaşanan olumsuz gelişmelere bağlı olarak, hanehalkı ve kamu kesimi dışında kalan alanlarda özellikle küresel risklilik düzeyinde artış olduğu görülmektedir (Grafik 28). Buna rağmen, Türk bankacılık sektörü sağlıklı yapısını ve şoklara karşı dayanıklılığını korumaktadır.

Grafik 28. Finansal İstikrarın Makro Gösterimi^{1,2}

(1) Merkeze yakınlaşmak ilgili sektörün finansal istikrara yaptığı katkının olumlu yönde arttığını ifade etmektedir. Analiz her bir alt sektörün kendi içinde tarihsel olarak karşılaştırılmasına yöneliktir. Sektörler arası karşılaştırma, yalnızca merkeze göre bulunulan konumda meydana gelen değişimin yönü çerçevesinde yapılabilir.
(2) Finansal istikrarın makro gösteriminde kullanılan değişken seti ve metodoloji için bkz. TCMB Finansal İstikrar Raporu 13. Sayı, Özel Konu IV.10.

2.3.1. Zorunlu Karşılıklar

Bankacılık sistemi kaynaklarının vadesinin uzatılarak, vade uyumsuzluğunun azaltılması ve finansal istikrara katkı sağlanması amacıyla 7 Ocak 2011 yükümlülük döneminden itibaren geçerli olmak üzere Türk lirası zorunlu karşılık oranı, mevduatın/katılma hesaplarının vade yapısına göre

ayrıştırılmıştır. Daha sonra finansal istikrarı desteklemek amacıyla, Türk lirası zorunlu karşılık oranları özellikle kısa vadeli yükümlülükler için çeşitli tarihlerde yükseltilmiştir. 2011 yılı ikinci yarısından itibaren küresel ekonomide gözlemlenen yavaşlama ve iç talep gelişmeleri dikkate alınarak piyasanın ihtiyacı olan likiditenin sağlanması amacıyla Türk lirası zorunlu karşılık oranlarında kademeli indirim yapılmıştır.

Tablo 9. TL Zorunlu Karşılık Oranlarının Gelişimi (Yüzde)

Yürürlük Tarihi	Mevduat / Katılım Fonu						Mevduat/Katılım Fonu Dışı Diğer Yükümlülükler				Ağırlıklı Ortalama
	Vadesiz, Özel Cari Hesap	1 Aya Kadar	3 Aya Kadar	6 Aya Kadar	1 Yıla Kadar	1 Yıl ve Daha Uzun, Birikimli Mev.	1 Yıla Kadar	3 Yıla Kadar	3 Yıldan Uzun		
	07.01.2011	8	8	7	7	6	5	8	8	8	
04.02.2011	12	10	9	7	6	5	9	9	9	9,4	
01.04.2011	15	15	13	9	6	5	13	13	13	13,2	
29.04.2011	16	16	13	9	6	5	13	13	13	13,3	
30.09.2011	16	16	12,5	9	6	5	11	8	5	12,5	
28.10.2011	11	11	11	8	6	5	11	8	5	10,5	

29 Nisan 2011 yükümlülük döneminden itibaren yabancı para zorunlu karşılık oranı yükümlülüklerin vadesinin uzamasını teşvik etmek amacıyla vade dilimlerine göre

ayrıştırılmış, yılın ikinci yarısından itibaren ise yabancı para zorunlu karşılık oranları indirilmiştir.

Tablo 10. Yabancı Para Zorunlu Karşılık Oranlarının Gelişimi (Yüzde)

Yürürlük Tarihi	Mevduat / Katılım Fonu						Mevduat/Katılım Fonu Dışı Diğer Yükümlülükler				Ağırlıklı Ortalama
	Vadesiz, Özel Cari Hesap	1 Aya Kadar	3 Aya Kadar	6 Aya Kadar	1 Yıla Kadar	1 Yıl ve Daha Uzun, Birikimli Mev.	1 Yıla kadar	3 Yıla Kadar	3 Yıldan Uzun		
	29.04.2011	12	12	12	12	12	11	12	11,5	11	
22.07.2011	12	12	12	12	12	10	12	10	9	11,5	
05.08.2011	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	9,5	11,5	9,5	8,5	11	
30.09.2011	11	11	11	11	11	9	11	9	6	10,25	

Ayrıca, Bankamız döviz rezervlerinin desteklenerek zamanında, kontrollü ve etkili kullanılması amaçlarıyla, 16 Eylül 2011 tarihinden itibaren, Türk lirası yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının ABD doları/euro cinsinden tesis edilebilmesi imkânı getirilmiş, 30 Eylül 2011 tarihinden itibaren söz konusu oran yüzde 20'ye, 28 Ekim 2011 tarihinden itibaren ise yüzde 40'a çıkarılmıştır.

Diğer taraftan, son yıllarda hızlı artış gösteren altın depo hesapları 14 Ekim 2011 tarihinden itibaren zorunlu karşılığa tabi hale getirilmiştir. Bununla birlikte, bankacılık sistemine sağlanan yeni bir esneklik olarak kıymetli maden depo hesapları için tutulması gereken zorunlu karşılıkların tamamına kadar olan kısmı ile kıymetli maden depo hesapları hariç yabancı para yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının altın olarak tutulabilmesine imkân sağlanmıştır. 28 Ekim 2011 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere de Türk lirası yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının da altın olarak tutulabilmesi imkânı sağlanmıştır.

2.3.2. İhracat Reeskont Kredileri

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Reeskont ve Avans Yönetmeliği günün koşullarına göre güncellenerek 8 Eylül 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yaşanan küresel krizin ihracatçı firmalar üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve Bankamız döviz rezervlerinin artırılması amacıyla bankalara sevk öncesi ve sevk sonrası ihracatın finansmanında kullanılmak üzere tahsis edilen 2,5 milyar ABD doları tutarındaki toplam limit 8 Eylül 2011 tarihinde 3 milyar ABD dolarına, 27 Aralık 2011 tarihinde ise 1,5 milyar ABD doları artırılarak 4,5 milyar ABD dolarına yükseltilmiştir.

Reeskonta kabul edilecek senetlere, yurt içindeki bankaların yanı sıra KOBİ kredilerine kefalet verme yetkisi bulunan Kredi Garanti Fonu'nun ödeme garantisi de kabul edilmeye başlanmıştır.

Türk Eximbank'a tahsis edilen limitin daha etkin ve yoğun olarak kullanılması için Ankara ve İstanbul şubelerimize ilave olarak İzmir Şubemiz aracılığı ile de kredi kullanılmasına başlanmıştır. Bu çerçevede Türk Eximbank İstanbul ve İzmir şubelerine de krediye başvurma yetkisi verilmiştir.

Firma bazında kullanılan kredi limiti Dış Ticaret Sermaye Şirketleri için 40 milyon ABD dolarından 60 milyon ABD dolarına, diğer firmalar için 20 milyon ABD dolarından 40 milyon ABD dolarına yükseltilmiştir.

Kredi konusu ihracat taahhüdünün kredi kullanım tarihinden itibaren altı ay içinde yapılmış ihracatla (serbest bölgelerden yurt dışına yapılan ihracat ile grup firmalarının ihracatı dâhil) kapatılmasına olanak tanınmıştır.

2011 yılında kullanılan yaklaşık 3,1 milyar ABD doları tutarında ihracat reeskont kredisinin 30 Aralık 2011 itibarıyla stok bakiyesi 1,6 milyar ABD dolarıdır. Kredi kullanımında 2011 yılının son dört ayında gerçekleşen artışın 2012 yılında da devam etmesi ve tanınan limitin Türk Eximbank tarafından tamamının kullanılması durumunda reeskont kredilerinin Bankamız döviz rezervlerine olan katkısı yaklaşık olarak 9,5 milyar ABD dolarına ulaşabilecektir. Bu tutar bir önceki yıl yaklaşık 1,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

2.4. Ödeme – Takas Sistemleri ve Emisyon

2.4.1. Çek Takas Sistemi:

Bankamızca yayımlanan Yönetmelik uyarınca kurulan Bankalararası Takas Odaları Merkezi faaliyetlerini, Bankamız gözetiminde Ankara ve İstanbul Takas Odalarında yürütmektedir.

Ödeme sistemleri arasında önemli bir yer tutan çek takası faaliyetlerinin kesintisiz ve sorunsuz bir şekilde hizmet verebilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, sunulan hizmetin kalitesinin ve etkinliğinin artırılabilmesi amacıyla teknolojik gelişmeler ve ihtiyaçlar takip edilmekte ve gerekli iyileştirmeler yapılmaktadır.

Bankalararası takas odalarında hesaplaşmaya tabi tutulan çek adet ve tutarları 2010 yılında sırasıyla 18,7 milyon adet ve 228,0 milyar Türk lirası olarak gerçekleşmişken, 2011 yılında işlem bazında azalarak 18,2 milyon adet ve tutar bazında artarak 275,4 milyar Türk lirası olmuştur (Grafik 29).

2.4.2. Ödeme Sistemleri Alanında Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Süreci

Ödeme sistemlerine ve ödeme hizmetlerine ilişkin hukuki altyapının uluslararası standartlar ve AB müktesebatı ile uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlenmesine katkıda bulunmak amacıyla 2008 yılı Türkiye Ulusal Programında hazırlama sorumluluğu Bankamıza verilen Ödeme Sistemleri ve Hizmetleri ile Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı ve Gerekçesi çalışmaları sürdürülmüştür.

Ayrıca, IBAN konusunda Bankamızca çıkarılan Uluslararası Banka Hesap Numarası Hakkında Tebliğ'in uygulanmasıyla ilgili olarak 2011 yıl sonu itibarıyla EFT ile yapılan para transferlerinde IBAN kullanımını incelendiğinde; göndericilerin IBAN kullanım oranının yüzde 99 seviyesinde olduğu, bu oranın alıcılarda ise yüzde 76 civarında seyrettiği tespit edilmiştir.

2.4.3. EFT-EMKT Sistemi Yeniden Yapılandırma Çalışmaları

EFT-EMKT sisteminin iş ihtiyaçları ve altyapı yenilenmesi gereksinimleri nedeniyle, yeniden yapılandırılmasına ilişkin çalışmalara 2011 yılı Ağustos ayında başlanmıştır. Mevcut sistemin risklerinin azaltılması, arıza durumlarındaki müdahale ve süreklilik yeteneklerinin artırılması amacıyla başlatılan projelerin, Bankamız kaynakları ile geliştirme çalışmalarına başlanmıştır.

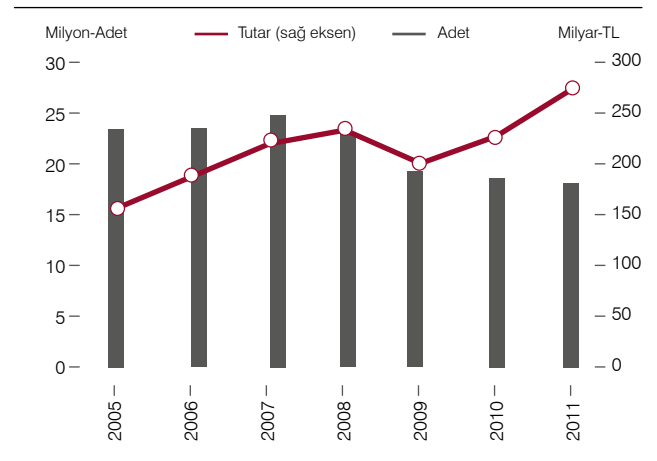
Bu kapsamda, düşük öncelikli müşteri ödemeleri için Perakende Ödeme Sistemi, mevcut EFT sisteminin yeni nesli olan EFT3 sistemi, EMKT sisteminin yeni nesli olan EMKT2 sisteminin tasarım ve geliştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Projelerin aşamalı olarak 2013 yılı sonunda tamamlanması hedeflenmiştir.

2.4.4. Bölge Ülkeleri Ödeme Sistemleri Çalıştayı

2001'den bu yana BIS Ödeme ve Mutabakat Sistemleri Komitesi ile ortaklaşa düzenlenmekte olan Bölge Ülkeleri Ödeme Sistemleri Çalıştayı 11-14 Mayıs 2011 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir.

On yedi ülkenin merkez bankası yöneticileri ve uzmanlarından oluşan 42 kişilik bir katılımcı grubunun izlediği çalıştayda ulusal ve bölgesel ödeme sistemleri, ödeme sistemleri alanında bölgesel işbirliği, merkez bankalarının ödeme sistemlerindeki gözetim rolü, perakende ödeme sistemlerinin tümleştirilmesi konularında konuşmalar ve ülke sunumları yer almıştır.

Grafik 29. Bankalararası Takas Odalarında Hesaplaşmaya Tabi Tutulan Çekler

Kaynak: Bankalararası Takas Odaları Merkezi

2.4.5. EFT-EMKT Sistemi Çalışmaları

2.4.5.1. Acil Durum Uygulama Paketi Çalışmaları

Olağan dışı durumlarda EFT-EMKT sisteminin devamını sağlamak üzere, mevcut altyapıdan bağımsız bir mesaj iletişim altyapısı ve uygulaması olan ADUP uygulaması geliştirilerek, katılımcıların hizmetine sunulmuştur.

ADUP, EFT-EMKT sisteminin tümüyle ya da kısmen çalışmadığı durumlarda, katılımcılara XML biçiminde hazırlanan mesaj dosyalarının transferi yöntemi ve netleştirme esasları ile işlemlerini yürütme olanağı sunmaktadır. Uygulama düzenli olarak katılımcılarla birlikte sınanmaktadır.

2.4.5.2. Hizmet Yönetimi İyileştirmeleri

EFT-EMKT sistemi katılımcıları ve TCMB kullanıcılarına verilen hizmetlerin yönetiminde kullanılmakta olan ITILv3 standartlarına uyumlu yazılımların iyileştirmelerine devam edilmiştir. Bu çerçevede, Vaka Yönetim Sistemi tarafından tespit edilen ve olay haline gelen vakaların hizmet yönetimi yazılımlarında otomatik olarak kayıt altına alınması uygulaması tüm EFT-EMKT bileşenlerine yaygınlaştırılarak, hizmet yönetiminde bütünlük sağlanmıştır. Ayrıca, EFT-EMKT sisteminin operasyonel yönetimi de hizmet yönetimi uygulamalarına entegre edilerek, katılımcılara tek bir araç ve uygulama arayüzü ile hizmet verilmeye başlanmıştır.

Hizmet yönetimi yaklaşımı, altyapısı ve uygulamalarının iyileştirilip geliştirilmesiyle hizmet sunumu kesintisiz ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmiş, kaynak kullanımının etkin ve verimli, kullanıcı memnuniyetinin en üst düzeyde olması sağlanmıştır. Bu kapsamdaki çalışmalar gereksinimler ve teknolojik gelişmeler ışığında devam edecektir.

2.4.5.3. EFT-EMKT Sistemi Olağanüstü Durum Hazırlıkları

EFT-EMKT sisteminin kesintisiz işletimini sağlamak üzere olağanüstü durumlara hazırlık çalışmaları kapsamında merkez donanımı ve aktarıcı bilgisayar için yedek sistemlere sorunsuz geçiş yapılabildiğini görmek üzere kontrollü geçiş planı hazırlanmıştır.

Bu plana uygun olarak TCMB Aktarıcı Bilgisayarı 16 Aralık 2011, EFT-EMKT Merkez Sistemi 11 Aralık 2011 ve İletişim Ağı tatbikatları 29 Kasım 2011 tarihlerinde yapılmıştır. Ek olarak, ADUP genel katılımcı testleri 8 Temmuz, 3 Kasım ve 14 Aralık 2011 tarihlerinde sınanmıştır.

EFT-EMKT sisteminin kesintisiz işletimini sağlamak amacıyla, 2012 yılında çeşitli olağanüstü durum tatbikatları planlanmıştır.

Grafik 30. EFT - EMKT Sisteminde Gerçekleşen Toplam Ödeme Tutarı (Trilyon TL)

Günlük İşlem rekoru:

216,92 Milyar TL (31 Ekim 2011)

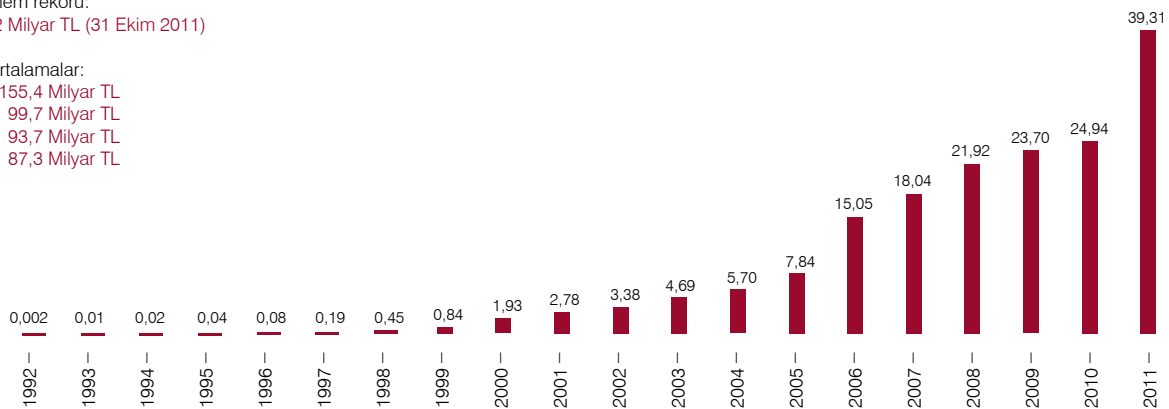
Günlük Ortalamalar:

2011 : 155,4 Milyar TL

2010 : 99,7 Milyar TL

2009 : 93,7 Milyar TL

2008 : 87,3 Milyar TL

Kaynak: TCMB.

2.4.5.4. EFT-EMKT Sistemi Kullanım İstatistikleri

EFT-EMKT Sistemi'nden geçen mesaj ve para hacmi yıllar itibarıyla artış göstermektedir. Sistemden geçen işlemlerin tutarı 2011 yılı için toplam 39,3 trilyon TL olmuştur. En yüksek günlük işlem tutarı 216,92 milyar TL olup, 2011 yılı günlük ortalama işlem tutarı 155,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir (Grafik 30).

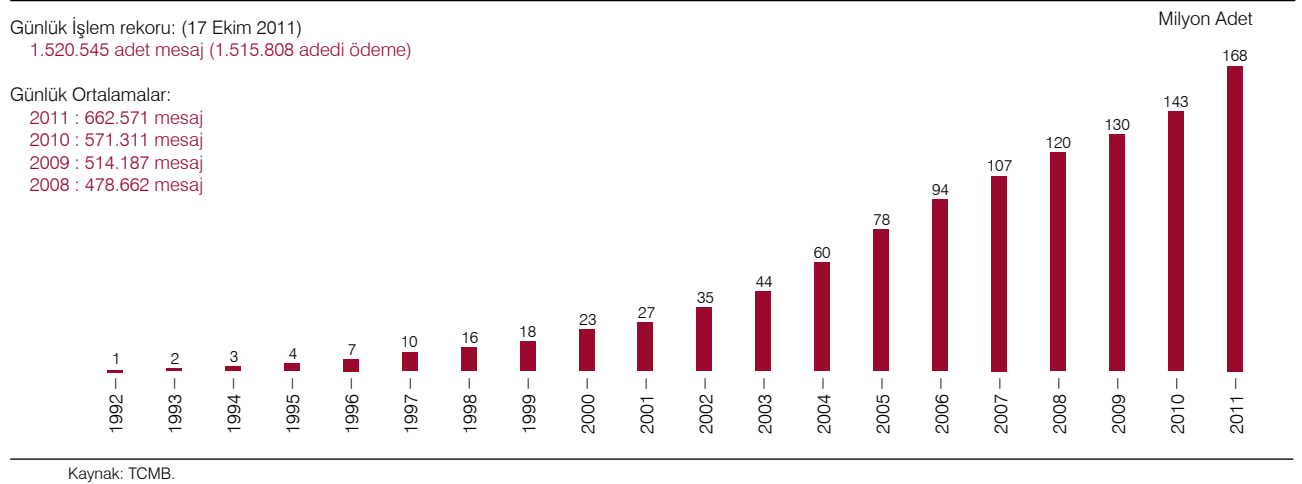
Sistemde 2011 yılında 168 milyon adet işlem gerçekleşmiş ve günde ortalama 662.571 mesaj işlenmiştir. 2011 sonu itibarıyla günlük en yüksek işlem adedine 17 Ekim 2011 tarihinde 1.520.545 işlemle ulaşılmıştır (Grafik 31).

EFT-EMKT Sistemi'nde katılımcı sayısı 2011 sonu itibarıyla 47'dir.

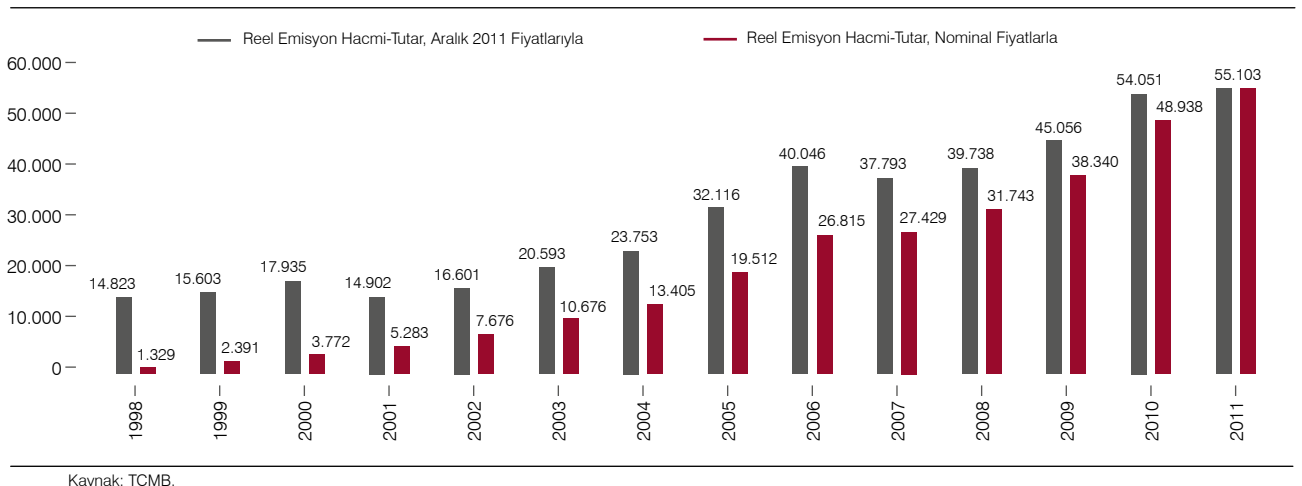
2.4.6. Emisyon İşlemleri

2011 yıl sonu itibarıyla emisyon hacmi bir önceki yıla göre yüzde 12,6 oranında artış göstererek 55,1 milyar Türk lirasına ulaşmıştır. Reel emisyon hacmi ise yüzde 2 oranında artmıştır (Grafik 32).

Grafik 31. EFT - EMKT Sisteminden Geçen Toplam Mesaj Adedi (Milyon Mesaj)

Grafik 32. Emisyon Hacmi (Milyon TL - Reel ve Nominal, 1998-2011)

1998-2004 yılları arasında “Emisyon Hacmi/Gayri Safi Yurt İçi Hasıla” oranı ortalama yaklaşık yüzde 2,2 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2005 yılında gerçekleştirilen para reformu sonrasında ise bu oran 2005-2011 yılları arasında ortalama yüzde 3,7 düzeyine yükselmiştir (Grafik 33).

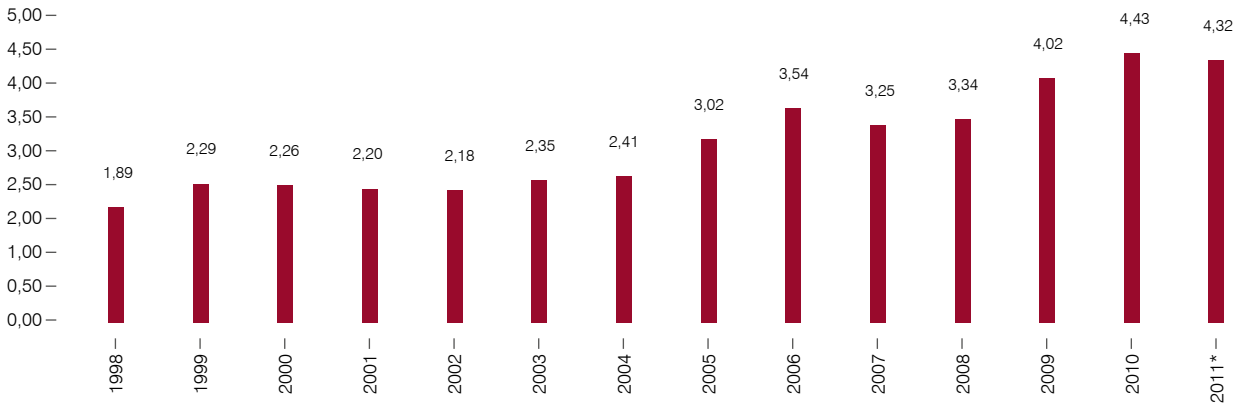
Tedavülden kaldırılan ve 10 yıllık zaman aşımı süresi devam eden banknotlar hariç tutulduğunda, 30 Aralık 2011 tarihi itibarıyla tedavülde 974,5 milyon adet banknot bulunmaktadır. Görüldüğü gibi, 2011 yıl sonu itibarıyla emisyon hacminin kupür dağılımında, adet olarak en yüksek paya sahip olan kupürler 100 ve 50 Türk lirasıdır. Tutar olarak en yüksek paya sahip ilk iki kupür ise 100 ve 200 Türk lirasıdır. En yüksek paya sahip iki kupürün (100 ve 50 Türk lirasının) toplam içindeki payı ise adet olarak yüzde 45,2 oranındadır (Tablo 11).

2011 yılında Bankamızın hizmet verdiği 21 şube, 16 banknot deposu ve bir vezne merkezinde 214 milyar Türk liralık tahsilat, 220,2 milyar Türk liralık tediyeye olmak üzere toplam 434,2 milyar Türk liralık işlem gerçekleştirilmiştir.

Şubelerimizin bulunmadığı illerde gerek banknot kalitesinin iyileştirilmesi, gerek piyasanın çeşitli kupür ihtiyacının zamanında karşılanabilmesi amacıyla 16 ilde faaliyette bulunan banknot depolarında 2011 yılında 23,2 milyar Türk liralık tahsilat, 23,8 milyar Türk liralık tediyeye işlemi yapılmıştır. Diğer bir ifadeyle, Bankamızda gerçekleşen toplam işlem hacminin yaklaşık yüzde 10,8'i banknot depolarında gerçekleşmiştir.

İstanbul ilinin Anadolu Yakası'nda faaliyet gösteren Vezne Merkezi ise 42,5 milyar Türk liralık işlem hacmi ile toplam işlem hacminden yüzde 9,8 oranında pay almış ve adeta üçüncü büyük şubemiz gibi faaliyet göstermiştir.

Grafik 33. Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* 2011 GSYİH verileri 9 aylık verilerin yıllık hale dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

Tablo 11. 30.12.2011 Tarihinde Tedavülde Bulunan Banknotlar

Kupür	Tutar	% Dağılım	Adet	% Dağılım
200 TL	12.301.059.400,00	22,32	61.505.297,0	5,69
100 TL	25.862.219.250,00	46,93	258.622.192,5	23,94
50 TL	11.507.108.575,00	20,88	230.142.171,5	21,31
20 TL	2.882.853.660,00	5,23	144.142.683,0	13,34
10 TL	1.469.114.860,00	2,67	146.911.486,0	13,60
5 TL	665.762.957,50	1,21	133.152.591,5	12,33
Toplam	54.688.118.702,50	99,25	974.476.421,5	90,21
Diğer*	415.054.943,75	0,75	105.737.641,0	9,79
Genel Toplam	55.103.173.646,25	100,00	1.080.214.062,5	100,00

Kaynak: TCMB

(*) Tedavülden Kaldırılan ve 10 Yıllık Zaman Aşımı Süresi Devam Eden Banknotlar

2.5. Döviz Rezerv ve Risk Yönetimi

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin döviz cinsinden olan borçlarına karşılık iç ve dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlara yönelik olarak tutulan Bankamız rezervlerinin yönetimine ilişkin uygulamaların temel dayanağı, 1211 sayılı TCMB Kanunu'nda (Kanun) yer almaktadır. Ayrıca, Kanun'la verilen görev ve yetkiye dayanarak Banka Meclisinin, döviz ve altın rezerv yönetimine ilişkin düzenlediği yönetmelikler ve aldığı kararlar da rezerv yönetimi uygulamalarının çerçevesini oluşturmaktadır.

Bankamızda, rezerv yönetiminde karar alma süreci üç aşamalı hiyerarşik bir yapıda oluşturulmuştur. En yüksek karar organı olarak Banka Meclisi, Kanun'da sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri olarak sıralanan önceliklere göre hazırlanan Döviz Rezerv Yönetmeliği'ni (Yönetmelik) onaylayarak rezerv yönetimi için genel yatırım kriterlerini belirlemekte, uygulamaya dönük kararların alınması konusunda Yönetim Komitesi ve DRYK'yi yetkilendirmektedir. Banka Meclisince onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde, Yönetim Komitesi ve DRYK'nin aldığı kararlar, kurumsal karar alma sürecinin ikinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada, Bankamızın genel risk toleransını ve yatırım stratejisini yansıtan SMP belirlenerek karara bağlanmaktadır. SMP, Bankamızın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini göstermekte olup, her yıl sonunda ertesi yıl uygulanmak üzere DRYK tarafından belirlenmekte, Yönetim Komitesinin onayı ile yürürlüğe konulmaktadır. Yönetmelik ve SMP ile belirlenen tercih ve kısıtlar çerçevesinde rezerv yönetimi uygulamalarının gerçekleştirilmesi kurumsal karar alma sürecinin üçüncü ve son aşamasını oluşturmaktadır. Rezerv yönetimi uygulamaları, görevler ayrılığı ilkesine

göre oluşturulan bir organizasyon yapısı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Buna göre, rezerv yönetim faaliyetleri Döviz İşlemleri Müdürlüğüne yürütülürken, rezerv yönetimine ilişkin risk yönetimi Döviz Risk Yönetim Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

Rezerv yönetimi, Yönetmelik'e ve SMP'ye uygun olarak, belirlenen hedefler ve limitler çerçevesinde uluslararası piyasalarda yapılan spot ve vadeli döviz alım/satım işlemleri, yurt dışı efektif alım/satımı ve sevkiyatı ile yurt içi efektif sevkiyat işlemleri, döviz depo işlemleri, menkul kıymet alım/satım işlemleri, geri alım vaadiyle satım işlemleri, geri satım vaadiyle alım işlemleri, menkul kıymet borç verme işlemleri ile riskten sakınım amacı ile risk yönetimine yönelik olarak kullanılabilecek türev ürünlere dayalı işlemlerle gerçekleştirilmektedir.

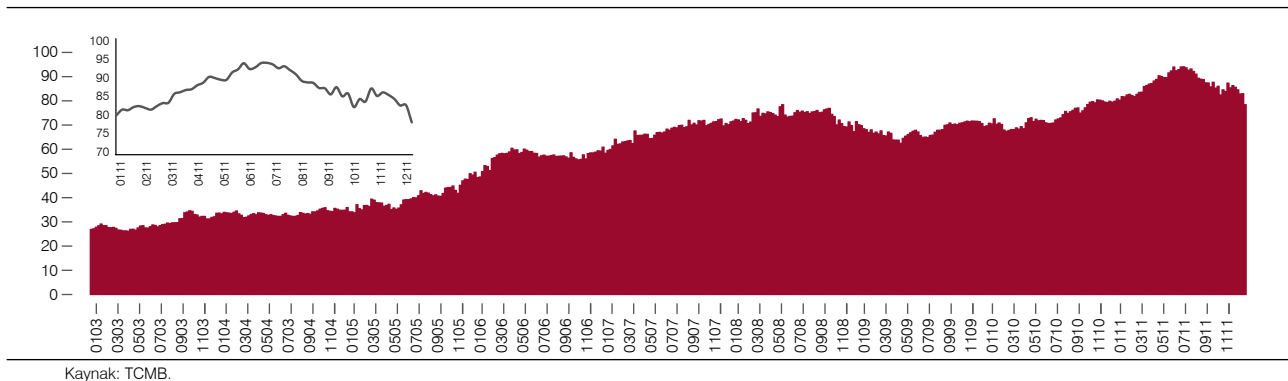
Uluslararası standartta olan Bankamız altın rezervleri, Kanun'da yer alan hüküm ve şartlar dâhilinde, Banka Meclisince düzenlenen yönetmelik çerçevesinde yönetilmektedir. Bu yönetmelik uyarınca, altın rezervlerine ilişkin doğrudan altın alım/satımı, altın depo ve altın "swap" işlemleri yapılabilmektedir. 2011 yılında altın rezervlerimizin güçlendirilmesi ve bankalara likidite yönetimlerinde daha fazla esneklik sağlamak amacıyla, kıymetli maden depo hesapları için tutulması gereken zorunlu karşılıkların tamamına kadar olan kısmı ile kıymetli maden depo hesapları hariç yabancı para yükümlülükler için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıkların yüzde 10'una kadar olan kısmının Bankamız nezdinde "standart altın" cinsinden tutulabilmesine imkan sağlanmıştır. Bu çerçevede, altın mevcutlarımız 116 tondan 195,3 tona yükselmiş ve 2011 yılı sonu itibarıyla altın varlıklarımızın rezervlerimiz içindeki payı yüzde 11,2 olmuştur.

Rezerv yönetimi sırasında karşılaşılan risklerin tanımlanarak kontrolü, stratejik varlık tahsisi, dolayısıyla SMP'nin belirlenmesi aşamasında başlamaktadır. Döviz rezervlerinin öncelikle hangi para birimleri cinsinden, hangi yatırım araçlarında ve hangi vadelerde yatırıma tabi tutulacağı belirlendiğinde rezerv yönetiminden elde edilecek getiri ile maruz kalınacak finansal riskler büyük ölçüde belirlenmiş olmaktadır. Bankamızın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini yansıtan SMP; hedef döviz kompozisyonu, hedef vade kompozisyonu ve bunlardan sapma limitleri, temel para birimleri bazında oluşturulacak alt portföylerin sayısı ve oranları, maksimum işlem limitleri toplamı, kullanılabilir işlem türleri ile yatırım yapılabilecek ülkeleri ve yatırım araçlarını ifade eden yatırım evreninden oluşmaktadır. SMP belirlenirken, sermayenin korunması ve gerekli likiditenin temini kısıtları altında getiri elde edilmesi hedeflenmekte, ülkenin ulusal varlığı olan rezervlerin basiretli yönetimine büyük önem verilmektedir. Bankamız risk toleransı çerçevesinde kabul edilebilir genel risk düzeyi SMP ile belirlendikten sonra, mevcut risklerin ölçülmesi, gözetimi ve raporlaması düzenli olarak yapılmaktadır.

AB'de yaşanan borç krizinin derinleşerek devam etmesi ve küresel krizin etkilerinin sürmesi, Bankamızın 2011 yılı rezerv yönetim stratejilerinin belirlenmesinde etkili olmuştur. Bu kapsamda finansal risklerin yüksek seviyede kalmaya devam ettiği 2011 yılında da, rezerv yönetiminde izlenen muhafazakar yaklaşım sürdürülmüş, rezervlerin korunması için gereken her tür tedbir alınmıştır.

Sonuç olarak, uluslararası ekonomi ve mali piyasalardaki gelişmelere paralel olarak rezerv ve risk yönetimindeki teorik ve teknik gelişmeler yakından takip edilmekte, Bankamız gereksinimleri dikkate alınarak ülkemiz uygulamasının günümüz koşullarına paralel gelişme göstermesi sağlanmaktadır.

Grafik 34. Merkez Bankası Döviz Rezervleri (Milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

2.6. Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları

AB ile müzakere sürecinin ilk aşaması olan tarama süreci 3 Ekim 2005 tarihinde başlayıp 13 Ekim 2006 tarihinde tamamlanmıştır. Tarama sürecinin ardından, AB müktesebatına uyum sağlamaya yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Aşağıda yer alan tablo, tarama ve müzakere sürecinde Bankamızın katılım sağladığı fasıllarda kaydedilen gelişmeleri göstermektedir.

Bankamızın doğrudan ilgili olduğu "18. İstatistik" ve "32. Mali Kontrol" fasılları, 26 Haziran 2007 tarihinde, "4. Sermayenin Serbest Dolaşımı" faslı 18 Aralık 2008 tarihinde müzakerelere açılmıştır. "9. Mali Hizmetler" faslı, 14-15 Aralık 2006 tarihlerinde gerçekleştirilen zirvede alınan karar uyarınca, "Türkiye'nin, Kıbrıs ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiği teyit edilene kadar müzakereye açılmayacak" sekiz fasıldan biridir. Bununla birlikte, söz konusu fasıla uyum kapsamında Ödeme Sistemleri Kanunu'nu çıkarma yönünde çalışmalar devam etmektedir. Kanun taslağı, Haziran 2012 tarihine kadar T.C. Başbakanlığa iletilecektir. İlgili Kanun, "4. Sermayenin Serbest Dolaşımı" faslında ilgili AB müktesebatına uyumu da sağlayacaktır. Ayrıca, "18. İstatistik" faslında ilgili AB müktesebatına uyum sağlamaya ve "32. Mali Kontrol" faslında kapanış kriterini gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Bankamızı doğrudan ilgilendiren "17. Ekonomik ve Parasal Politika" faslı, 26 Haziran 2007 tarihinde gerçekleştirilen Hükümetlerarası Konferansta müzakereye açılmamıştır. "33. Mali ve Bütçesel Hükümler" faslı ise halen Konseyde görüşülmeye devam etmektedir.

Bankamızın dolaylı ilgili olduğu fasıllardan, "28. Tüketicinin ve Sağlığın Korunması" faslı 19 Aralık 2007 tarihinde, "6. Şirketler Hukuku" faslı 17 Haziran 2008 tarihinde, "16. Vergilendirme" faslı 30 Haziran 2009 tarihinde müzakerelere açılmıştır. "19. Sosyal Politika ve İstihdam" faslı için açılış kriterleri belirlenmiştir. "2. İşçilerin Serbest Dolaşımı" faslı ise Konseyde görüşülmeye devam etmektedir.

Bankamız, Türkiye'nin AB müktesebatına uyum sürecinde kat ettiği gelişmenin izlenebilmesini ve Avrupa Komisyonuna iletilmesini teminen T.C. Avrupa Birliği Bakanlığında oluşturulan "Ulusal Veri Tabanı"na sorumlu olduğu fasıllardaki gelişmeler hakkında düzenli olarak bilgi aktarmaya devam etmektedir.

Tablo 12. Tarama ve Müzakere Sürecinde TCMB'nin Katılım Sağladığı Fasıllarda Son Durum

Doğrudan İlgili Fasıllar	Müzakerelerde Son Durum	Doğrudan İlgili Olmayan Fasıllar	Müzakerelerde Son Durum
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı	Müzakereye açıldı. (18 Aralık 2008)	2. İşçilerin Serbest Dolaşımı	Konseyde görüşülmeye devam etmektedir.
9. Mali Hizmetler	Müzakere süreci askıya alındı. (14-15 Aralık 2006)	6. Şirketler Hukuku	Müzakereye açıldı. (17 Haziran 2008)
17. Ekonomik ve Parasal Politika	Müzakere Pozisyon Belgesi sunuldu. (9 Mart 2007)	16. Vergilendirme	Müzakereye açıldı. (30 Haziran 2009)
18. İstatistik	Müzakereye açıldı. (26 Haziran 2007)	19. Sosyal Politika ve İstihdam	Açılış kriterleri belirlendi.
32. Mali kontrol	Müzakereye açıldı. (26 Haziran 2007)	28. Tüketicinin ve Sağlığın Korunması	Müzakereye açıldı. (19 Aralık 2007)
33. Mali ve Bütçesel Hükümler	Konseyde görüşülmeye devam etmektedir.		

2.7. İletişim Politikası ve Faaliyetler

Temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olan TCMB, uygulamakta olduğu enflasyon hedeflemesi rejimi ve sahip olduğu araç bağımsızlığının beraberinde getirdiği hesap verme sorumluluğu çerçevesinde etkili bir iletişim politikası yürütmeye özen göstermektedir. TCMB bu doğrultuda şeffaflık, dürüstlük, tutarlılık ve tarafsızlık temel ilkelerini gözetilen bir iletişim politikası uygulamaya 2011 yılında da devam etmiştir.

TCMB, taşıdığı hesap verme sorumluluğunun bilinciyle ve şeffaflık ilkesi doğrultusunda on yıla yakın bir süredir bünyesinde sürdürmekte olduğu stratejik planlama çalışmalarını ilk kez 2011 yılında kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu çerçevede 2011-2015 yılları için hazırlanmış olan Stratejik Plan, 7 Şubat 2011 tarihinde Bankanın Genel Ağ sitesinde yayımlanmıştır.

Banka açısından hesap verme sorumluluğunun yansımaları TCMB Kanunu'nun 42. maddesinde açıkça belirlenmiştir. Bu doğrultuda Başkan Erdem Başçı tarafından 26 Nisan ve 14 Kasım 2011 tarihlerinde Bakanlar Kurulunda, 7 Aralık 2011 tarihinde ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda ekonomik görünüm, para ve kur politikaları uygulamalarına ilişkin sunumlar yapılmıştır.

Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde analitik bilançosunu günlük olarak Genel Ağ sitesinde yayımlayan TCMB, bilançosunu ve gelir-gider tablolarını 2000 yılından bu yana bağımsız denetimden geçirmekte ve denetim sonuçlarını bir rapor aracılığıyla kamuoyuna duyurmaktadır. 2011 yılında da söz konusu Rapor, TCMB Genel Ağ sitesi aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde temel iletişim aracı olan Enflasyon Raporu, 25 Ocak 2011 tarihinde Başkan Durmuş Yılmaz'ın; 28 Nisan, 28 Temmuz ve 26 Ekim 2011 tarihlerinde ise Başkan Erdem Başçı'nın katılımıyla düzenlenen basın toplantıları aracılığıyla yayımlanmıştır.

Enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde 2011 yılında da, PPK'nın kısa vadeli faiz oranlarına ilişkin kararlarının ve toplantı özetlerinin basın duyuruları aracılığıyla TCMB Genel Ağ sitesinde açıklanmasına devam edilmiştir. Banka ayrıca 4 Ağustos 2011 tarihinde gerçekleştirilen PPK ara toplantısını şeffaflık ilkesi gereğince önceden bir basın duyurusu ile kamuoyuna duyurmuştur. TCMB, 2012 yılında uygulayacağı Para ve Kur Politikasını 27 Aralık 2011 tarihinde kamuoyu ile paylaşmış, ayrıca "2013 Yılında Para ve Kur Politikası" metnini de 25 Aralık 2012 tarihinde açıklayacağını bildirmiştir.

Aylık enflasyon verilerinin doğru anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla "Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu" nun, enflasyonun açıklandığı günü takip eden iş günü yayımlanmasına devam edilmiştir.

Temel amacı olan fiyat istikrarının yanı sıra destekleyici amaç olarak finansal istikrarı da gözetilen TCMB, daha önce açıkladığı yayımlama takvimi uyarınca 30 Mayıs ve 29 Kasım 2011 tarihlerinde Finansal İstikrar Raporu'nu Genel Ağ sitesinde açıklamış ve böylelikle finansal sektörün bütününe ilişkin görüşlerini kamuoyu ile paylaşmıştır.

TCMB, zorunlu karşılıklara, kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami faiz oranlarına, açık piyasa işlemlerine ve döviz satım ihalelerine ilişkin düzenlemelerini de 2011 yılı boyunca basın duyuruları aracılığıyla kamuoyu ile paylaşmıştır. 2011 yılında ayrıca Genel Ağ sitesinde büyüme, verimlilik ve ücretler, kredi piyasası, iş gücü ve istihdam, finansal istikrar, para ve maliye politikaları, döviz kurları, para politikası iletişimi, bankacılık sektörü, enflasyon ve fiyat katılıkları konularına ilişkin çalışmalar yayımlanmıştır.

TCMB, toplumun görece daha az bilgi sahibi kesimlerine Bankayı ve uyguladığı politikaları tanıtmak amacıyla 2011 yılında çeşitli kitapçıklar yayımlamıştır. Bu kapsamda, ilk olarak 2008 yılında hazırlanmış olan "Dünden Bugüne Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" adlı kitapçık, gelişmeler doğrultusunda güncellenerek 2011 yılında yeniden yayımlanmıştır. Bunun yanı sıra "Merkez Bankaları ve İletişim - Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında İletişim Politikalarının Gelişimi" ve "Merkez Bankalarında Rezerv ve Risk Yönetimi - Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Rezerv ve Risk Yönetimi" adlı kitapçıklar da hazırlanarak bankalara, Türkiye'de ekonomi alanında eğitim veren yüksek öğrenim kurumlarına, kütüphanelere, sivil toplum kuruluşlarına ve çeşitli kurumlara dağıtılmış olup, bu yayınlara Bankanın Genel Ağ sitesi üzerinden erişim de mümkündür.

Gerek politika uygulamaları gerek TCMB'nin kurumsal yapısı ve yayınları hakkında kamuoyunun farklı kesimlerinin bilgilendirilmesi amacına yönelik olarak hazırlanmakta olan üç aylık "TCMB Bülteni"nin yayımına 2011 yılında da devam edilmiştir. Yurt içinde geniş bir çevreye gönderilen Bülten'e TCMB Genel Ağ sitesinden de ulaşılabilmektedir.

TCMB tarafından 2011 yılında yayımlanan diğer bir eser "Anadolu'da Paranın Tarihi" adlı prestij kitaptır. Bankanın para otoritesi olma kimliğini ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtmak amacıyla, yazının bulunuşundan sonra insanlık tarihindeki en önemli gelişmelerden biri olan paranın icadının, Anadolu'da doğuşundan itibaren geçirdiği evrelerini kapsamlı bir şekilde yansıtmak amacıyla yayımlanan kitabın yayın danışmanlığını Prof. Dr. Halil İnalçık, editörlüğünü ise Doç. Dr. Bülent Arı yapmıştır.

Doğrudan iletişim kapsamında Başkan Erdem Başçı tarafından 2011 yılında, yurt içinde ve yurt dışında gerek Banka politika ve uygulamalarını içeren, gerek güncel ekonomik gelişmeleri değerlendiren çeşitli sunum ve konuşmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Manisa, Denizli ve Edirne'de sanayi ve ticaret odaları tarafından basına açık olarak düzenlenen konferanslarda ekonomik görünüm ile para ve kur politikası uygulamaları konularında sunumlar yapılmıştır. Başkanın konuşma metinlerine ve bazı konuşmalarının video kayıtlarına TCMB Genel Ağ sitesinden erişim mümkündür.

2011 yılında Bankanın yanı sıra PPK üyelerinin ve Banka üst düzey yetkililerinin yaptıkları sunum ve konuşmaların bir bölümü de TCMB Genel Ağ sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaya devam edilmiştir.

İletişim politikası uygulamaları kapsamında 2011 yılında gerçekleştirilen önemli bir yenilik banka ekonomistlerinin katılımıyla düzenlenen toplantılar olmuştur. İlki 4 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da yapılan toplantılarda Araştırma ve Para Politikası, Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar ile Piyasalar Genel Müdürlerinin sunumlarının ardından Başkan Başçı ve PPK üyeleri, ekonomistler tarafından yöneltilen soruları cevaplandırmışlardır. 2011 yılında dokuz toplantı gerçekleştirilmiş, toplantılara yaklaşık 900 ekonomist katılmıştır. Toplantılarda Banka yetkilileri tarafından yapılan sunumlar "Teknik Sunumlar" başlığı ile Genel Ağ sitesi aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

TCMB'nin en önemli iletişim kanalı olan TCMB Genel Ağ sitesi 2011 yılında da etkili ve verimli bir şekilde kullanılmaya devam edilmiş, siteyi hafta içi günlük ortalama yaklaşık 109.000 kişi ziyaret etmiştir. 2011 yılı içinde en sık ziyaret edilen belgeler olan Enflasyon Raporlarının her bir sayısı toplamda yaklaşık olarak 18.000 defa tıklanmıştır.

2011 yılı içinde TCMB, sahip olduğu kültürel değerleri, sosyal sorumluluk bilinci çerçevesinde, fiziki koşullar ve uzaklıklarla sınırlı kalmadan sergilemek ve daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için, Genel Ağ sitesinde bir "Sanal Müze" oluşturmuştur. Sanal Müze, Osmanlı Devleti döneminden günümüze banknot basımının tarihçesi ile banknot basım süreci ve üretimi hakkında bilgilere ulaşılabilen "Banknotlar"; tarihsel süreçte Türkiye'de merkez bankacılığı ile ilgili ayrıntıların paylaşıldığı "TCMB Tarihi"; TCMB'nin sahip olduğu tarihi nitelikteki eşyalar, altınlar ve yabancı kuruluş ve merkez bankalarınca sunulan armağanlara yer verilen "Değerli Parçalar" ve TCMB'nin sahip olduğu zengin sanat koleksiyonundan seçkiler sunulan "Sanat Koleksiyonu" bölümlerinden oluşmaktadır.

TCMB, 2011-2015 Stratejik Planı'nda belirtilen "Türk lirasının ülkemizde ve dünyada tanıtılması amacıyla bir simge belirlemek" stratejik amacına istinaden, TL'yi ulusal ve uluslararası alanda anlaşılabilir, özgün, estetik, elle yazımı kolay ve akılda kalıcı bir şekilde temsil edecek bir simge oluşturulması için TL Simge Yarışması düzenlemiştir. Birincilik ödülü 25.000 TL olarak belirlenen TL Simge Yarışması başvuruları 31 Ekim 2011 tarihinde tamamlanmış ve sonuçlar 1 Mart 2012 tarihinde düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Üniversitelerden, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen talepler doğrultusunda, 2011 yılında hem Bankamızda hem de Ankara dışında bilgilendirme programları düzenlenmiş, üniversite öğrencilerine Banka tarihi, para ve kur politikaları ve kariyer imkânları hakkında bilgi verilmiştir. Akademik Çalışmalar için Mali Destek Programı kapsamında, ekonomi ve finans alanlarında düzenlenen konferans ve diğer akademik ve politika üretici çalışmalara mali yardım sağlanması faaliyetine 2011 yılında da devam edilmiş ve 34 etkinlikte çeşitli üniversite ve kuruluşlara maddi destekte bulunulmuştur. Programla ilgili ayrıntılı bilgiye TCMB Genel Ağ sitesinden erişilmektedir. Öte yandan, diğer ülke merkez bankalarına çeşitli konularda sunumlar yapılmış ve karşılıklı

bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

TCMB 2011 yılı içinde Türkiye ekonomisi, merkez bankacılığı veya para politikası konularında yapılan akademik çalışmaların desteklenmesini sağlamak ve bu çalışmalara daha geniş kesimlerin ulaşabilmesine katkıda bulunmak amacıyla "Akademik Çalışmaların Değerlendirilmesine Yönelik Yarışma"nın ikincisini düzenlemiştir. Söz konusu yarışma kapsamında gerçekleştirilen başvurulara yönelik yapılan değerlendirmeler sonucunda üç çalışmaya akademik teşvik ödülü verilmiştir.

TCMB, Banka dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla iletişimini sağlamak amacıyla oluşturulan elektronik posta adresi iletisimbilgi@tcmb.gov.tr, Bilgi Edinme Kanunu kapsamında oluşturulan Bilgi Edinme Birimi ve Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) aracılığıyla kendisine yöneltilen başvuruları değerlendirerek cevaplama 2011 yılında da sürdürmüştür. Bilgi Edinme Sistemi aracılığıyla 2011 yılında yıllık toplam 11.350 başvuru, BİMER aracılığıyla ise 1.067 başvuru değerlendirilmiştir.

Bunların yanı sıra, ülkemizin uluslararası ekonomik platformlarda tanıtılması, diğer ülke merkez bankaları ve uluslararası kuruluşlarla karşılıklı ilişki ve işbirliğinin geliştirilmesi amaçlarıyla, gerek dünya gerek Türkiye ekonomisinde gündem oluşturan konuların irdelenmesini hedefleyen bir dizi çalıştay, toplantı ve konferans düzenlenmiştir. Bu kapsamda TCMB, 20-21 Ocak 2011 tarihlerinde İstanbul'da, 12-13 Eylül 2011 tarihlerinde ise Ankara'da Basel Committee on Banking Supervision konulu uluslararası toplantılara ev sahipliği yapmıştır. Bunun yanı sıra, 8-10 Nisan 2011 tarihleri arasında 25. Güvernörler Kulübü toplantısı, 7-9 Ekim 2011 tarihleri arasında ise 26. Güvernörler Kulübü toplantısı düzenlenmiştir.

Finansal eğitim ve finansal farkındalık konularında ulusal ve uluslararası kuruluşlar arasındaki işbirliğinin ve bilgi paylaşımının artırılması amacıyla, 9-11 Mart 2011 tarihleri arasında SPK ile ortaklaşa olarak "Finansal Eğitim ve Finansal Farkındalık: Zorluklar, Fırsatlar ve Stratejiler" konulu bir konferans düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra, İstanbul'da 27-29 Mart 2011 tarihleri arasında "Enhancing 'ShamGen' Banking Conference: Turkey, Syria, Lebanon, Jordan" konulu uluslararası bir konferans, ardından ise 6-7 Nisan 2011 tarihlerinde "Managing Liquidity in the Islamic Financial Services Industry" konulu uluslararası bir seminer düzenlenmiştir.

TCMB ayrıca merkez bankacılar, ekonomistler ve diğer kuruluşları akademisyenler ile bir araya getirerek para politikası ile finansal istikrar arasındaki ampirik ve teorik etkileşimi ele almak amacıyla 25-26 Kasım 2011 tarihlerinde "Incorporating Financial Stability into Inflation Targeting" konulu uluslararası bir konferans düzenlemiştir.

10 kuruş

10 kuruşun tasarımında; doğu süsleme sanatlarında kullanılan bitki, yaprak görünümünde bezeme örnekleri, Selçuklu süsleme sanatının en belirgin özelliklerinden biri olan kufi yazı ve geçme desenleri ile Rumi motiflerden yararlanılmıştır.

- Çap:** 18,5 mm.
Ağırlık: 3,15 gr.
Kenar: Düz
Ön Yüz: Ay Yıldız, tedavül değeri (10 kuruş),
10 rakamının zemininde ve etrafında
Rumi Motif, baskı yılı
Arka Yüz: Çevresinde "Türkiye Cumhuriyeti"
yazısı, ortada daire içinde Atatürk
profil rölyefi

3. Bölüm

İdari ve Sosyal İşler

3.1. Kadro ve Personel Durumu

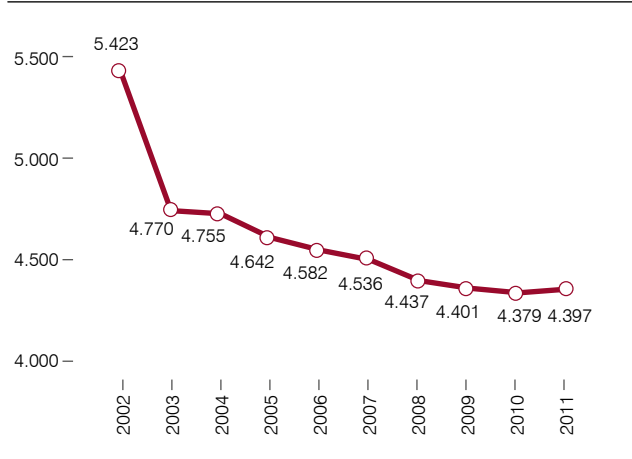
TCMB personel kadro sayısı, 2011 yılı sonu itibarıyla 4.806 olarak tespit edilmiştir. Fıili personel adedi 4.397 olup, personel kadrolarının faaliyet dönemi sonu itibarıyla doluluk oranı yüzde 91,49'dur.

Bu faaliyet dönemi içinde emeklilik, istifa, işe son verme, askerlik ve vefat gibi sebeplerle 76 personel ayrılmış, buna karşılık birimlerdeki iş durumunun gerektirdiği zorunluluklar nedeniyle genel müdür yardımcısı, ekonomist, araştırmacı, uzman yardımcısı, avukat, danışman, yayın danışmanı, yabancı uzman, sekreter, sayıcı-operatör gibi elemanlar olmak üzere toplam 53 personel alınmıştır. Ayrıca, askerlik ve mahkeme kararları neticesinde TCMB'den ayrılan 41 çalışan da tekrar göreve başlamıştır. Böylece yıl sonu itibarıyla fıili personel mevcudu, 2010 yılına göre 18 kişi artarak 4.397'ye yükselmiştir (Grafik 35).

TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 70,07'sini genel idare hizmetleri, yüzde 7,35'ini teknik hizmetler, yüzde 0,18'ini sağlık, yüzde 0,32'sini avukatlık, yüzde 6,98'ini yardımcı hizmetler sınıfı, yüzde 15,10'unu ise sözleşmeli elemanlar oluşturmaktadır.

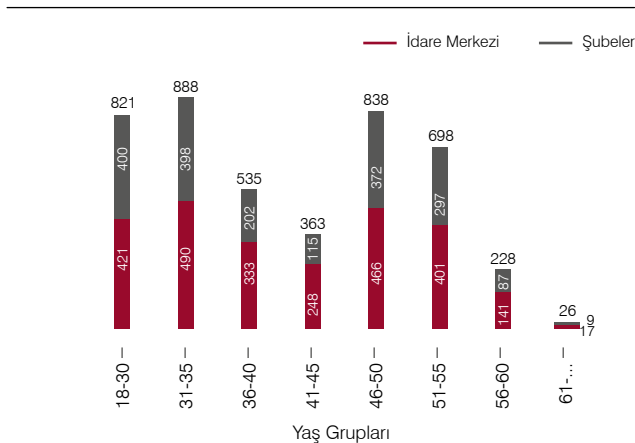
TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 57,31'i idare merkezinde, yüzde 42,69'u ise şubelerde çalışmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, personelimizin yüzde 38,87'sinin 18-35 yaş grubunda olduğu görülmektedir (Grafik 36). Diğer taraftan, lisans ve üstü öğrenim yapmış elemanlarımızın payı ise yüzde 66,84'tür (Grafik 37).

Grafik 35. 2002 - 2011 Yılları Arasında Çalışan Sayısı

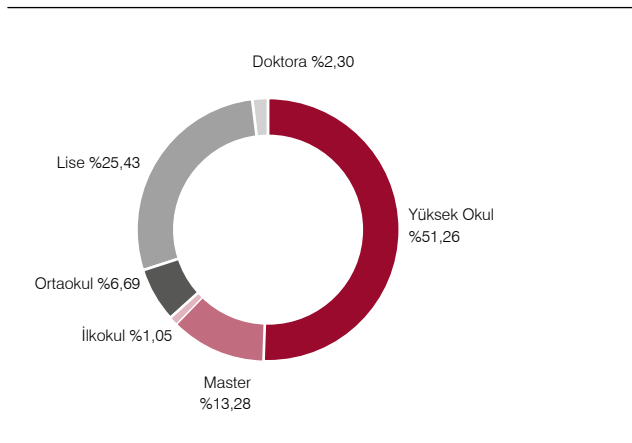
Kaynak: TCMB.

Grafik 36. Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: TCMB.

Grafik 37. Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Kaynak: TCMB.

3.2. Eğitim Faaliyetleri

Tablo 13. TCMB Şubeler ve Temsilcilikler Personel Sayısı

Şubeler	Açılış Yılı	Personel Sayısı (2011 Sonu)
Adana	1969	78
Ankara	1931	267
Antalya	1963	66
Bursa	1969	74
Denizli	1974	61
Diyarbakır	1955	54
Edirne	1963	47
Erzurum	1959	48
Eskişehir	1954	55
Gaziantep	1956	61
İskenderun	1951	47
İstanbul	1931	397
İzmir	1932	159
İzmit	1983	70
Kayseri	1968	60
Konya	1974	53
Malatya	1977	59
Mersin	1933	53
Samsun	1933	57
Trabzon	1963	62
Van	1978	49

Temsilcilikler		
Frankfurt Temsilciliği	1976	4
Londra Temsilciliği	1977	5
New York Temsilciliği	1977	2
Tokyo Temsilciliği	1997	2

Kaynak: TCMB.

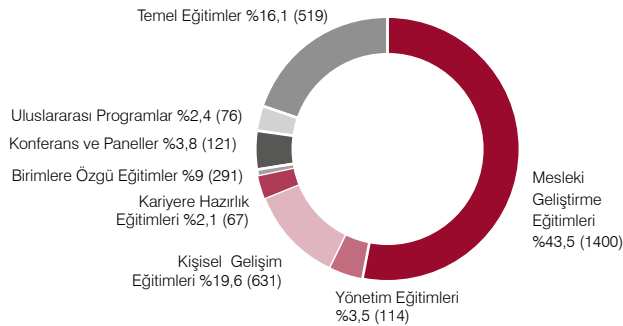
2011 yılında TCMB tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerine toplam 4.888 kişi katılmış, diğer kurum ve kuruluşların düzenlediği çeşitli programlardan ise toplam 801 kişinin yararlanması sağlanmıştır.

3.2.1. TCMB Tarafından Düzenlenen Programlar

2011 yılında TCMB tarafından düzenlenen Banka içi eğitimlere 3.219 Banka personeli katılmıştır. Bu eğitimler, "Temel Eğitimler", "Mesleki Geliştirme Eğitimleri", "Yönetim Eğitimleri", "Kişisel Gelişim Eğitimleri", "Kariyere Hazırlık Eğitimleri" "Birimlere Özgü Programlar", "Konferans ve Paneller" ile "TCMB Tarafından Düzenlenen Uluslararası Programlar" çerçevesinde düzenlenen eğitim programlarıdır (Grafik 38).

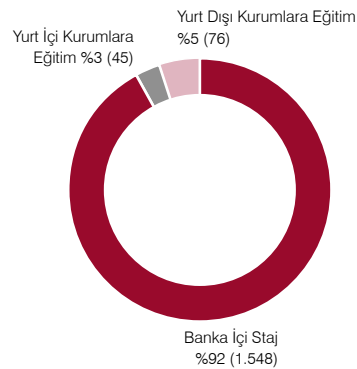
Ayrıca yine TCMB tarafından düzenlenmekte olan Banka Tanıtım Programına 1.548 üniversite öğrencisi, düzenlenen uluslararası programlara ise yurt içi kurumlardan 45, yurt dışı kurumlardan (diğer merkez bankaları vb) 76 kişi katılmıştır (Grafik 39).

Grafik 38. Eğitim Faaliyetleri (Banka Personeli)

Kaynak: TCMB.

Grafik 39. Eğitim Faaliyetleri (Banka Personeli Dışındaki Katılımcılar)

Kaynak: TCMB.

3.2.2. Diğer Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Düzenlenen Programlar

Diğer kurumların yurt içinde düzenlediği kısa süreli eğitim programlarına 211, yurt dışındaki programlara ise 229 personelin katılımı sağlanmıştır (Grafik 40). Buna ek olarak, Akademik Çalışmalar İçin Mali Destek Programı kapsamında çeşitli kurum/kuruluşların düzenlediği programlara da 131 Banka personelinin katılımı sağlanmıştır.

Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) eğitim programlarında yurt içinde 2011 yılında yeni başlayan 13 kişiyle birlikte toplam 75, yurt dışında ise yeni başlayan 21 kişiyle birlikte toplam 59 personel eğitime devam etmiştir (Grafik 41).

3.2.3. Diğer Faaliyetler

Öğretim elemanı/konuşmacı görevlendirme çerçevesinde yurt içinde çeşitli kamu kurumlarında düzenlenen eğitim etkinliklerinde 72, yurt dışındaki etkinliklerde ise 24 personel öğretim elemanı/konuşmacı olarak görevlendirilmiştir.

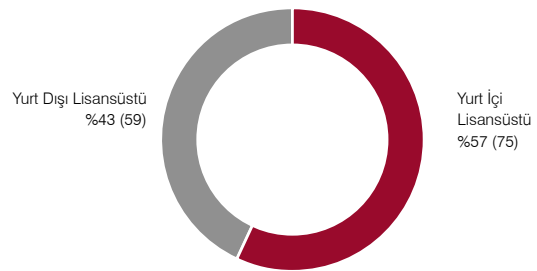
Ayrıca, uzmanlık tezlerinin değerlendirilmesi kapsamında, Uzman Yardımcılarının Uzman olarak atanabilmeleri için hazırladıkları 10 adet tez incelenmiş, oluşturulan tez kurullarında değerlendirilmiş ve başarılı bulunmuştur.

Grafik 40. Banka Dışındaki Eğitim Programları

Kaynak: TCMB.

Grafik 41. Eğitim Faaliyetleri (Banka Personeli Dışındaki Katılımcılar)

Kaynak: TCMB.

3.3. Kültürel, Sanatsal ve Sportif Faaliyetler

“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Koleksiyonu’ndan Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Resim Sanatı” sergisi, Montecarmelo Kültür Merkezi, Santiago, Şili’de, 4 – 29 Nisan 2011 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Sergide, Cumhuriyet döneminin ilk temsilcilerinden 1950’lere, 1950’lerden günümüze kadar olan dönemi; figüratiften soyuta, soyuttan kavramsala, kavramsaldan yeni figür yorumlarına kadar günümüz çağdaş yaklaşımlarını ve güncel sanat gelişim dinamiklerini yansıtan örnekler sunulmuştur. Serginin kalıcılığını sağlamak amacıyla, Türkçe, İngilizce ve İspanyolca olmak üzere üç dilde kapsamlı bir katalog hazırlanmıştır.

“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Koleksiyonu’ndan Çağdaş Türk Resim Sanatı” sergisi Bosna-Hersek Sanat Galerisi, Saraybosna’da, 14 Nisan – 7 Mayıs 2011 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Doğu ve Batı kültürlerinin kesişme noktasında bulunan Türkiye’nin doğal bir biçimde sentezlediği görsel birikim ile iki farklı düşünce ve algının bir arada sunduğu özgün kimlik oluşumlarından örneklerin yer aldığı serginin kalıcılığını sağlamak amacıyla Türkçe, Boşnakça ve İngilizce olmak üzere üç dilde katalog hazırlanmıştır.

Banka Sanat Galerisi’nde süreli sergiler düzenlenmiştir.

Bankanın kuruluşunun 80. yılı etkinlikleri kapsamında, 01 Kasım - 31 Aralık 2011 tarihleri arasında Pera Müzesi’nde “Suretin Sireti-Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sanat Koleksiyonu’ndan Bir Seçki” sergisi, 03 Aralık 2011 tarihinde ise Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların katılımıyla “6. Bankalararası Satranç Turnuvası” İstanbul’da düzenlenmiştir. Ayrıca, Klasik Türk Müziği’nin 40 makamını, bu makamların temsil ettiği 40 anlamı içeren “40 Makam, 40 Anlam” isimli üç CD’li prestij kitap-müzik albümünün yapımı gerçekleştirilmiştir.

Avrupa Merkez Bankaları Spor ve Kültür Kulüpleri Birliği’nin etkinlikleri kapsamında Avusturya Merkez Bankası ev sahipliğinde organize edilen masa tenisi turnuvasına ve Bulgaristan Merkez Bankası ev sahipliğinde düzenlenen “7. Balkan Ülkeleri Merkez Bankaları Spor Turnuvası”na basketbol, voleybol (bayan-erkek), yüzme ve satranç dallarında katılım sağlanmıştır. “Avrupa Merkez Bankaları Futbol Turnuvası” Bankamız ev sahipliğinde, Antalya’da gerçekleştirilmiştir.

Bankamızca ağaçlandırma çalışmalarına destek verilmesi amacıyla, T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı işbirliğiyle, şubelerimizin bulunduğu 20 il ve 1 ilçede oluşturulan “Merkez Bankası Hatıra Ağaçlandırması” alanlarına fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

25 kuruş

25 kuruşun tasarımında; doğu süsleme sanatlarında kullanılan bitki, yaprak görünümünde bezeme örnekleri, Selçuklu süsleme sanatının en belirgin özelliklerinden biri olan kufi yazı ve geçme desenleri ile Rumi motiflerden yararlanılmıştır.

- Çap:** 20,5 mm.
Ağırlık: 4,0 gr.
Kenar: Tırtıllı
Ön Yüz: Ay Yıldız, tedavül değeri (25 kuruş), 25 kuruş çevresinde Kufi yazı ve geçme desen, baskı yılı
Arka Yüz: Çevresinde "Türkiye Cumhuriyeti" yazısı, ortada daire içinde Atatürk profil rölyefi

4. Bölüm

Finansal Tablolar

4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları

4.1.1. Karşılaştırmalı Bilançolar

AKTİF	31.12.2011	31.12.2010	DEĞİŞİM
	(TL)	(TL)	(TL)
I- Altın Mevcudu	18.981.411.828	8.361.219.243	10.620.192.585
A. Uluslararası Standartta Olan	18.677.555.276	8.138.466.751	10.539.088.525
B. Uluslararası Standartta Olmayan	303.856.552	222.752.492	81.104.060
II- Döviz Alacakları	148.199.668.804	124.794.214.657	23.405.454.147
A. Konvertibl	148.199.668.804	124.794.214.657	23.405.454.147
a) Efektif Deposu.	455.132.055	461.464.757	(6.332.702)
b) Muhabir Hesapları	147.415.008.199	124.062.822.937	23.352.185.262
c) Rezerv Dilimi Pozisyonu	329.528.550	269.926.963	59.601.587
B. Konvertibl Olmayan	-	-	-
a) Efektif Deposu.	-	-	-
b) Muhabir Hesapları	-	-	-
III- Madeni Para	79.451.046	104.946.281	(25.495.235)
IV- Dahildeki Muhabirler	1.617.672.000	-	1.617.672.000
V- Menkul Kıymetler	47.379.033.839	20.022.979.929	27.356.053.910
A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	47.379.033.839	20.022.979.929	27.356.053.910
a) Kuponlu	38.796.098.543	13.572.418.996	25.223.679.547
b) Kupsuz	8.582.935.296	6.450.560.933	2.132.374.363
B. Diğer	-	-	-
VI- İç Krediler	3.023.162.975	689.345.224	2.333.817.751
A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler	3.023.162.975	689.345.224	2.333.817.751
a) Reeskont Kredileri	3.023.162.975	689.345.224	2.333.817.751
b) 1211 S.K.40/1-c Kapsamındaki Krediler	-	-	-
c) Diğer	-	-	-
B. TMSF'ye Kullanılan Krediler	-	-	-
VII- Açık Piyasa İşlemleri	39.644.656.708	12.014.960.933	27.629.695.775
A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar	39.644.656.708	12.014.960.933	27.629.695.775
a) Nakit	39.644.656.708	12.014.960.933	27.629.695.775
i. Döviz	-	-	-
ii. Menkul Değer	39.644.656.708	12.014.960.933	27.629.695.775
b) Menkul	-	-	-
B. Diğer	-	-	-
VIII- Dış Krediler	29.535.242	29.299.416	235.826
IX- İştirakler	48.173.516	39.446.146	8.727.370
X- Gayrimenkuller ve Demirbaşlar	270.609.984	281.318.845	(10.708.861)
A. Gayrimenkuller	320.143.861	332.029.506	(11.885.645)
Amortismanlar (-)	(72.132.180)	(71.675.143)	(457.037)
B. Demirbaşlar	111.535.867	112.379.907	(844.040)
Amortismanlar (-)	(88.937.564)	(91.415.425)	2.477.861
XI- Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-
A. Takipteki Alacaklar	2.876.336.725	2.348.736.495	527.600.230
B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	(2.876.336.725)	(2.348.736.495)	(527.600.230)
XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	3.130.425.468	2.564.227.706	566.197.762
XIII- Değerleme Hesabı	-	-	-
XIV- Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları	75.437.974	26.658.979	48.778.995
XV- Muvakkat Alacaklar	820.317.676	367.841.755	452.475.921
XVI- Diğer Aktifler	43.918.202	41.845.182	2.073.020
TOPLAM	263.343.475.262	169.338.304.296	94.005.170.966
NAZIM HESAPLAR	806.431.268.904	773.325.751.635	33.105.517.269

4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları

4.1.1. Karşılaştırmalı Bilançolar

PASİF	31.12.2011 (TL)	31.12.2010 (TL)	DEĞİŞİM (TL)
I- Tedavüldeki Banknotlar	55.103.173.646	48.937.559.941	6.165.613.705
II-Hazineye Borçlar	405.121.721	368.214.778	36.906.943
A. Altın	33.043.366	24.223.576	8.819.790
B. Rezerv Dilimi İmkânı	329.528.550	269.926.963	59.601.587
C. Diğer (Net)	42.549.805	74.064.239	(31.514.434)
III- Döviz Borçları	1.388.473	21.279.844	(19.891.371)
A. Konvertibl	1.383.908	1.131.727	252.181
B. Konvertibl Olmayan	4.565	20.148.117	(20.143.552)
IV- Mevduat	128.093.770.204	89.269.411.084	38.824.359.120
A. Kamu Sektörü	18.334.748.927	14.881.043.298	3.453.705.629
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	18.247.522.810	14.708.273.881	3.539.248.929
b) Kamu İktisadi Kuruluşları	10.138	20.447	(10.309)
c) İktisadi Devlet Teşekkülleri	45.289.537	44.143.068	1.146.469
d) Diğer	41.926.442	128.605.902	(86.679.460)
B. Bankacılık Sektörü	91.294.777.568	56.150.507.689	35.144.269.879
a) Yurtiçindeki Bankalar	40.663.143.777	34.636.803.105	6.026.340.672
b) Yurtdışındaki Bankalar	7.644.667	7.975.163	(330.496)
c) Zorunlu Karşılık (1211 S.K. Md.40)	50.623.764.916	21.505.484.985	29.118.279.931
i. Nakit	43.047.888.791	21.505.484.985	21.542.403.806
ii. Altın (Safı Gr.)	7.575.876.124	-	7.575.876.124
d) Diğer (Valörlü İşlemler)	224.209	244.436	(20.227)
C. Muhtelif	17.424.599.988	17.589.613.210	(165.013.222)
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı	17.366.530.075	17.539.029.615	(172.499.540)
b) Diğer	58.069.913	50.583.595	7.486.318
D. Uluslararası Kuruluşlar	8.934.811	6.686.549	2.248.262
E. Fonlar	1.030.708.910	641.560.338	389.148.572
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	4.590	25.619	(21.029)
b) Diğer	1.030.704.320	641.534.719	389.169.601
V- Likidite Senetleri	-	-	-
VI- Açık Piyasa İşlemleri	40.078.501.996	13.101.901.996	26.976.600.000
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar	39.562.501.996	12.000.001.996	27.562.500.000
a) Nakit	-	-	-
i. Döviz	-	-	-
ii. Menkul Değer	-	-	-
b) Menkul	39.562.501.996	12.000.001.996	27.562.500.000
B. Diğer	516.000.000	1.101.900.000	(585.900.000)
VII- Dış Krediler	16.826.390	13.899.337	2.927.053
A. Kısa Vadeli	-	-	-
B. Orta ve Uzun Vadeli	16.826.390	13.899.337	2.927.053
VIII- İthalât Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar	945.855.253	747.358.472	198.496.781
A. Döviz Satışı Yapılmış Akreditif Bedelleri	945.851.567	747.354.786	198.496.781
B. Mal Bedeli ve Teminatlar	3.686	3.686	-
IX- Ödenecek Senet ve Havaleteler	1.086.544	3.293.090	(2.206.546)
X- SDR Tahsisatı	3.130.425.468	2.564.227.706	566.197.762
XI- Sermaye	46.233.524	46.233.524	-
A. Ödenmiş Sermaye	25.000	25.000	-
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	46.208.524	46.208.524	-
XII. İhtiyat Akçesi	5.016.153.686	4.588.399.144	427.754.542
A. Adi ve Fevkalâde	4.655.508.510	4.232.647.418	422.861.092
B. Hususi (Bank. Kan Md.59)	7.272.699	2.379.249	4.893.450
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkları	353.372.477	353.372.477	-
XIII- Karşılıklar	1.612.922.875	371.154.530	1.241.768.345
A. Emekli İkr. ve Kıd. Tzm. Kar.	111.206.859	98.834.637	12.372.222
B. Vergi Karşılıkları	1.448.473.616	222.089.596	1.226.384.020
C. Diğer Karşılıklar	53.242.400	50.230.297	3.012.103
XIV- Değerleme Hesabı	19.489.212.873	7.245.849.360	12.243.363.513
XV- Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları	567.746.690	628.420.620	(60.673.930)
XVI- Muvakkat Borçlar	42.973.229	32.747.657	10.225.572
XVII- Diğer Pasifler	226.882.506	110.224.086	116.658.420
XVIII- Dönem Kârı	8.565.200.184	1.288.129.127	7.277.071.057
TOPLAM	263.343.475.262	169.338.304.296	94.005.170.966
NAZIM HESAPLAR	806.431.268.904	773.325.751.635	33.105.517.269

4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları

4.1.2. Karşılaştırmalı Kâr / Zarar Tabloları

	01.01.2011 – 31.12.2011 (TL)	01.01.2010 – 31.12.2010 (TL)	DEĞİŞİM (TL)
Faiz Gelirleri	5.092.633.573	4.724.633.586	367.999.987
Faiz Giderleri	(962.562.623)	(2.864.320.717)	1.901.758.094
I - Net Faiz Geliri (Gideri)	4.130.070.950	1.860.312.868	2.269.758.082
Komisyon ve Hizmet Gelirleri	129.388.375	83.416.323	45.972.052
Komisyon ve Hizmet Giderleri	(13.346.971)	(10.470.641)	(2.876.330)
II - Net Komisyon ve Hizmet Geliri (Gideri)	116.041.404	72.945.683	43.095.721
Faiz Dışı Gelirler	7.685.123.779	1.119.414.859	6.565.708.920
Faiz Dışı Giderler	(1.917.562.333)	(1.542.454.687)	(375.107.646)
III - Net Faiz Dışı Gelir (Gider)	5.767.561.446	(423.039.828)	6.190.601.274
IV - Vergi Öncesi Net Kâr (Zarar) (I + II + III)	10.013.673.800	1.510.218.723	8.503.455.077
V - Vergi Karşılığı	(1.448.473.616)	(222.089.596)	(1.226.384.020)
VI - Dönem Kârı (Zararı)	8.565.200.184	1.288.129.127	7.277.071.057

4.2. 31.12.2011 Tarihli Bilanço, Kâr / Zarar Tablosu ve Açıklamalar

4.2.1. TCMB'nin Muhasebe İlkeleri ve Politikaları

4.2.1.a. Muhasebe Uygulamalarında Esas Alınan Temel İlkeler

Muhasebe uygulamalarında esas olan sosyal sorumluluk, kişilik, işletmenin sürekliliği, dönemsellik, parayla ölçülme, maliyet esası, tarafsızlık ve belgelendirme, tutarlılık, tam açıklama, ihtiyatlılık, özün önceliği ve önemlilik ilkeleri, finansal olayların kaydedilmesi ve ölçülmesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Banka) muhasebe uygulamalarının da temel dayanağını oluşturmaktadır.

4.2.1.b. Muhasebe Politikaları

Muhasebeleştirme Esasları

Banka mali tabloları, yürürlükteki Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na (Banka Kanunu) uygun olarak düzenlenmektedir. Banka Kanunu'nun 57. maddesi gereğince, hesap dönemi takvim yılıdır.

Muhasebe kayıtlarında alış bedeli esas alınmakta ve işlemler valör tarihlerine göre hesaplara yansıtılmaktadır. Menkul kıymetler, altın mevcudu ve yabancı para cinsinden tutulan varlık ve yükümlülükler rayiç değerleri ile gösterilmektedir.

31 Aralık 2003 ve 31 Aralık 2004 tarihleri itibarıyla enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşması nedeniyle, Bankanın mali tablolarında yer alan parasal olmayan kalemlere ilişkin düzeltme işlemleri gerçekleştirilmiş, 2005-2011 yılları arasında ise düzeltme şartlarının oluşmaması nedeniyle enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

Altın ve Yabancı Para İşlemler

Altın mevcudu üçer aylık dönemler itibarıyla ve dönemin son iş gününde Londra piyasasında saat 10:30 ve saat 15:00'te kote edilen altın fiyatlarının ortalaması ve bir ons altın = 31,1035 gram esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan aktif ve pasif hesaplar ise yıl sonunda döviz ve efektif cari alış kurları esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para hesapların kur değişiminden; altının ise hem fiyat hem kur değişiminden kaynaklanan değerlendirme farkları gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak Banka Kanunu'nun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir.

Bankamızın döviz ve efektif alım-satım işlemlerinden doğan kambiyo alım-satım kârları ve zararları, 'ağırlıklı ortalama' esasına göre hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmaktadır.

Menkul Kıymetler

"Menkul Kıymetler" kalemi, Banka Kanunu'nun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine dayanılarak, para arzı ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla, Bankanın kendi nam ve hesabına satın aldığı menkul kıymetler ile bankalara geri satım vaadi ile edindiği menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Banka, kesin alım ve geri satım vaadi ile alım (repo) yoluyla edindiği Türk parası menkul kıymetleri alış bedeli ile muhasebeleştirilmektedir. Bankaya ait menkul kıymetler ay sonları itibarıyla rayiç değerleri ile değerlendirilmiş tutarları üzerinden göstermektedir. Rayiç değer, İMKB'de aynı gün valörlü işlemler için oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, bu fiyatların bulunmaması durumunda ise, ilgili menkul kıymetlerin Bankanın Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır.

Banka repo yoluyla alışını yaptığı menkul kıymetlerin alış fiyatları ile repo vadesindeki satış fiyatları arasındaki farkın ilgili döneme isabet eden kısmını; kesin alımı yapılan ve ters repo ile satılan menkul kıymetlerin alış bedeli ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farkları ay sonları itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Yabancı para menkul kıymetler, bilançoda "Döviz Alacakları" kalemi altında yer alan "Muhabir Hesapları" içinde olup, bunlar ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan rayiç değerleri ile gösterilmektedir. Söz konusu menkul kıymetlerin alış değeri ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar, gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Kuponlu menkul kıymetler temiz fiyatları ile takip edilmektedir.

4.2.1. TCMB'nin Muhasebe İlkeleri ve Politikaları

Likidite Senetleri

"Likidite Senetleri" kalemi, Banka Kanunu'nun 52. maddesi gereğince, para politikası hedeflerine uygun olarak para arzının ve ekonominin likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesi amacıyla, açık piyasa işlemleri çerçevesinde Bankanın kendi nam ve hesabına, ikincil piyasada alınıp satılabilen ve vadesi 91 günü aşmayan likidite senetleri ihraçlarından oluşmaktadır. Banka, likidite senetlerini ihraç tutarı üzerinden muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla Bankanın Resmi Gazete'de günlük olarak açıkladığı fiyatlar üzerinden rayiç değeri ile göstermektedir. İhraç tutarı ile rayiç değeri arasındaki farklar ay sonları itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gelirlerin Muhasebeleştirilmesi

Tüm gelir ve gider kalemleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir. Dönemsellik ilkesinin gereği olarak henüz vadesi gelmemiş alacaklar ve borçlara ait faizler için ay sonlarında gelir ve gider reeskontları, vadesi gelen ancak tahsilatı veya ödemesi bir sonraki dönemde yapılacaklar için ise gelir ve gider tahakkukları yapılmaktadır.

Banka Kanunu'nun 61. maddesi uyarınca, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Bankanın aktifindeki ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altınların değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir. Gerçekleşen kur farkları ise, oluştukları tarih itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Menkul Kıymetlerin Geri Alım (Satım) Vaadiyle Satım (Alım) İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemlerinde (ters repo) menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden, ilerideki bir tarihte geri almak taahhüdüyle satılır. Bu işlem sonucu satılan menkul kıymetler, Banka portföyünden çıkarılarak aktifte "VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / b) Menkul" kaleminde izlenir, vadesinde ödenecek nakit borçlar ise pasifte "VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / a) Nakit / ii. Menkul" başlığı altında takip edilir. Satılan menkul kıymetlerin maliyeti ve satış fiyatı arasındaki fark, valör tarihinde gelir tablosuna yansıtılır. Vadede ters repo işlemine konu menkul kıymetler dönüş tutarı üzerinden Banka portföyüne dahil edilir.

Geri satım vaadiyle alım (repo) işlemlerinde ise menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden ilerideki bir tarihte geri satılmak taahhüdüyle satın alınarak Bankanın portföyüne dahil edilir. Söz konusu işlemde doğan nakit alacaklar aktifte "VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / a) Nakit / ii. Menkul Değer" kaleminde, menkul kıymet borçları ise pasifte "VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b) Menkul" başlığı altında takip edilir. Repo vadesindeki satış fiyatı ile menkul kıymetin alış fiyatı arasındaki fark, gelir tablosuna yansıtılır.

Repo işlemlerinden dolayı bankalardan alınacak ve ters repo işlemlerinden dolayı bankalara ödenecek faiz tutarları ise işlem sözleşmelerinde yer alan faiz oranı üzerinden ay sonlarında tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Sabit Kıymetler

Banka bilançosundaki arsalar maliyet değerleri üzerinden, gayrimenkuller ile demirbaşlar ise amortismanları ile netleşmiş değerleri üzerinden bilançoda gösterilmektedir.

Karşılıklar

Gelecek yıllarda doğabilecek riskleri ve/veya yükümlülükleri karşılamak üzere, Banka Meclisince uygun görülen tutarlarda karşılık ayrılmasını öngören Banka Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında cari dönem içerisinde ayrılan dahili sigorta fonları ile emekli ikramiyesi, kıdem tazminatı ve vergi karşılıklarını içermektedir.

4.2.1. TCMB'nin Muhasebe İlkeleri ve Politikaları

Kıdem Tazminatı

Banka, gelecekte mensupları için ödemekle yükümlü olduğu emekli ikramiyeleri ile kıdem tazminatlarının, ait olduğu cari dönem yükümlülük tutarları için mensupların emekli ikramiyesine ve kıdem tazminatına esas hizmet süresi üzerinden karşılık ayırmaktadır.

Emekli ikramiyeleri ve kıdem tazminatları emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Ödenecek tutar, mensubun unvanı ve hizmet yılına göre ilgili kanunlarda belirtilen esaslara göre hesaplanmaktadır.

Vergilendirme

Banka Kanunu'nun 1. maddesi gereğince "anonim şirket" olarak kurulan Banka, kurumlar vergisi mükellefidir. Elde ettiği kurum kazancı üzerinden kurumlar vergisi ödemektedir. Ayrıca Banka, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesine göre ücretler, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler, mevduat faizleri vs. üzerinden, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesine göre dar mükellefiyete tabi kurumlara yapılan gayrimenkul sermaye iratları, serbest meslek kazançları ve anılan maddede belirtilen diğer kazançlar dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmakla sorumludur.

Banka, banka ve sigorta muameleleri vergisi mükellefidir. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmamakla birlikte, sorumlu sıfatıyla mal ve hizmet ithalatı ödemeleri üzerinden tevkifat yapmaktadır. Banka Kanunu'nun 64. maddesinde yer alan muafiyet kapsamı dışındaki işlemlere ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar için damga vergisi mükellefiyeti bulunmaktadır.

Banka Kanunu'nun 61. maddesi gereğince varlık ve yükümlülüklerden Banka lehine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları, değerlemenin yapıldığı dönem kazancına dahil edilmez ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz. Banka aleyhine oluşan gerçekleşmemiş değerlendirme farkları ise değerlemenin yapıldığı dönem kazancından düşülmez ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınmaz. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 280. maddesi hükmü bu madde kapsamında yapılacak değerlemede uygulanmaz.

İştirakler

Bankanın, Banka Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca, Bank for International Settlements (BIS), Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşuna (ILM) iştirakleri bulunmaktadır. İştirak değerleri, yıl sonu itibarıyla geçerli olan döviz alış kurları üzerinden Türk parasına çevrilerek mali tablolarda gösterilmektedir. İştiraklerden alınan temettüleri ve hisselerde meydana gelen değer artış veya azalışları gelir tablosuna yansıtılmakta, Banka Kanunu'nun 61. maddesi gereğince, kur farklarından oluşan olumlu veya olumsuz farklar, gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak bilançoda gösterilmektedir.

4.2.2. 31.12.2011 Tarihli Ayrıntılı Bilanço

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU					
31.12.2011 tarihinde sona eren 80. hesap dönemi					
AKTİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI TL	YABANCI PARA HESAP TUTARI TL	TÜRK LİRASI HESAP TOPLAMI TL	YABANCI PARA HESAP TOPLAMI TL	GENEL TOPLAM TL
I- Altın Mevcudu					
A. Uluslararası St. Olan (Safi Gram). 195.333.917,75				18.677.555.276	
B. Uluslararası St. Olmayan (Safi Gram) 3.177.797,62			303.856.552		18.981.411.828
II- Döviz Alacakları					
A. Konvertibl					
a) Efektif Deposu		455.132.055			
b) Muhabir Hesapları		147.415.008.199			
c) Rezerv Dilimi Pozisyonu		329.528.550		148.199.668.804	
B. Konvertibl Olmayan					
a) Efektif Deposu.		-			
b) Muhabir Hesapları		-		-	148.199.668.804
III- Madeni Para			79.451.046		79.451.046
IV- Dahildeki Muhabirler			-	1.617.672.000	1.617.672.000
V- Menkul Kıymetler					
A. Devlet İç Borçlanma Senetleri					
a) Kuponlu	38.796.098.543				
b) Kupsuz	8.582.935.296		47.379.033.839		
B. Diğer					47.379.033.839
VI- İç Krediler					
A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler					
a) Reeskont Kredileri		3.023.162.975			
b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamındaki Krediler					
c) Diğer				3.023.162.975	
B. TMSF'ye Kullanılan Krediler					3.023.162.975
VII- Açık Piyasa İşlemleri					
A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar					
a) Nakit					
i. Döviz					
ii. Menkul Değer	39.644.656.708				
b) Menkul			39.644.656.708		
B. Diğer					39.644.656.708
VIII- Dış Krediler				29.535.242	29.535.242
IX- İştirakler				48.173.516	48.173.516
X- Gayrimenkuller ve Demirbaşlar					
A. Gayrimenkuller	320.143.861				
Amortismanlar (-)	(72.132.180)		248.011.681		
B. Demirbaşlar	111.535.867				
Amortismanlar (-)	(88.937.564)		22.598.303		270.609.984
XI- Takipteki Alacaklar (Net)					
A. Takipteki Alacaklar				2.876.336.725	
B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)			(2.876.336.725)		
XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü				3.130.425.468	3.130.425.468
XIII- Değerleme Hesabı					
XIV- Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları			75.437.974		75.437.974
XV- Muvakkat Alacaklar			817.397.057	2.920.619	820.317.676
XVI- Diğer Aktifler			43.173.556	744.646	43.918.202
TOPLAM			85.737.279.991	177.606.195.271	263.343.475.262
NAZIM HESAPLAR					806.431.268.904

Binalar : 296.923.420 Türk Lirası bedelle sigortalıdır.

Demirbaşlar : 114.295.858 Türk Lirası bedelle sigortalıdır.

4.2.2. 31.12.2011 Tarihli Ayrıntılı Bilanço

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU					
31.12.2011 tarihinde sona eren 80. hesap dönemi					
PASİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI TL	YABANCI PARA HESAP TUTARI TL	TÜRK LİRASI HESAP TOPLAMI TL	YABANCI PARA HESAP TOPLAMI TL	GENEL TOPLAM TL
I- Tedavüldeki Banknotlar			55.103.173.646		55.103.173.646
II- Hazineye Borçlar					
A. Altın (Safi Gram) 345.574,68			33.043.366		
B. Rezerv Dilimi İmkânı				329.528.550	
C. Diğer (Net)			42.514.535	35.270	405.121.721
III- Döviz Borçları					
A. Konvertibl				1.383.908	
B. Konvertibl olmayan				4.565	1.388.473
IV- Mevduat					
A. Kamu Sektörü					
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	8.228.174.790	10.019.348.020			
b) Kamu İktisadi Kuruluşları	10.138	-			
c) İktisadi Devlet Teşekkülleri	6.721.368	38.568.169			
d) Diğer	41.926.442	-	8.276.832.738	10.057.916.189	
B. Bankacılık Sektörü					
a) Yurtiçindeki Bankalar	28.774.190.245	11.888.953.532			
b) Yurtdışındaki Bankalar	7.644.667	-			
c) Zorunlu Karşılıklar (1211 S.K. Md. 40)					
i. Nakit		43.047.888.791			
ii. Altın (Safi Gr.) 79.230.153,08	-	7.575.876.124			
d) Diğer (Valörlü işlemler)	224.209	-	28.782.059.121	62.512.718.447	
C. Muhtelif					
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı		17.366.530.075			
b) Diğer	3.320.070	54.749.843	3.320.070	17.421.279.918	
D. Uluslararası Kuruluşlar			8.934.811		
E. Fonlar					
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	1.564	3.026			
b) Diğer	107.987.855	922.716.465	107.989.419	922.719.491	128.093.770.204
V- Likidite Senetleri					
VI- Açık Piyasa İşlemleri					
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar					
a) Nakit					
i. Döviz					
ii. Menkul Değer					
b) Menkul	39.562.501.996		39.562.501.996		
B. Diğer			516.000.000		40.078.501.996
VII- Dış Krediler					
A. Kısa Vadeli					
B. Orta ve Uzun Vadeli				16.826.390	16.826.390
VIII- İthalat Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar					
A. Döviz Satışı Yapılmış Akreditif Bedelleri				945.851.567	
B. Mal Bedeli ve Teminatlar			3.686	-	945.855.253
IX- Ödenecek Senet ve Havaletler			250	1.086.294	1.086.544
X- SDR Tahsisatı				3.130.425.468	3.130.425.468
XI- Sermaye					
A. Ödenmiş Sermaye			25.000		
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı			46.208.524		46.233.524
XII- İhtiyat Akçesi					
A. Adi ve Fevkalade			4.655.508.510		
B. Hususi (1211 S.K. Md. 59)			7.272.699		
C. İhtiyat Akçeleri Enf. Düz. Farkı			353.372.477		5.016.153.686
XIII- Karşılıklar					
A. Emekli İkr. ve Kıd. Tzm. Karşılıkları			111.206.859		
B. Vergi Karşılıkları			1.448.473.616		
C. Diğer Karşılıklar			53.242.400		1.612.922.875
XIV- Değerleme Hesabı			19.489.212.873		19.489.212.873
XV- Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları			567.746.690		567.746.690
XVI- Muvakkat Borçlar			6.993.641	35.979.588	42.973.229
XVII- Diğer Pasifler			87.987.594	138.894.912	226.882.506
XVIII- Dönem Kârı			8.565.200.184		8.565.200.184
TOPLAM			167.828.824.705	95.514.650.557	263.343.475.262
NAZIM HESAPLAR					806.431.268.904

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

AKTİF HESAPLAR

1. Altın Mevcudu

Yıl sonu bakiyesi 198.511.715,37 safi gram karşılığı 18.981.411.828 TL olan altın mevcudu uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Altınlar, 31.12.2011 tarihinde Londra Borsasında oluşan 1 ons altının fiyatı olan 1.574,50 ABD doları kullanılarak hesaplanan 1 safi gram = 95,61859759 TL üzerinden değerlendirilmiştir.

	Safi Gram	(TL)
Uluslararası Standartta Olanlar	195.333.917,75	18.677.555.276
Uluslararası Standartta Olmayanlar	3.177.797,62	303.856.552
TOPLAM	198.511.715,37	18.981.411.828

2010 yıl sonu itibarıyla 116.103.752,76 safi gram karşılığı 8.138.466.751 TL olan Bankaya ait altınlar; yıl içinde ABD dolarının TL karşısında değer kazanması nedeniyle 2.015.334.735 TL artış gösterirken, 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonu değeri olan 1.410,25 ABD dolarından 2011 yılı sonunda 1.574,50 ABD dolarına yükselmesi ile 947.877.666 TL artış göstererek 2011 yılı sonunda 116.103.764,67 safi gram karşılığı 11.101.679.152 TL olarak gerçekleşmiştir.

Zorunlu karşılık olarak tutulan 79.230.153,08 safi gram karşılığı 7.575.876.124 TL altın ile birlikte, yıl sonu itibarıyla uluslararası standartta olan altınlar toplam 195.333.917,75 safi gram karşılığı 18.677.555.276 TL olmuştur.

Uluslararası standarttaki altının 33.670.645,06 safi gramı Banka kasalarında, 161.663.272,69 safi gramı ise yurt dışı muhabir bankalar nezdinde muhafaza edilmektedir.

2010 yıl sonu itibarıyla 3.177.797,62 safi gram karşılığı 222.752.492 TL olan uluslararası standartta olmayan altınlar; ABD dolarının TL karşısında değer kazanması nedeniyle 55.160.364 TL artmış ve 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonuna göre yükselmesi ile 25.943.696 TL artarak, 2011 yılı sonunda 3.177.797,62 safi gram karşılığı 303.856.552 TL olarak gerçekleşmiştir.

2. Döviz Alacakları

Bu kalem, konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden hariçteki muhabirlerimiz nezdinde açılan hesapları, ülkemizin IMF nezdinde bulunan kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmını (Rezerv Dilimi Pozisyonu) ve efektif mevcudunu içermektedir. Yıl sonundaki döviz ve efektif alış kurlarından bakiyesi 148.199.668.804 TL olan bu kalemin tamamı konvertibl döviz ve efektiflerden oluşmaktadır.

a- Konvertibl

147.415.008.199 TL hariçteki muhabirler nezdindeki konvertibl dövizlerden, 329.528.550 TL Rezerv Dilimi Pozisyonundan ve 455.132.055 TL efektif mevcudundan oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

İkili anlaşmalar gereğince açılan muhabir hesapları ile konvertibl olmayan efektif deposunu gösteren bu kalem 31.12.2011 itibarıyla bakiye göstermemektedir.

3. Madeni Para

Bankanın kasalarında bulunan madeni paraları göstermekte olup, yıl sonu bakiyesi 79.451.046 TL'dir.

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

4. Dahildeki Muhabirler

Dahili muhabirlik anlaşması gereğince TL cinsinden açılan muhabir hesabı ile döviz ve efektif piyasalarında yapılan döviz depo işlemlerinin gösterildiği kalemdir. Bu kalem, 2010 yıl sonunda bakiye göstermezken, 15 Ekim 2010 tarihi itibarıyla son verilen döviz depo piyasasındaki aracılık faaliyetlerine 10 Kasım 2011 tarihinde yeniden başlanması nedeniyle 2011 yılı sonunda 1.617.672.000 TL bakiye vermiştir.

	DÖVİZ	TL
Banka taraflı döviz depoları	USD 365.000.000	689.448.500
Karşılaşan döviz depoları	USD 265.000.000	500.558.500
	EUR 175.000.000	427.665.000
TOPLAM		1.617.672.000

5. Menkul Kıymetler

2011 yıl sonu itibarıyla Türk lirası menkul kıymetler, ikincil piyasadan kesin alışı yapılan DİBS'lerden ve geri satım vaadiyle alım işlemleri yoluyla alınan DİBS'lerden oluşmaktadır. 2010 yıl sonunda 20.022.979.929 TL bakiye gösteren bu kalem, 2011 yıl sonu itibarıyla 2.273.312.576 TL tutarında anapara itfası ve 326.131.050 aleyhte değerlendirme etkisiyle azalmasına rağmen, 76.256.016 TL maliyet artışı, ikincil piyasadan alınan 2.316.741.520 TL tutarında DİBS'ler ve geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle 27.562.500.000 TL tutarında DİBS girişlerinin etkisiyle 47.379.033.839 TL olmuştur.

Menkul Kıymetler kalemindeki hareketin, Bankanın ticari bankalarla yaptığı ters repo işlemleri nedeniyle, bilançonun aktifinde yer alan "VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / b) Menkul" kalemindeki kıymetler ile geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle bilançonun pasifinde yer alan "VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b) Menkul" kalemindeki menkul kıymetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

6. İç Krediler

Bu kalem, bankacılık sektörüne ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kullandırılan kredileri içermektedir.

Dövizli nakit senetler karşılığında bankacılık sektörüne kullandırılan reeskont kredilerinin yıl sonu itibarıyla bakiyesi 1.341.760.734 ABD Doları ve 199.980.000 Euro olup, TL karşılığı 3.023.162.975 TL'dir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kullandırılan krediler, 2004 yılında DİBS karşılığında kullandırılan avansın 9 Mayıs 2005 tarihinde erken itfa edilmesinden bu yana bakiye göstermemektedir.

	TL
A) Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	3.023.162.975
a) Reeskont Kredileri	3.023.162.975
b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamında Kullandırılan Krediler	-
c) Diğer	-
B) TMSF'ye Kullandırılan Krediler	-
TOPLAM	3.023.162.975

7. Açık Piyasa İşlemleri

Bankanın, bankalardan geri satım vaadiyle alım işlemlerinden ve Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden nakit alacaklarını ve geri alım vaadiyle satım işlemlerinden menkul kıymet alacaklarını gösteren bu kalem, tamamı bankalardan repo işlemleri nedeniyle nakit alacaklarımızdan olmak üzere 39.644.656.708 TL, bakiye göstermektedir.

8. Dış Krediler

Sudan Merkez Bankası ile Banka arasında imzalanan Bankacılık Anlaşması uyarınca ve 31 Aralık 1990 tarihinde sona erdirilen Banka ile Arnavutluk Merkez Bankası arasındaki Bankacılık Düzenlemesi kapsamında tahsil edilemeyen alacaklar nedeniyle kullandırılan krediler, imzalanan erteleme anlaşmaları çerçevesinde tahsil edilmektedir. 2010 yıl sonunda 18.951.757 ABD doları karşılığı 29.299.416 TL olan toplam dış kredi alacağından Sudan Merkez Bankasından anapara taksidi olarak 2.802.826 ABD doları ve Arnavutluk Merkez Bankasından 512.718 ABD dolarının tahsil edilmesi nedeniyle hesabın bakiyesi 2011 yıl sonunda 15.636.213 ABD doları karşılığı 29.535.242 TL olmuştur.

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

9. İştirakler

Yıl sonu itibarıyla bakiyesi 48.173.516 TL olup, Banka Kanunu'nun 3. maddesi gereğince, Bankanın, BIS, Basel'deki 8.000 adet hisse karşılığı 10.000.000 SDR, Society For Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT)'deki 8 adet hisse karşılığı 26.400 Euro ve 2010 yılında hissedarı olduğu Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşundaki (IILM) 10 adet hisse karşılığı 10.000.000 ABD doları tutarındaki iştirakini göstermektedir. Bu iştirakler yıl sonu döviz alış kurları üzerinden değerlendirilmiştir.

10. Gayrimenkuller ve Demirbaşlar

Yıl sonu itibarıyla 270.609.984 TL bakiye gösteren bu kalem, Bankanın sahip olduğu bina ve demirbaşların, bilançoda kayıtlı değerlerinden, birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki net değerini ve arsaların bilançoda kayıtlı değerini göstermektedir. Geçen yıl gayrimenkullerin değeri 332.029.506 TL olup, bu yıl yapılan satışların etkisiyle 11.885.645 TL azalış göstererek 320.143.861 TL olmuştur. Banka binaları üzerinden ayrılan birikmiş amortismanlar toplamı 72.132.180 TL'nin düşülmesinden sonra gayrimenkullerin net değeri 248.011.681 TL olmaktadır.

Demirbaşların değeri olan 111.535.867 TL'den, demirbaşların birikmiş amortisman toplamı 88.937.564 TL'nin düşülmesinden sonra kalan net değeri 22.598.303 TL'dir. Geçen yıla göre demirbaşlarda 844.040 TL azalış meydana gelmiştir.

11. Takipteki Alacaklar

Bankanın, Irak Merkez Bankasından 1.430.183.068,47 ABD doları kredi alacağı karşılığı 2.701.472.798 TL ile Irak Bekhme Barajı projesi kapsamında Enka İnşaat ve Sanayii A.Ş.'den satın alınan senetler karşılığı kullanılan 92.574.475,48 ABD doları karşılığı 174.863.927 TL kredi alacağı olup, bu alacaklar için ayrılan toplam 2.876.336.725 TL karşılığın netleştirilmesi nedeniyle bu kalem yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

12. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca (Hazine) kullanılmış olan 1.071.329.729 SDR karşılığı toplam 3.130.425.468 TL'den oluşan ve Hazine yükümlülüğünün izlendiği bu kalem, pasifte "X- SDR Tahsisatı" kalemi ile karşılıklı olarak gösterilmektedir.

13. Değerleme Hesabı

Banka bilançosunun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş kur farkı giderlerinin takip edildiği bu kalem, 2008 yılından bu yana bakiye göstermemektedir.

14. Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2011 tarihinde tahakkuk eden faiz ve gelir reeskont ve tahakkuklarını göstermekte olan ve yıl sonu bakiyesi 75.437.974 TL olan bu kalemin büyük bir kısmını geri satım vaadi ile alım işlemleri yoluyla alınan DİBS'lerin gelir reeskontları ile Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar oluşturmaktadır.

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

15. Muvakkat Alacaklar

Yıl sonu bakiyesi 820.317.676 TL olan bu hesabın 817.397.057 TL'si Türk parası, 2.920.619 TL'si ise yabancı para cinsinden alacakları göstermekte olup, Türk parası cinsinden alacakların detayları aşağıda gösterilmiştir:

	TL
-Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilecek Geçici Vergi	595.357.871
-Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilecek Gelir Vergisi	130.113.636
-Yurt Dışındaki Milli Bankalar Nezdinde Açılan TL Takip Hesabı	83.183.584
-Genel ve Özel Bütçeli İdarelerden Tahsil Edilecek Maaş Ödemeleri Kur Farkları	1.953.388
-Banknot Matbaası Akreditif Bedelleri ve Diğer Hesapları	5.934.020
-Avans ve Depozitolar	834.432
-Diğer	20.126
TOPLAM	817.397.057

16. Diğer Aktifler

Yıl sonu bakiyesi 43.918.202 TL olan bu hesabın 43.173.556 TL'si Türk parası, 744.646 TL'si ise yabancı para cinsinden alacaklarımızı gösterir.

PASİF HESAPLAR

1. Tedavüldeki Banknotlar

Banka Kanunu'nun 36. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak tedavüle çıkarılan ve 2010 yıl sonu bakiyesi 48.937.559.941 TL olan tedavüldeki banknotlar, 6.165.613.705 TL artış göstererek yıl sonunda 55.103.173.646 TL'ye ulaşmıştır.

2. Hazineye Borçlar

Yıl sonu itibarıyla 405.121.721 TL olan Hazineye Borçlar kaleminde, geçen yıla göre 36.906.943 TL artış olmuştur.

a- Altın

345.574,68 safi gram karşılığı 33.043.366 TL olan Hazine Müsteşarlığının altın alacağına geçen yıla göre meydana gelen 8.819.790 TL'lik artış, yıl içinde ABD dolarının TL karşısında değer kazanmasından ve 1 ons altının ABD doları karşılığının bir önceki yıl sonuna göre artış göstermesinden kaynaklanmaktadır.

b- Rezerv Dilimi İmkânı

Türkiye'nin üyelik kotası olan 1.455,8 milyon SDR'nin altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla, Hazine Müsteşarlığının IMF nezdinde 112.775.000 SDR tutarında Rezerv Dilimi İmkânı bulunmaktadır. Aktifte "Döviz Alacakları" kaleminde yer alan "Rezerv Dilimi Pozisyonu" ile karşılıklı gösterilen bu kalemin yıl sonu bakiyesi 329.528.550 TL'dir.

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

c- Diğer (Net)

Hazinenin çeşitli işlemlerinden doğan alacak ve borçlarının netleştirilmiş tutarını gösteren bu kalemin yıl sonu bakiyesi 42.549.805 TL'dir.

3. Döviz Borçları

Bu kalem, Bankanın hariçteki muhabirlere konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsinden 1.388.473 TL tutarındaki borcunu göstermektedir.

a- Konvertibl

Geçen yıla göre 252.181 TL artış göstererek 1.383.908 TL olan konvertibl döviz borçları, hariçteki muhabir hesapları ile yurt dışı bankaların Banka nezdindeki hesaplarından oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

Bankacılık düzenlemeleri çerçevesinde imzalanan ikili anlaşmalar gereğince açılan hesapları gösteren bu kalem, yıl sonunda 2.417 Anlaşma Doları karşılığı 4.565 TL bakiye göstermektedir.

4. Mevduat

Yıl sonunda 128.093.770.204 TL bakiye gösteren bu kalemin Türk parası ve yabancı para olarak dökümü aşağıda gösterilmiştir:

	Türk Parası (TL)	Yabancı Para (TL)
A) Kamu Sektörü	8.276.832.738	10.057.916.189
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	8.228.174.790	10.019.348.020
i) Hazine Hesapları	8.192.656.364	9.425.583.389
ii) Genel Bütçeli İdareler	34.419.128	593.764.631
iii) Özel Bütçeli İdareler	1.099.298	-
b) Kamu İktisadî Kuruluşları	10.138	-
c) İktisadî Devlet Teşekkülleri	6.721.368	38.568.169
d) Diğer	41.926.442	-
B) Bankacılık Sektörü	28.782.059.121	62.512.718.447
a) Yurt İçindeki Bankalar	28.774.190.245	11.888.953.532
b) Yurt Dışındaki Bankalar	7.644.667	-
c) Zorunlu Karşılıklar (TCMB Kanunu Madde 40)	-	50.623.764.915
i) Nakit	-	43.047.888.791
ii) Altın (Safi gram)...79.230.153,08	-	7.575.876.124
d) Diğer (Valörlü İşlemler)	224.209	-
C) Muhtelif	3.320.070	17.421.279.918
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları	-	17.366.530.075
b) Diğer	3.320.070	54.749.843
D) Uluslararası Kuruluşlar	8.934.811	-
E) Fonlar	107.989.419	922.719.491
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	1.564	3.026
b) Diğer	107.987.855	922.716.465
TOPLAM	37.179.136.159	90.914.634.045

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

5. Likidite Senetleri

Banka Kanunu'nun 52. maddesi gereğince ilk olarak 2007 yılında ihraç edilen likidite senetleri 2011 yılında bakiye göstermemektedir.

6. Açık Piyasa İşlemleri

Bankanın, geri alım vaadiyle satım işlemlerinden ve Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden nakit borçlarını ve geri satım vaadiyle alım işlemlerinden menkul kıymet borçlarını gösteren bu kalem; yıl sonu itibarıyla Bankanın bankalara geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle 39.562.501.996 TL'lik menkul kıymet borcu ve Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden olan 516.000.000 TL nakit borcunu göstermekte ve toplam olarak 40.078.501.996 TL'lik bakiye göstermektedir.

7. Dış Krediler

Garantsiz ticari borçları içeren bu kalem, 2011 yılı sonunda 16.826.390 TL bakiye göstermektedir.

8. İthalat Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar

İthalat yönetmelikleri gereğince, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatlar ile döviz satışı yapılmış akreditif işlemlerinin TL karşılıklarını içeren bu hesabın yıl sonu bakiyesi 945.855.253 TL olup, bu tutarın 945.851.567 TL'si döviz satışı yapılmış ithalat akreditif işlemlerini, 3.686 TL'si ise, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatları göstermektedir.

9. Ödenecek Senet ve Havaleler

Yıl sonu bakiyesi 1.086.544 TL olan bu hesabın 1.086.294 TL'si yabancı para, 250 TL'si ise Türk Lirası cinsinden ödenecek havale bedellerini içermektedir.

10. SDR Tahsisatı

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından kullanılmış olan 1.071.329.729 SDR karşılığı 3.130.425.468 TL tutarındaki yükümlülük, aktifte "XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü" kalemiyle karşılıklı olarak gösterilmektedir.

11. Sermaye

Sermaye, Banka Kanunu'nun 5. maddesi gereğince her biri 0,10 TL itibari kıymette ve tamamen ödenmiş bulunan 250.000 hisseden oluşan 25.000 TL tutarındaki ödenmiş sermaye ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun hükümlerince ödenmiş sermaye kaleminde yapılan işlem sonucu 46.208.524 TL tutarındaki enflasyon düzeltmesi farkından oluşmaktadır. Hisse senetlerinin sınıflarına göre dökümü aşağıda yapılmıştır:

Sınıfı	Adedi	Toplam İçindeki yüzdesi	TL
A	137.800	55,12	13.780
B	64.340	25,74	6.434
C	54	0,02	5
D (*)	47.806	19,12	4.781
Ödenmiş Sermaye	250.000	100,00	25.000
Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkı			46.208.524
TOPLAM			46.233.524

(*)Hazine Müsteşarlığına ait 7 adet hisse, D sınıfında izlenmektedir.

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

A sınıfı hisse senetlerinin tamamı Hazine Müsteşarlığına aittir. Hazine Müsteşarlığının D sınıfında yer alan hisseleri ile birlikte sermaye içindeki payı yüzde 55,12'dir. Bu yıl T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 954 adet hissesi Hazine Müsteşarlığına devredilmiştir. B sınıfı hisse senetlerinin tamamı Türkiye'de faaliyette bulunan Millî Bankalara tahsis edilmiştir.

B Sınıfı	Hisse Adedi	Toplam Sermaye İçindeki Yüzde Dağılımı	Tutarı (TL)
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	48.057	19,23	4.806
T. Garanti Bankası A.Ş.	6.208	2,48	621
T. İş Bankası A.Ş.	5.818	2,33	582
T. Halk Bankası A.Ş.	2.774	1,11	277
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1.386	0,55	138
Akbank T.A.Ş.	75	0,03	8
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	22	0,01	2
TOPLAM	64.340	25,74	6.434

Millî Bankalar dışında kalan diğer bankalarla, imtiyazlı şirketlere tahsis edilen, 15.000 adet hisse senedi ile sınırlandırılan ve toplam hisselerin yüzde 0,02'si olan 54 adet C sınıfı hisse senetlerinin tamamı ING Bank A.Ş.'ye aittir.

12. İhtiyat Akçesi

Yıl sonu bakiyesi 5.016.153.686 TL olan bu kalem, Banka Kanunu'nun 59. ve 60. maddeleri ile Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi gereğince ayrılmış bulunan İhtiyat Akçeleri ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun gereği yapılan enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan düzeltme farkını içermektedir.

	TL
A. Adi ve Fevkalade İhtiyat Akçesi	4.655.508.510
B. Hususi İhtiyat Akçesi (1211 S.K. Madde 59)	7.272.699
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkı	353.372.477
TOPLAM	5.016.153.686

4.2.3. 31.12. 2011 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

2010 yıl sonu itibarıyla 2.076.877.871 TL olan Adi İhtiyat Akçesi, 2010 yılı safi kârımız olan 1.510.218.723 TL'den % 20 oranında ayrılan 302.043.745 TL'nin eklenmesiyle 2.378.921.616 TL'ye yükselmiştir.

2010 yıl sonu itibarıyla 2.155.769.547 TL olan fevkalade ihtiyat, safi kârdan Banka Kanunu'nun 60. maddesinde belirtilen tutarlar düşüldükten sonra kalan miktarın yüzde 10'u oranında ayrılan 120.817.348 TL'nin eklenmesi ile 2.276.586.894 TL'ye yükselmiştir.

13. Karşılıklar

Yıl sonu bakiyesi 1.612.922.875 TL olan bu kalem, Banka Kanunu'nun 59. maddesi gereğince; gayri safi kârdan, Bankaya özgü işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek riskleri karşılamak üzere ayrılmış olan karşılıkları, yıl içinde ayrılan kıymet yollaması dahil sigorta karşılıklarını, emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılığını ve yıl sonu kârından ayrılan vergi karşılıklarını göstermektedir.

	TL
A. Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Karşılıkları	111.206.859
B. Vergi Karşılıkları	1.448.473.616
C. Diğer Karşılıklar	53.242.400
TOPLAM	1.612.922.875

14. Değerleme Hesabı

Bankanın bilançosunun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlendirilmesi sonucunda oluşan gerçekleşmemiş kur farkı gelirlerinin takip edildiği bu hesap 2011 yıl sonunda 19.489.212.873 TL bakiye göstermektedir.

15. Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2011 tarihi itibarıyla bakiyesi 567.746.690 TL olan bu kalemin büyük bir kısmını işçi dövizli faiz gider reeskontları oluşturmaktadır.

16. Muvakkat Borçlar

Yıl sonu bakiyesi 42.973.229 TL olan bu hesabın, 6.993.641 TL'si Türk parası, 35.979.588 TL'si de yabancı para cinsinden borçları göstermektedir.

17. Diğer Pasifler

87.987.594 TL Türk parası ve 138.894.912 TL yabancı para cinsinden olmak üzere, Bankanın yıl sonu itibarıyla toplam 226.882.506 TL'lik borçlarını göstermektedir.

4.2.4. 01.01.2011 – 31.12.2011 Dönemine Ait Ayrıntılı Kâr / Zarar Tablosu

	01.01.2011 - 31.12.2011 (TL)
MERKEZ BANKASI KÂR / ZARARI	
I- TÜRK LİRASI İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	2.111.302.447
1- Türk Lirası DİBS Portföyü Net Kârı / (Zararı)	307.256.374
2- APİ, Likidite Senetleri ve BPPİ Net Kârı / (Zararı)	2.932.031.690
a- Açık Piyasa İşlemleri Net Kârı / (Zararı)	2.934.013.593
b- Bankalararası Para Piyasası İşlemleri Net Kârı / (Zararı)	(1.981.903)
3- Türk Lirası Mevduat Zorunlu Karşılık Faizleri	-
4- Diğer	(1.127.985.617)
a- Şüpheli Alacaklar Karşılığı	(527.600.230)
b- Genel Giderler	(626.770.028)
c- Diğer	26.384.641
II- YABANCI PARA İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	7.902.371.353
1- Döviz Rezervleri Net Kârı / (Zararı)	7.913.974.946
a- Yabancı Para Portföy ve Depo Gelirleri	1.336.512.343
b- İşçi Döviz Hesaplarına Ödenen Faizler	(503.849.449)
c- Yabancı Para Mevduat Faizleri	1.768.908
d- Yabancı Para Alım-Satım Net Kârı	7.079.543.144
2- IMF Genel Kaynak Kullanımı Hesabı ve Hizmet Bedeli Ödemeleri	(11.603.593)
III- NET KÂR / (ZARAR) (I + II)	10.013.673.800
Bankanın 2011 yılı kârının 1211 sayılı Banka Kanunu'nun 60. maddesi gereğince aşağıdaki gibi dağıtılması öngörülmektedir:	
2011 Yılı Safi Kâr	10.013.673.800
1. İhtiyat Akçeleri	(2.803.828.514)
Adi İhtiyat (1211 S. K. Md. 60)	2.002.734.760
Fevkalade İhtiyat (1211 S. K. Md. 60)	801.093.754
2. Hissedarlara	(3.000)
İlk Kâr Hissesi	1.500
İkinci Kâr Hissesi	1.500
3. Memurlara Temettü	(8.785.120)
4. Vergi Karşılıkları	(1.448.473.616)
Kurumlar Vergisi	1.448.473.616
Kalan	5.752.583.551

4.2.5. 01.01.2011 – 31.12.2011 Dönemine Ait Kâr / Zarar Tablosu İle İlgili Açıklamalar

Bankanın yıl sonunda TL işlemlerden net kârı 2.111.302.447 TL'dir. 2011 yılı sonu itibarıyla, Bankanın portföyünde bulunan TL DİBS'lerden 307.256.374 TL'lik faiz geliri elde edilmiş; açık piyasa işlemleri net kârı 2.934.013.593 TL, Bankalararası Para Piyasası işlemleri net zararı 1.981.903 TL olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın yabancı para işlemlerinden yıl sonu kârı 7.902.371.353 TL'dir. Yabancı para portföy ve depo hesaplarından 1.336.512.343 TL gelir elde edilirken, işçi dövizli faiz giderleri 503.849.449 TL, yabancı para mevduat faiz giderleri 1.768.908 TL, yabancı para alım-satım net kârı 7.079.543.144 TL ve IMF'den kullanılan kaynaklar için ödenen faiz 11.603.593 TL olarak gerçekleşmiştir.

TL işlemleri içinde yer alan genel gider alt kalemleri bazında, Bankanın operasyonel aktiviteleri için son iki yılda yapılan cari harcamaların, 2003 fiyatlarıyla reel dağılımı aşağıdaki gibidir.

Reel (2003 fiyatlarıyla)	2011 (TL)	2010 (TL)	Değişim (%)
I-Personel Giderleri	262.208.572	248.100.582	6
II-Diğer Giderler	39.612.259	33.248.995	19
III-Banknot Tabı Giderleri	28.152.207	24.050.859	17
TOPLAM	329.973.038	305.400.436	8

2011 yılında, 2010 yılına göre personel giderlerinde, diğer giderlerde ve banknot tabı giderlerinde artış gözlenmektedir.

- **Personel giderleri;** aylıklar, yan ödemeler, sosyal güvenlik giderleri, sosyal yardımlar, sağlık harcamaları, eğitim giderleri ve görev yolluklarından oluşmaktadır.

Teknolojik gelişmelerin takip edilmesi, uygulanması ve nitelikli insan kaynağından yararlanmak suretiyle daha az sayıda ancak daha donanımlı eleman istihdam edilerek verimliliğin artırılması ve personel giderlerinin düşürülmesi politikası çerçevesinde, 1997 yılında 6880 olan personel sayısı, yüzde 36 azalarak 2011 yılında 4414'e düşmüştür.

Personel giderlerinde bir önceki yıla göre; yüzde 6 artış gerçekleşmiştir. Bu bölüm içinde önemli bir paya sahip olan personele ödenen aylık ve yan ödemelerde bir önceki yıla göre meydana gelen artış yüzde 5 oranındadır. Banka Meclisi, Yönetim Komitesi ve Denetleme Kurulu üyelerinden oluşan Banka üst yönetimine 2011 yılında brüt ücret olarak toplam 3.954.883 TL ödenmiş olup, bu tutar Banka personeline 2011 yılında ödenen aylık ve yan ödemeler toplamının yüzde 1'ini oluşturmaktadır.

- **Diğer giderler;** 2011 yılında bir önceki yıla göre yüzde 19 oranında artmıştır. Bu artış 2011 yılında bir önceki yıla göre haberleşme giderleri, vergi resim ve harçlar, sosyal içerikli giderler ve çeşitli giderler kalemlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.
- **Banknot tabı giderleri;** 2011 yılında bir önceki yıla göre yüzde 17 oranında artmıştır. Bu artış 2011 yılındaki banknot üretiminin 2010 yılındaki üretimden yaklaşık yüzde 13 ve 2011 yılına ait ortalama Euro kurunun 2010 yılına göre daha yüksek (Banknot kağıt ve mürekkebi yurt dışından ithal edilmektedir) gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Banka, Kanunu ile kendisine verilen emisyon, para politikasının belirlenmesi, fiyat istikrarının sağlanması ve ülkenin döviz rezerv yönetimi gibi temel görevleri yerine getirmek ve teknolojik gelişmelerin de gerisinde kalmamak üzere, gerek cari gerekse yatırım harcamalarında azami tasarrufa özen göstererek bütçesini hazırlamaktadır.

50 kuruş

50 Kuruş'un tasarımında tarihi, kültür çeşitliliği ve dünyada iki kıta üzerinde kurulu tek şehir olan İstanbul işlenmiştir.

Çap:	23,55 mm.
Ağırlık:	6,8 gr.
Kenar:	İri Şekilde Tırtıl
Ön Yüz:	Ay Yıldız, tedavül değeri (50 kuruş), Asya ve Avrupa'yı birleştiren Boğaziçi Köprüsü, baskı yılı
Arka Yüz:	Çevresinde "Türkiye Cumhuriyeti" yazısı, ortada daire içinde Atatürk profil rölyefi

UFRS'ye Uygun Olarak Düzenlenmiş Finansal Tablolar ve Finansal Tablolara İlişkin Notlar

4.3. UFRS'ye Uygun Olarak Düzenlenmiş Finansal Tablolar

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Bilanço

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	31 Aralık 2011 Bin TL	31 Aralık 2010 Bin TL	31 Aralık 2011 Milyon ABD Doları (*)	31 Aralık 2010 Milyon ABD Doları(*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler ve altın rezervleri	6	19.515.995	8.927.630	10.332	5.775
Bankalardan alacaklar	7	63.974.262	25.930.729	33.869	16.773
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	8	132.421.605	118.165.968	70.105	76.433
Verilen kredi ve avanslar	9	3.039.303	711.370	1.609	460
Satılmaya hazır finansal varlıklar	10	534.382	418.052	283	270
Maddi duran varlıklar	11	234.747	239.494	124	155
Maddi olmayan varlıklar	12	8.174	5.530	4	4
Diğer varlıklar	13	82.227	110.087	43	71
Toplam varlıklar		219.810.695	154.508.860	116.369	99.941
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	55.103.174	48.937.560	29.172	31.654
Bankalara borçlar	15	91.295.269	56.190.942	48.333	36.346
Diğer mevduatlar	16	37.383.785	33.718.573	19.791	21.810
Uluslararası Para Fonu'na ("IMF") borçlar	17	10.127	8.315	5	5
Diğer alınan banka kredileri	18	516.143	1.101.946	273	713
Diğer yükümlülükler	19	1.051.678	923.899	557	597
Vergi yükümlülüğü	20	723.002	-	383	-
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	3.895.923	1.437.952	2.063	930
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	91.477	82.084	48	53
Toplam yükümlülükler		190.070.578	142.401.271	100.625	92.108
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	28	47.464	47.464	25	31
Birikmiş kâr		29.212.680	11.695.995	15.465	7.566
Diğer yedekler		479.973	364.130	254	236
Toplam öz sermaye		29.740.117	12.107.589	15.744	7.833
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE		219.810.695	154.508.860	116.369	99.941

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihlerinde Banka tarafından açıklanan resmi döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 2.d).

Sayfa 97-147 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Gelir Tablosu

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2011 Bin TL	2010 Bin TL	2011 Milyon ABD Doları (*)	2010 Milyon ABD Doları (*) (Yeniden düzenlenmiş Not 3.t)
Faiz gelirleri	22	5.092.633	4.168.425	3.047	2.779
Faiz giderleri	22	(638.399)	(2.865.742)	(382)	(1.910)
Net faiz geliri		4.454.234	1.302.683	2.665	869
Ücret ve komisyon geliri	23	129.388	83.416	77	56
Ücret ve komisyon gideri	23	(13.347)	(10.471)	(8)	(7)
Net ücret ve komisyon geliri		116.041	72.945	69	49
Temettü geliri	24	1.446	18.955	1	13
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar değer artış/(azalışı)		(493.674)	65.662	(295)	44
Kur farkı kârı, net	25	19.314.179	2.957.969	11.556	1.972
Diğer faaliyet geliri		71.834	4.032	43	3
Krediler değer düşüklüğü zararları	9	(529.216)	(67.222)	(317)	(45)
Diğer faaliyet giderleri	26	(651.824)	(583.085)	(390)	(389)
Vergi öncesi kâr		22.283.020	3.771.939	13.332	2.516
Vergi gideri	20	(3.901.065)	(672.536)	(2.334)	(448)
Net dönem kârı		18.381.955	3.099.403	10.998	2.068

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 2.d.).

Sayfa 97-147 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Kapsamlı Gelir Tablosu

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2011 Bin TL	2010 Bin TL
Net dönem kârı		18.381.955	3.099.403
Diğer kapsamlı gelir			
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim	10	116.330	29.781
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(5.380)	(1.462)
Zamanaşımına uğrayan banknotlardan kazançlar	14	4.893	-
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		18.497.798	3.127.722

Sayfa 97-147 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Öz Sermaye Değişim Tablosu

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye			Diğer yedekler	Birikmiş kârlar	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye			
1 Ocak 2010 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	335.811	10.437.717	10.820.992
Nakit temettüleri	-	-	-	-	(1.841.125)	(1.841.125)
31 Aralık 2010 tarihinde sona eren yıla ait toplam kapsamlı gelir	-	-	-	28.319	3.099.403	3.127.722
31 Aralık 2010 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	364.130	11.695.995	12.107.589
1 Ocak 2011 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	364.130	11.695.995	12.107.589
Nakit temettüleri	-	-	-	-	(865.270)	(865.270)
Diğer	-	-	-	4.893	-	4.893
31 Aralık 2011 tarihinde sona eren yıla ait toplam kapsamlı gelir	-	-	-	110.950	18.381.955	18.492.905
31 Aralık 2011 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	479.973	29.212.680	29.740.117

Sayfa 97-147 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait Nakit Akım Tablosu

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2011 Bin TL	2010 Bin TL (Yeniden düzenlenmiş Not 3.t)
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		18.381.955	3.099.403
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	14.841	17.105
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	960	539
Kredi değer düşüklüğü karşılığı	9	529.216	67.222
Kredi değer düşüklüğü karşılığı kur farkı		(523.275)	(61.211)
Kıdem tazminatı karşılığı	21	11.851	11.029
Net faiz geliri	22	(4.454.234)	(1.302.683)
Alınan faizler		5.080.220	4.284.364
Ödenen faizler		(698.164)	(2.859.054)
Temettü geliri	24	(1.446)	(18.955)
Net komisyon geliri	23	(116.041)	(72.945)
Alınan komisyonlar, net		98.420	81.690
Ödenen komisyonlar		(13.347)	(10.455)
Vergi gideri	20	3.901.065	672.536
Gerçekleşmemiş kur farkı geliri,net		(11.720.089)	(5.093.955)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı,net		(364.620)	285.983
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan kazanç		(59.362)	-
Diğer		1.004	-
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		10.068.954	(899.387)
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılacak finansal varlıklardaki değişim		776.116	(9.911.682)
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(2.054.445)	(199.242)
Diğer varlıklardaki net değişim		54.584	(35.432)
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		6.170.507	10.597.282
Bankalara borçlardaki net değişim		29.621.673	8.809.630
Diğer mevduatlardaki net değişim		1.134.792	(10.463.386)
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		(5.860)	(23.459)
Ödenen vergiler		(725.472)	(222.089)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(2.458)	(5.192)
Faaliyetlerden sağlanan/(kullanılan) nakit, net		45.038.391	(2.352.957)
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	11-12	(26.166)	(17.188)
Maddi ve maddi olmayan varlık satımı		71.830	50
Alınan temettü		5.772	12.731
Satılmaya hazır finansal varlık alımı	10	-	(15.200)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		51.436	(19.607)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Diğer alınan banka kredilerinin ve IMF'ye borçların geri ödemesi		(583.991)	(13.231.022)
Ödenen temettü		(865.270)	(1.841.125)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan nakit, net		(1.449.261)	(15.072.147)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		4.967.610	2.487.242
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		48.608.176	(14.957.469)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	30	34.848.978	49.806.447
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	30	83.457.154	34.848.978

Sayfa 97-147 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" unvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Bankanın İdare Merkezi Ankara'da olup, İstiklal Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi ve yurt dışında 4 temsilciliği bulunan Bankanın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla personel sayısı 4.398'dir (31 Aralık 2010: 4.396).

Bankanın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Bankanın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Bankaca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlenmesini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. 31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Mali Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Bu finansal tablolar 7 Mart 2012 tarihinde Banka Meclisinde onaylandıktan sonra 16 Nisan 2012 tarihinde gerçekleşecek olan Banka Genel Kurulunun görüşüne sunulacaktır.

(b) Yeni ve Güncellenmiş Standartların Uygulanması

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanı sıra Bankanın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların finansal tablolara önemlilik arz ettiği alanlar Not 5'de açıklanmıştır.

Aşağıdaki yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar cari yılda Banka tarafından uygulanmış ve bu finansal tablolarda raporlanan tutarlara ve yapılan açıklamalara etkisi olmuştur. Bu finansal tablolarda uygulanmış fakat raporlanan tutarlar üzerinde etkisi olmayan diğer standart ve yorumların detayları da ayrıca bu bölümün ilerleyen kısımlarında açıklanmıştır.

Bankanın sunum ve dipnot açıklamalarını etkileyen yeni ve revize edilmiş standartlar

UMS 24 *İlişkili Taraflar ile İlgili Açıklamalar* (2009)

UMS 24 (2009) iki yönden değiştirilmiştir: (a) UMS 24 (2009) ilişkili tarafların tanımını değiştirmiş ve (b) UMS 24 (2009) devlet bağlantılı kuruluşlara bazı dipnotlar için kısmi istisna getirmiştir.

Banka devlet bağlantılı bir kuruluştur. UMS 24 (2009) belirlendiği üzere ilişkili taraf işlemleri hakkındaki bilgilere ve taahhütler dahil olmak üzere mevcut bakiyelere ek olarak finansal tablo kullanıcılarının ilişkinin finansal tablolar üzerindeki potansiyel etkisini anlamaları açısından gerekli olan ilişkili taraf ilişkisinin niteliği açıklanması gerekmiştir. Söz konusu değişiklik ile devletle ilişkili şirketler bu açıklamalardan muaf tutulmuştur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2011 yılından itibaren geçerli olup, Bankanın finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Aşağıdaki yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar cari yılda Banka tarafından benimsenerek finansal tablolarında uygulanmıştır. Standartların cari ve önceki yıllar finansal tabloları üzerinde materyal bir etkisi olmamıştır, fakat gelecekte yapılacak işlemlerin muhasebeleştirilmesini etkileyebilecektir.

UMS 1 (Değişiklikler) *Finansal Tablolar Sunumu (2010 yılında yayınlanan UFRS'lerde Yapılan İyileştirmeler'in bir kısmı olarak)*

UMS 1'e yapılan değişiklik, Bankanın diğer kapsamlı gelir kalemleri ile ilgili gerekli analizini özkaynak hareket tablosunda veya dipnotlarda verebileceğine açıklık getirmektedir. Banka, özkaynağın her kalemi için, bu analizleri finansal tablolara ilişkin dipnotlarda, özkaynak değişim tablosunda diğer kapsamlı gelirleri tek bir satır olarak göstermeyi seçmiştir. Banka bu değişikliği erken uygulamaya karar vermiş ve 31 Aralık 2010 tarihinden itibaren uygulamaya başlamıştır.

2010 yılında yayınlanan *UFRS'lerde Yapılan İyileştirmeler'in* bir kısmı olarak, UFRS 3, kontrol gücü olmayan paylara satın alma tarihinde uygulanacak değerlendirme yöntemi tercihinin sadece mevcut sahiplik payları bulunan kontrol gücü olmayan paylar ve tasfiye halinde sahiplerine net varlık toplamı ile orantılı pay veren kontrol gücü olmayan payların olması halinde mümkün olduğuna açıklık getirmektedir. Başka Standartlar aksini öngörmediği sürece, geriye kalan bütün kontrol gücü olmayan paylar satın alma tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ile ölçülür. Buna ek olarak, UFRS 3, şirketin çalışanlarının sahip olduğu hisse bazlı ödemeler konusunda yol göstermek amacıyla değiştirilmiştir. Değişiklikler, devir olan şirket çalışanlarının sahip olduğu ve yenisiyle değiştirilmemiş hisse bazlı ödemeler UFRS 2 *Hisse Bazlı Ödemeler'in* öngördüğü şekilde satın alma tarihinde değerlendirilmelidir ('piyasa bazlı ölçüm').

UFRS 3 (Değişiklikler) İşletme Birleşmeleri

UMS 32 (Değişiklikler)
Yeni Haklar İçeren İhraçların Sınıflandırılması

Değişiklikler, döviz cinsinden olan bazı ihraç edilen hakların özkaynağa dayalı finansal araç veya finansal borç olarak sınıflanmasını öngörmektedir. Yapılan değişikliğe göre; herhangi bir para birimi cinsinden belirli bir tutar karşılığında işletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının elde edilmesine ilişkin hak, opsiyon ya da teminatlar; işletmenin, bunları, özkaynağına dayalı ve aynı sınıftaki türev olmayan finansal araçlarını ellerinde bulunduranların tümüne oransal olarak sunması durumunda özkaynağa dayalı finansal araç niteliğindedir. UMS 32'ye yapılan değişiklikler öncesi, herhangi bir para birimi cinsinden belirli bir tutar karşılığında işletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının elde edilmesine ilişkin hak, opsiyon ya da teminatlar türev işlem olarak muhasebeleştirilmekteydi. Değişikliklerin geriye dönük olarak uygulanması zorunludur.

Bankanın ihraç ettiği enstrümanları olmadığı için, bu değişikliklerin uygulanmasının Bankanın cari ve önceki yıllar finansal tabloları üzerinde bir etkisi olmamıştır.

UFYK 14 (Değişiklikler) Asgari Fonlama
Gerekliliğinin Peşin Ödenmesi

UFYK 14 plandan yapılan geri ödemeler veya plana gelecekte yapılacak katkılardan kaynaklanan indirimlerin UMS 19'un 58. paragrafı uyarınca ne zaman kullanılabilir olduğuna, asgari fonlama koşullarının gelecekte yapılacak katkılardan kaynaklanan indirimlerin kullanılabilirliğini nasıl etkileyebileceğine ve asgari fonlama koşullarının ne zaman bir yükümlülük doğurabileceğine değinmektedir. Değişiklikler şu anda peşin ödenen asgari fonlama gerekliliklerinin varlık olarak muhasebeleştirilmesine izin vermektedir. Değişikliklerin uygulanmasının Bankanın finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

UFRYK 19 (Değişiklikler) *Finansal Borçların Özkaynağa Dayalı Finansal Araçlarla Ödenmesi*

Bu Yorum bir finansal borcun ödenmesi amacıyla ihraç edilen özkaynağa dayalı finansal araçların nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiğini düzenlemektedir. UFRYK 19 gereği, bu koşullar altında çıkarılan özkaynağa dayalı finansal araçlar gerçeğe uygun değerleri ile ölçülür ve ödenen finansal borcun defter değeri ile ödenen tutar arasındaki fark kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Bankanın bu nitelikte işlemleri olmadığı için UFRYK 19'un uygulanmasının Bankanın cari ve önceki yıllar finansal tablolarına etkisi olmamıştır.

2010, Yıllık İyileştirmeler

2010 yılında yayımlanan UFRS'lerde yapılan değişiklikler ve yorumların Bankanın finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Henüz yürürlüğe girmemiş ve Banka tarafından erken uygulaması benimsenmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Banka henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

UFRS 7 (Değişiklikler)	<i>Sunum – Finansal Varlıkların Transferi; Finansal varlık ve finansal borçların netleştirilmesi</i>
UFRS 9	<i>Finansal Araçlar</i>
UFRS 10	<i>Konsolide Finansal Tablolara</i>
UFRS 11	<i>Müşterek Anlaşmalar</i>
UFRS 12	<i>Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar</i>
UFRS 13	<i>Gerçeğe Uygun Değer Ölçümleri</i>
UMS 1 (Değişiklikler)	<i>Diğer Kapsamlı Gelir Kalemlerinin Sunumu</i>
UMS 12 (Değişiklikler)	<i>Ertelenmiş Vergi – Mevcut Aktiflerin Geri Kazanımı</i>
UMS 19 (2011)	<i>Çalışanlara Sağlanan Faydalar</i>
UMS 27 (2011)	<i>Bireysel Finansal Tablolara</i>
UMS 28 (2011)	<i>İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar</i>
UFRYK 20	<i>Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Hafriyat (Dekapaj) Maliyetleri</i>
UMS 32 (Değişiklikler)	<i>Finansal Araçlar: Sunum - Finansal varlık ve finansal borçların netleştirilmesi</i>

UFRS 7'de yapılan değişiklikler, finansal varlıkların transferine ilişkin dipnot açıklamalarını arttırmayı amaçlamıştır. UFRS 7'ye yapılan değişiklikler finansal varlıkların transferini içeren işlemlere ilişkin ek dipnot yükümlülükleri getirmektedir. Bu değişiklikler bir finansal varlık transfer edildiği halde transfer edenin hala o varlık üzerinde etkisini bir miktar sürdürdüğünde maruz kalınan riskleri daha şeffaf olarak ortaya koyabilmek adına düzenlenmiştir. Bu değişiklikler ayrıca finansal varlık transferlerinin döneme eşit olarak yayılmadığı durumlarda ek açıklamalar gerektirmektedir.

Banka yönetimi UFRS 7'ye yapılan bu değişikliklerin Bankanın dipnotları üzerinde önemli bir etkisi olmayacağını düşünmektedir. Fakat gelecek dönemlerde Banka diğer türlerde finansal varlık transferi işlemleri yaparsa, bu transferlere ilişkin verilecek dipnotlar etkilenebilecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

UFRS 7'ye yapılan değişiklikler, işletmenin, netleştirmeye ilişkin haklar ve netleştirmeye ilişkin uygulanabilir ana sözleşme veya benzer düzenlemelere tabi olan finansal araçlarla ilgili dipnotlarda açıklama yapmasını gerektirir. Yeni dipnot açıklamaları, 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan ara dönem veya mali dönemlerden itibaren sunulmalıdır.

Kasım 2009'da yayınlanan UFRS 9 finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü ile ilgili yeni zorunluluklar getirmektedir. Ekim 2010'da değişiklik yapılan UFRS 9 finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü ve kayıtlardan çıkarılması ile ilgili değişiklikleri içermektedir.

UFRS 9'un getirdiği önemli değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- TFRS 9, TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardı kapsamında kayıtlara alınan tüm varlıkların, ilk muhasebeleştirmeden sonra, itfa edilmiş maliyet veya gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülmesini gerektirir. Belirli bir biçimde, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsilini amaçlayan bir yönetim modeli kapsamında elde tutulan ve belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerinin yapılmasına yönelik nakit akışlarına yol açan borçlanma araçları yatırımları genellikle sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyet üzerinden ölçülmürler. Bunun dışındaki tüm borçlanma araçları ve özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar, sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür.
- TFRS 9'un finansal borçların sınıflandırılması ve ölçümü üzerine olan en önemli etkisi, finansal borcun (gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanmış borçlar) kredi riskinde meydana gelen değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişim tutarının muhasebeleştirilmesi ile ilgilidir. TFRS 9 uyarınca, finansal borcun gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve söz konusu borcun kredi riskinde meydana gelen değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişim tutarı, tanımlanan borcun kredi riskinde meydana gelen değişikliklerin muhasebeleştirme yönteminin, kâr veya zararda yanlış muhasebe eşleşmesi yaratmadıkça ya da artırmadıkça, diğer kapsamlı gelirden sunulur. Finansal borcun gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişikliklerin kredi riskinde meydana gelen değişikliklerle ilişkilendirilebilen tutarı, sonradan kâr veya zarara sınıflandırılmaz. Halbuki TMS 39 uyarınca, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan borçlara ilişkin gerçeğe uygun değerinde meydana gelen tüm değişim tutarı kâr veya zararda sunulmaktaydı.

TFRS 9'da yapılan değişiklik ile TFRS 9'un 2009 ve 2010 versiyonlarının uygulama tarihi 1 Ocak 2015 veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemler olarak ertelemiştir. Değişiklik öncesi, TFRS 9'un uygulama tarihi 1 Ocak 2013 veya sonrasında başlayan mali dönemler olarak belirlenmişti. Değişiklik, erken uygulama seçeneğine izin vermeye devam etmektedir. Ayrıca değişiklik, TMS 8 “ Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler, Hatalar” ve TFRS 7 “Finansal Araçlar: Açıklamalar”daki mevcut karşılaştırmalı geçiş dipnot sunumuna ilişkin hükümlerini güncellemiştir. Karşılaştırılmalı olarak sunulan finansal tabloların yeniden düzenlenmesi yerine, işletmeler, TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardından, TFRS 9'a geçişlerde güncelleştirilmiş dipnot sunum açıklamalarını, işletmenin TFRS 9'u uygulama tarihine ve önceki dönem finansal tablolarını yeniden düzenlemeyi seçmesine bağlı olarak, yapabilirler veya yapmak zorundadırlar.

Banka yönetimi TFRS 9'un, Bankanın finansal tablolarında, 1 Ocak 2015 sonrasında başlayan mali dönemlerde uygulanacağını tahmin etmekte ve TFRS 9 uygulamasının Bankanın finansal varlık ve yükümlülükleri üzerinde önemli derecede etkisi olabilir. Ancak, detaylı incelemeler tamamlanincaya kadar, söz konusu etkiyi, makul düzeyde, tahmin etmek mümkün değildir.

Mayıs 2011'de konsolidasyon, müşterek anlaşmalar, iştirakler ve bunların sunumuyla ilgili olarak UFRS 10, UFRS 11, UFRS 12, UMS 27 (2011) ve UMS 28 (2011) olmak üzere beş standart yayınlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. 31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bu beş standardın getirdiği önemli değişiklikler aşağıdaki gibidir:

UFRS 10, UMS 27 "Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar" standardının konsolide finansal tablolar ile ilgili kısmının yerine getirilmiştir. UFRS 10'un yayımlanmasıyla UFRYK 12 "Konsolidasyon – Özel Amaçlı İşletmeler" yorumu da yürürlükten kaldırılmıştır. UFRS 10'a göre konsolidasyon için tek bir esas vardır, kontrol. Ayrıca UFRS 10, üç unsuru içerecek şekilde kontrolü yeniden tanımlamaktadır: (a) yatırım yaptığı işletme üzerinde güce sahip olması (b) yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kalması veya bu getirilerde hak sahibi olması (c) elde edeceği getirilerin miktarını etkileyebilmek için yatırım yaptığı işletme üzerindeki gücünü kullanma imkânına sahip olması. Farklı örnekleri içerecek şekilde UFRS 10'nun ekinde uygulama rehberi de bulunmaktadır.

UFRS 11, UMS 31 "İş Ortaklıklarındaki Paylar" standardının yerine getirilmiştir. UFRS 11, iki veya daha fazla tarafın müşterek kontrolü olduğu müşterek anlaşmaların nasıl sınıflanması gerektiğini açıklamaktadır. UFRS 11'in yayımlanması ile UFRYK 13 "Müştereken Kontrol Edilen İşletmeler - Ortak Girişimcilerin Parasal Olmayan Katılım Payları" yorumu yürürlükten kaldırılmıştır. UFRS 11 kapsamında müşterek anlaşmalar, tarafların anlaşma üzerinde sahip oldukları hak ve yükümlülüklerine bağlı olarak müşterek faaliyet veya iş ortaklığı şeklinde sınıflandırılır. Buna karşın UMS 31 kapsamında üç çeşit müşterek anlaşma bulunmaktadır: müştereken kontrol edilen işletmeler, müştereken kontrol edilen varlıklar, müştereken kontrol edilen faaliyetler.

Buna ek olarak, UFRS 11 kapsamındaki iş ortaklıklarının özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmesi gerekirken, UMS 31 kapsamındaki birlikte kontrol edilen ortaklıklar ya özkaynak yöntemiyle ya da oransal konsolidasyon yöntemiyle muhasebeleştirilebilmektedir.

UFRS 12 dipnot sunumuna ilişkin bir standart olup bağlı ortaklıkları, müşterek anlaşmaları, iştirakleri ve/veya konsolide edilmeyen yapısal şirketleri olan işletmeler için geçerlidir. UFRS 12'ye göre verilmesi gereken dipnot açıklamaları genel olarak yürürlükteki standartlara göre çok daha kapsamlıdır.

Bu beş standart 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerlidir. Erken uygulama opsiyonu ancak bu beş standardın aynı anda uygulanması şartıyla mümkündür.

Banka yönetimi yukarıda anlatılan beş standardın 1 Ocak 2013 tarihinde ve sonrasında başlayan hesap dönemlerine ait finansal tablolarında uygulanacağını düşünmektedir. Ancak Bankanın bağlı ortaklığı, iştiraki ya da iş ortaklığında payı bulunmadığı için bu beş standardın uygulanmasının finansal tablolar üzerinde önemli etkisi olmayacağı düşünülmektedir.

UFRS 13, gerçeğe uygun değer ölçümü ve bununla ilgili verilmesi gereken notları içeren rehber niteliğinde tek bir kaynak olacaktır. Standart, gerçeğe uygun değer tanımını yapar, gerçeğe uygun değer ölçümüyle ilgili genel çerçeveyi çizer, gerçeğe uygun değer hesaplamaları ile ilgili verilecek açıklama gerekliliklerini belirtir. UFRS 13'ün kapsamı geniştir; finansal kalemler ve UFRS'de diğer standartların gerçeğe uygun değerinden ölçümüne izin verdiği veya gerektirdiği finansal olmayan kalemler için de geçerlidir. Genel olarak, UFRS 13'ün gerçeğe uygun değer hesaplamaları ile ilgili açıklama gereklilikleri şu andaki mevcut standartlara göre daha kapsamlıdır. Örneğin, şu anda UFRS 7 "Finansal Araçlar: Açıklamalar" standardının açıklama gerekliliği olan ve sadece finansal araçlar için istenen üç-seviye gerçeğe uygun değer hiyerarşisine dayanan niteliksel ve niceliksel açıklamalar, UFRS 13 kapsamındaki bütün varlıklar ve yükümlülükler için zorunlu hale gelecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

UFRS 13 erken uygulama opsiyonu ile birlikte, 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerlidir.

Yönetim, UFRS 13’ün Bankanın finansal tablolarında 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren uygulanacağını, bu yeni standardın uygulanmasının finansal tabloları etkileyebileceğini ve finansal tablolara ilgili daha kapsamlı dipnotların verilmesine neden olacağını tahmin etmektedir.

UMS 1’e yapılan değişiklikler kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelirlerin ya tek bir tablo halinde ya da birbirini izleyen iki tablo halinde sunulması opsiyonunu devam ettirmektedir. Ancak, UMS 1’e yapılan değişiklikler diğer kapsamlı gelir bölümünde ilave dipnotlar gerektirmektedir. Buna göre diğer kapsamlı gelir kalemleri iki gruba ayrılır: (a) sonradan kâr veya zarara yeniden sınıflandırılmayacak kalemler ve (b) bazı özel koşullar sağlandığında sonradan kâr veya zarara yeniden sınıflandırılacak kalemler. Diğer kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergiler de aynı şekilde dağıtılacaktır.

UMS 1’e yapılan değişiklikler 1 Temmuz 2012 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerlidir. Buna göre, diğer kapsamlı gelir kalemlerinin sunumu, değişiklikler gelecek muhasebe dönemlerinde uygulandığında değiştirilecektir.

UMS 12’ye yapılan değişiklikler 1 Ocak 2012 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerlidir. Yönetim, UMS 12’ye yapılan değişikliklerin gelecek muhasebe dönemlerinde uygulanmasının, Bankanın defter değerinin satış yoluyla geri kazanılacağı yatırım amaçlı gayrimenkullerine ilişkin olarak geçmiş dönemlerdeki ertelenmiş vergi yükümlülükleri tutarında düzeltme gerektireceğini tahmin etmektedir. Ancak, yönetim Bankanın yatırım amaçlı gayrimenkulü olmaması sebebiyle bu değişikliklerin finansal tablolarında etkileri olmayacağını düşünmektedir.

UMS 19’a yapılan değişiklikler tanımlanmış fayda planları ve işten çıkarma tazminatının muhasebesini değiştirmektedir. En önemli değişiklik tanımlanmış fayda yükümlülükleri ve plan varlıklarının muhasebeleştirilmesi ile ilgilidir. Değişiklikler, tanımlanmış fayda yükümlülüklerinde ve varlıkların gerçeğe uygun değerlerindeki değişim olduğunda bu değişikliklerin kayıtlara alınmasını gerektirmekte ve böylece UMS 19’un önceki versiyonunda izin verilen ‘koridor yöntemi’ni ortadan kaldırmakta ve geçmiş hizmet maliyetlerinin kayıtlara alınmasını hızlandırmaktadır. Değişiklikler, bilançolarda gösterilecek net emeklilik varlığı veya yükümlülüğünün plan açığı ya da fazlasının tam değerini yansıtabilmesi için, tüm aktüeryal kayıp ve kazançların anında diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir.

UMS 19’a yapılan değişiklikler 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerli olup bazı istisnalar dışında geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Yönetim, UMS 19’a yapılan değişikliklerin Bankanın finansal tablolarında 1 Ocak 2013 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren uygulanacağını, bu yeni standardın uygulanmasının finansal tablolarındaki tanımlanmış fayda planlarını etkileyebileceğini tahmin etmektedir. Ancak, yönetim bu değişikliklerin uygulanması sonucunda finansal tablolarında oluşabilecek etkileri henüz değerlendirmemiştir.

19 Ekim 2011 tarihinde UMSK yerüstü maden işletmelerinde üretim aşamasındaki hafriyat maliyetlerinin muhasebeleştirilmesine açıklık getiren UFRYK 20 Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Hafriyat (Dekapaj) Maliyetleri yorumunu yayınlamıştır. Yorum, üretim aşamasındaki hafriyatların ne zaman ve hangi koşullarda varlık olarak muhasebeleşeceği, muhasebeleşen varlığın ilk kayda alma ve sonraki dönemlerde nasıl ölçüleceğine açıklık getirmektedir. Yorum 1 Ocak 2013 tarihinde ya da sonrasında başlayan finansal dönemler için yürürlüğe girecek olup erken uygulamaya izin verilmektedir.

UMS 32’ye yapılan değişiklikler ile netleştirme kuralları ile ilgili mevcut uygulama hususlarına açıklık getirmek ve mevcut uygulamalardaki farklılıkları azaltmak amaçlanmaktadır. Değişiklikler, 1 Ocak 2014 tarihinde veya bu tarih sonrasında başlayan mali dönemlerden itibaren geçerlidir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(c) Enflasyon etkilerinin muhasebeleştirilmesi

1 Ocak 2006'dan önce TL'nin satın alma gücündeki değişiklikler nedeniyle yapılan düzeltmeler UMS 29, "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi" esas alınarak yapılmıştır. UMS 29, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tabloların aynı para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünden hazırlanmasını ve önceki dönem finansal tablolarında karşılaştırma amacıyla aynı değer ölçüleri kullanılarak yeniden düzenlenmesini öngörmektedir. Türkiye ekonomisindeki değişimler yüksek enflasyon ortamının sona erdiğini işaret ettiğinden, Banka 1 Ocak 2006'dan itibaren UMS 29 uygulamasına son vermiştir. Buna göre, TL'nin aynı tarihteki alım gücü ile ifade edilen 31 Aralık 2005 tutarları ilişikteki finansal tablolardaki taşınan değerleri için temel oluşturmaktadır.

(d) ABD Doları'na çevrim

Bilançoda gösterilen ABD Doları tutarları sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL'den ABD Doları'na Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihlerinde resmi döviz alış kuru 1,8889 TL = 1 ABD Doları (31 Aralık 2010: 1,5460 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak; gelir tablosunda gösterilen ABD Doları tutarları ise sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için TL'den ABD Doları'na Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi döviz alış kurlarının ortalaması olan 1,67135 TL = 1 ABD Doları (31 Aralık 2010: 1,5001 TL = 1 ABD Doları) kullanılarak çevrilmiş olup bu finansal tabloların bir parçası değildir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Bu finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan temel muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır. Söz konusu muhasebe politikaları bütün dönemler için aksi belirtilmedikçe tutarlılık ile uygulanmıştır.

(a) Kur değişiminin etkileri

Bankanın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Bankanın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan dövize endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değerini belirlediği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
ABD Doları	1,8889	1,5460
Avro ("EURO")	2,4438	2,0491
İsviçre Frangı ("CHF")	2,0062	1,6438
İngiliz Sterlini ("GBP")	2,9170	2,3886
Japon Yeni ("JPY")	0,0243	0,0189
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	2,9220	2,3935

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EURO, JPY, GBP, ABD Doları) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Faiz gelir ve gideri

İç verim oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Bankanın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Bankanın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Bankanın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Bankanın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Bankada ve muhabir bankalarda tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin %11,04'ünü (31 Aralık 2010: %6,3) oluşturmaktadır. Bankanın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Makul değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değer cari TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Makul değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar doğrudan gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 2.974 TL/ons (31 Aralık 2010: 2.180 TL/ons)'dur.

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Bankanın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlemesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi gelir tablosuyla ilişkilendirilerek kaydedilmektedir.

(f) Finansal varlıklar

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar", "satılmaya hazır finansal varlıklar" ve "kredi ve alacaklar" olarak sınıflandırılır. Sınıflandırma, finansal varlığın elde edilme amacına ve özelliğine bağlı olarak, ilk kayda alma sırasında belirlenmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: Alım-satım amaçlı finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflanan finansal varlıklar. Bankanın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları alım-satım amaçlı finansal varlıklardan oluşmaktadır. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş ise alım-satım amaçlı finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar bilançoya ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar, kayda alınmalarını müteakiben rayiç değerleri ile değerlemeye tabi tutulmakta ve oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirilmektedir. Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde etme maliyeti ile rayiç değerlerine göre değerlendirilmiş değerleri arasındaki farklar, bilançodaki alım-satım amaçlı finansal varlıklar hesabına yansıtılmaktadır.

Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar, vadesine kadar saklamak amacıyla elde tutulan, fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve krediler ve alacaklar dışında kalan finansal varlıklardır. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımların ilk kaydı maliyet değerleri ile kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, iç verim oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlemeye tabi tutulmakta ve varsa değer azalışı için karşılık ayrılmaktadır. Bankanın vadeye kadar elde tutulacak yatırımları bulunmamaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

Krediler ve alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar, krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıkları ifade etmektedir. Bankanın aktif bir piyasada işlem görmeyen ve borsaya kote olmayan özkaynak araçlarına yaptığı yatırımlar satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır. Satılmaya hazır finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan işlem fiyatları üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, öz sermayede “diğer yedekler” hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Sermaye paylarının gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar finansal tablolardan çıkarıldıklarında, öz sermayede takip edilen ilgili gerçeğe uygun değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Kur değişimlerinden kaynaklanan kur farkı kâr ya da zararları, borçlanma senetleri için gelir tablosunda gösterilmekte, sermaye payları için ise makul değer hareketleri içerisine dahil edilmektedir.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. 31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Satılmaya hazır öz kaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan öz kaynaklarda muhasebeleştirilir.

(g) Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluştuğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

(h) Finansal yükümlülükler

Bankanın finansal yükümlülükleri ve öz kaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve öz kaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Bankanın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme öz kaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve öz kaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Bankanın gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

(i) Satış ve geri alış anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve “karşı taraf yükümlülüğü”, “bankalara borçlar” veya “diğer mevduatlar” altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları makul değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

TL cinsinden menkul kıymetlerin satış ve geri alım anlaşmaları Bankanın yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

(j) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Bankaya aittir. Bankanın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktiveleştirilmekte ve banknotların Bankanın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Bankanın yedek deposuna alınmaktadır.

(k) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubeleri ve ofislerden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Kiralama veya idari amaçlı ya da halihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismanına tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	50 yıl
Ekipman ve taşıt araçları	5 yıl

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(I) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (5-10 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştukları dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Bankanın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direk ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

(m) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

Banka, 5083 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Para Birimi Hakkında Kanun”un Geçici 1’inci Maddesi gereğince Yeni Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2005 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresini 31 Aralık 2005 günü sona erdirmiştir. 1 Ocak 2006 tarihinde işlemeye başlayan 10 yıllık zamanaşımı süresi ise 31 Aralık 2015 günü mesai saati sonuna kadar devam edecektir. On yıllık zamanaşımı süresince bu banknotlar Banka ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. şubelerinde değiştirilecek, 1 Ocak 2016 gününden itibaren ise değerlerini tamamen yitireceklerdir.

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş’ta yer alan “Yeni” ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir. Birlikte tedavül süresinin sona ermesiyle birlikte, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, Yeni Türk Lirası banknotlar 31 Aralık 2019 tarihi mesai bitimine kadar 10 yıl boyunca, Banka ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerince kabul edilecek ve değiştirilebilecektir.

Önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknotların değiştirilme amacıyla Bankaya girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda “Tedavüldeki Banknotlar” hesabı altında göstermektedir.

Bankanın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan ve sermaye yedekleri altında muhasebeleştirilmiş 4.893 bin TL tutarında kazancı bulunmaktadır. Bankanın 2010 yılında değerini yitirmiş tedavülde banknotu bulunmamaktadır (Not 14).

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("UMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar gelir tablosuna yansıtılmıştır.

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Bankanın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Bankanın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- %20'si ihtiyat akçesine,
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine,
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Bankanın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu'na uygun olarak Bankanın kâr dağıtımına baz olan kâr yasal net dönem kârıdır.

(t) Karşılaştırmalı bilgiler

Banka cari dönem finansal tablolarını düzenlerken gelir tablosunda ABD Doları gösterimini gözden geçirmiş ve geçmiş dönem finansal tablolarını yeniden düzenlemiştir. Ekli finansal tablolarda yer alan ABD Doları cinsinden tutarlar sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla hesaplanmış olup, ekli finansal tabloların bir parçası değildir.

Nakit akım tablosunda cari dönem ile uyumlu gösterim sağlanması amacıyla önceki dönem kalemlerinde bazı sınıflamalar yapılmıştır. Buna göre 2010 yılına ait sınıflamaların etkisi aşağıdaki gibidir:

	2010	Sınıflama Etkisi	Sınıflama sonrası 2010
Ödenen faizler	(3.156.481)	297.427	(2.859.054)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı, net	-	285.983	285.983
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklardaki (artış)/azalış	(9.328.272)	(583.410)	(9.911.682)
Diğer yükümlülüklerdeki net azalış	(250.740)	227.281	(23.459)
Ödenen vergiler	-	(222.089)	(222.089)
Ödenen kıdem tazminatları	-	(5.192)	(5.192)
Maddi ve maddi olmayan varlık alımı	(17.138)	(50)	(17.188)
Maddi ve maddi olmayan varlık satışı	-	50	50

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

(u) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Bankanın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Bankanın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Emanete alınan kıymetler	314.880.654	341.418.083
TOPLAM	314.880.654	341.418.083

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Bankanın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye’de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Bankanın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Bankanın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturmaktadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu’nda (“TCMB Kanunu”) belirttiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakar bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Bankanın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti’ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Bankanın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakar bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği’nde (“Yönetmelik”) belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Döviz Risk ve Yatırım Komitesi tarafından belirlenen ve Yönetim Komitesi’nin onayı ile uygulamaya konulan Stratejik Model Portföy’de (“SMP”) belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işlemde doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa işlemlerinden, ödeme sistemlerinin aksamadan işlemesini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlardan ve döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Para politikasının uygulanması ve Gün İçi Limit işlemleri sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir marj tutarını da içerecek şekilde çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (döviz depoları, devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazinelerince ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi ise, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç aşamalı bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. İlk aşamada Banka, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını temel alarak Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A1 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; vadesine en fazla 10 yıl kalması kaydıyla, en az Aa2 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce kendi para birimleri üzerinden ihraç edilen veya doğrudan garanti edilen kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Dünya Bankası, Uluslararası Ödemeler Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası tarafından ihraç edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci aşamada ise, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl SMP kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile ülke riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü aşamada ise, Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Kuruluşlarla yapılan tüm işlemlerde işlem türüne göre hesaplanan kredi riskine maruz tutarlar anlık olarak kuruluşların limitlerine yansıtılmakta, limitlerin kullanımı düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, rezervlerin çok büyük bir bölümünün ülke hazineleri tarafından ihraç ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Uluslararası Ödemeler Bankası gibi uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılması nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla varlıkların maksimum kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları baz alınarak yapılmıştır) aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	63.974.262	32	25.930.729	18
- Vadesiz mevduatlar	6.908.815	3	5.142.868	4
Merkez Bankaları	3.523.477	2	2.419.222	2
Uluslararası Kuruluşlar	3.121.675	2	2.528.098	2
Yabancı Ticari Bankalar	263.663	<1	195.548	<1
- Vadeli mevduatlar	17.471.893	9	8.780.914	6
Merkez Bankaları	5.325.220	3	2.865.356	2
Uluslararası Kuruluşlar	9.983.960	5	4.597.768	3
Yurtdışı Ticari Bankalar	544.166	<1	1.317.790	1
Aaa	544.166	<1	1.317.790	1
Aa1	-	-	-	-
Aa2	-	-	-	-
Yurtiçi Ticari Bankalar	1.618.547	1	-	-
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	39.593.554	20	12.006.947	8
Yurtiçi Ticari Bankalar	39.593.554	20	12.006.947	8
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	132.421.605	66	118.165.968	81
Yabancı Ülke Hazineleleri	117.081.357	59	105.527.187	73
Aaa	117.081.357	59	100.011.927	69
Aa1	-	-	5.515.260	4
Uluslararası Kuruluşlar	7.523.716	4	4.615.803	3
Hazine Müsteşarlığı	7.816.532	4	8.022.978	6
Verilen kredi ve avanslar	3.039.303	2	711.370	<1
Satılmaya hazır finansal varlıklar	534.382	<1	418.052	<1
Uluslararası Kuruluşlar	534.382	<1	418.052	<1
Diğer varlıklar	11.621	<1	16.947	<1
Toplam	199.981.173	100	145.243.066	100

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Yukarıdaki tabloda Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri bulunmakta olup, Banka Hazine Müsteşarlığı'ndan olan söz konusu alacaklarını kredi riski açısından riskli olarak değerlendirmemekte ve kredi riskine maruz tutarın hesaplamasında söz konusu finansal varlıkları dikkate almamaktadır. Ayrıca, Bankanın yurtiçi ticari bankalardan olan para politikası işlemlerinden alacakları daha önce de açıklandığı üzere tamamen teminat altında olduğundan, Banka kredi riskine maruz tutar hesaplamasına söz konusu mevduatları da dahil etmemektedir. 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Bankanın yurtiçi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 39.593.554 bin TL (31 Aralık 2010: 12.006.947 bin TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Bankanın "Bankalardan Alacaklar" hesabı altında, yurtiçi ticari bankalarda yurtiçi döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde toplam 1.618.547 bin TL tutarında mevduatı bulunmaktadır (31 Aralık 2010: Bulunmamaktadır). Bankanın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla yurtiçindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 39.628.648 bin TL'dir (31 Aralık 2010: 11.641.002 bin TL). Ayrıca Bankanın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla 1.618.547 bin TL tutarındaki döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde yurtiçi ticari bankalarda bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu teminat tutarı dahil olmak üzere tüm döviz ve efektif piyasası işlemleri için bankalardan almış olduğu toplam 8.629.041 bin TL tutarında teminatı bulunmaktadır. 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2011							
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	9.092.442	13.105.592	41.212.101	564.127	-	63.974.262
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	117.081.357	-	7.523.716	-	-	7.816.532	132.421.605
Verilen kredi ve avanslar	-	20.646	-	3.018.657	-	-	3.039.303
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	534.382	-	-	-	534.382
Diğer varlıklar	-	-	4.729	6.851	41	-	11.621
Toplam	117.081.357	9.113.088	21.168.419	44.237.609	564.168	7.816.532	199.981.173
31 Aralık 2010							
	Yabancı Ülke Hazineleri	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	5.284.578	7.125.866	12.006.947	1.513.338	-	25.930.729
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	105.527.187	-	4.615.803	-	-	8.022.978	118.165.968
Verilen kredi ve avanslar	-	22.025	-	689.345	-	-	711.370
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	418.052	-	-	-	418.052
Diğer varlıklar	-	-	10.723	6.224	-	-	16.947
Toplam	105.527.187	5.306.603	12.170.444	12.702.516	1.513.338	8.022.978	145.243.066

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Bankanın kredi riski, 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke hazineleri ve merkez bankaları, uluslararası ve yurtiçi finansal kuruluşlar ve Hazine Müsteşarlığı'nda yoğunlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Varlıklar, yükümlülükler ve taahhütlerin 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.602.848	12.968.798	2.941.450	58	2.841	19.515.995
Bankalardan alacaklar	41.212.102	16.723.830	4.507.443	1.519.216	11.671	63.974.262
Gerçeğe uygun değer farkı kâr / zarara yansıtılan finansal varlıklar	7.816.532	65.218.945	59.386.128	-	-	132.421.605
Verilen kredi ve avanslar	3.018.657	4.370	-	-	16.276	3.039.303
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	515.493	-	18.889	-	534.382
Maddi duran varlıklar	234.747	-	-	-	-	234.747
Maddi olmayan varlıklar	8.174	-	-	-	-	8.174
Diğer varlıklar	77.456	4.729	42	-	-	82.227
Toplam varlıklar	55.970.516	95.436.165	66.835.063	1.538.163	30.788	219.810.695
Tedavüldeki banknotlar	55.103.174	-	-	-	-	55.103.174
Bankalara borçlar	91.287.625	2	7.313	329	-	91.295.269
Diğer mevduatlar	21.774.546	15.560.136	41.658	5.733	1.712	37.383.785
IMF'ye borçlar	-	-	10.127	-	-	10.127
Diğer alınan banka kredileri	516.143	-	-	-	-	516.143
Diğer yükümlülükler	780.921	159.874	833.885	-	-	1.774.680
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	3.895.923	-	-	-	-	3.895.923
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	91.477	-	-	-	-	91.477
Öz sermaye	29.740.117	-	-	-	-	29.740.117
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	203.189.926	15.720.012	892.983	6.062	1.712	219.810.695
Net bilanço pozisyonu	(147.219.410)	79.716.153	65.942.080	1.532.101	29.076	-
Bilanço dışı yükümlülükler	35.520.705	87.660	-	-	-	35.608.365

	31 Aralık 2010					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	2.687.893	3.990.573	2.246.968	126	2.070	8.927.630
Bankalardan alacaklar	12.006.947	11.906.264	1.010.384	1.001.684	5.450	25.930.729
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/ zarara yansıtılan finansal varlıklar	8.022.978	61.492.008	48.650.982	-	-	118.165.968
Verilen kredi ve avanslar	689.345	4.370	-	-	17.655	711.370
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	402.592	-	15.460	-	418.052
Maddi duran varlıklar	239.494	-	-	-	-	239.494
Maddi olmayan varlıklar	5.530	-	-	-	-	5.530
Diğer varlıklar	99.364	10.723	-	-	-	110.087
Toplam varlıklar	23.751.551	77.806.530	51.908.334	1.017.270	25.175	154.508.860
Tedavüldeki banknotlar	48.937.560	-	-	-	-	48.937.560
Bankalara borçlar	56.182.967	1	7.381	593	-	56.190.942
Diğer mevduatlar	15.597.411	18.121.162	-	-	-	33.718.573
IMF'ye borçlar	-	-	8.315	-	-	8.315
Diğer alınan banka kredileri	1.101.946	-	-	-	-	1.101.946
Diğer yükümlülükler	138.072	193.405	591.256	-	1.166	923.899
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	1.437.952	-	-	-	-	1.437.952
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	82.084	-	-	-	-	82.084
Öz sermaye	12.107.589	-	-	-	-	12.107.589
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	135.585.581	18.314.568	606.952	593	1.166	154.508.860
Net bilanço pozisyonu	(111.834.030)	59.491.962	51.301.382	1.016.677	24.009	-
Bilanço dışı yükümlülükler	20.599.438	71.805	-	-	-	20.671.243

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

Banka şüpheli alacakları için Banka Meclisi tarafından onaylanmak şartı ile özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Bankanın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla, Bankanın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla, Bankanın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini aktif olarak yönetmemektedir. Bu çerçevede Bankanın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak “Varlık/Yükümlülük Uyumu” yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine Müsteşarlığı adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri gibi bilançoda yer almayan tahmini nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Bankanın risk toleransını yansıtmak üzere SMP belirlenmekte, SMP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Bankanın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, SMP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Bankanın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

31 Aralık 2011										
Yabancı Para										
	ABD							Toplam	TL	TOPLAM
	Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer			
Nakit değerler ve altın rezervleri	19.179.124	235.146	58	10.373	7.408	-	4.435	19.436.544	79.451	19.515.995
Bankalardan alacaklar	7.084.055	12.304.662	1.519.852	267.548	243.032	2.837.502	34.939	24.291.590	39.682.672	63.974.262
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	66.783.374	54.856.706	-	-	2.964.993	-	-	124.605.073	7.816.532	132.421.605
Verilen kredi ve avanslar	2.552.167	487.136	-	-	-	-	-	3.039.303	-	3.039.303
Satılmaya hazır finansal varlıklar	18.889	64	-	-	-	515.429	-	534.382	-	534.382
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	234.747	234.747
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	8.174	8.174
Diğer varlıklar	87	390	934	-	115	4.771	518	6.815	75.412	82.227
Toplam varlıklar	95.617.696	67.884.104	1.520.844	277.921	3.215.548	3.357.702	39.892	171.913.707	47.896.988	219.810.695
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	55.103.174	55.103.174
Bankalara borçlar	29.327.207	33.167.970	-	-	18.033	-	-	62.513.210	28.782.059	91.295.269
Diğer mevduatlar	3.366.192	22.666.381	9.587	91.762	56.036	2.802.264	270	28.992.492	8.391.293	37.383.785
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	10.127	-	10.127	-	10.127
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	516.143	516.143
Diğer yükümlülükler	833.885	136.877	-	2.178	6.950	-	13.867	993.757	780.923	1.774.680
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	3.895.923	3.895.923
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	91.477	91.477
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	29.740.117	29.740.117
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	33.527.284	55.971.228	9.587	93.940	81.019	2.812.391	14.137	92.509.586	127.301.109	219.810.695
Net bilanço pozisyonu	62.090.412	11.912.876	1.511.257	183.981	3.134.529	545.311	25.755	79.404.121	(79.404.121)	-

31 Aralık 2010										
Yabancı Para										
	ABD							Toplam	TL	TOPLAM
	Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer			
Nakit değerler ve altın rezervleri	8.595.903	210.142	126	7.755	5.431	-	3.327	8.822.684	104.946	8.927.630
Bankalardan alacaklar	8.520.965	1.468.365	1.002.178	193.788	308.999	2.323.008	22.903	13.840.206	12.090.523	25.930.729
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	48.650.982	60.132.142	-	-	1.359.866	-	-	110.142.990	8.022.978	118.165.968
Verilen kredi ve avanslar	507.105	204.265	-	-	-	-	-	711.370	-	711.370
Satılmaya hazır finansal varlıklar	15.460	51	-	-	-	402.541	-	418.052	-	418.052
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	239.494	239.494
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	5.530	5.530
Diğer varlıklar	74	137	726	-	75	10.723	-	11.735	98.352	110.087
Toplam varlıklar	66.290.489	62.015.102	1.003.030	201.543	1.674.371	2.736.272	26.230	133.947.037	20.561.823	154.508.860
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	48.937.560	48.937.560
Bankalara borçlar	11.627.543	17.635.129	-	-	81.876	-	-	29.344.548	26.846.394	56.190.942
Diğer mevduatlar	4.266.378	21.284.536	6.772	79.117	6.180	2.295.421	8	27.938.412	5.780.161	33.718.573
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	8.315	-	8.315	-	8.315
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	1.101.946	1.101.946
Diğer yükümlülükler	619.958	167.102	-	4.734	19.830	-	58	811.682	112.217	923.899
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	1.437.952	1.437.952
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	82.084	82.084
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	12.107.589	12.107.589
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	16.513.879	39.086.767	6.772	83.851	107.886	2.303.736	66	58.102.957	96.405.903	154.508.860
Net bilanço pozisyonu	49.776.610	22.928.335	996.258	117.692	1.566.485	432.536	26.164	75.844.080	(75.844.080)	-

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

31 Aralık 2011										
	Yabancı Para								TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	95.617.696	67.884.104	1.520.844	277.921	3.215.548	3.357.702	39.892	171.913.707	47.896.988	219.810.695
Toplam yükümlülükler	33.527.284	55.971.228	9.587	93.940	81.019	2.812.391	14.137	92.509.586	127.301.109	219.810.695
Net bilanço pozisyonu	62.090.412	11.912.876	1.511.257	183.981	3.134.529	545.311	25.755	79.404.121	(79.404.121)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(6.209.041)	(1.191.288)	(151.126)	(18.398)	(313.453)	(54.531)	(2.576)	(7.940.412)	-	(7.940.412)

31 Aralık 2010										
	Yabancı Para								TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	66.290.489	62.015.102	1.003.030	201.543	1.674.371	2.736.272	26.230	133.947.037	20.561.823	154.508.860
Toplam yükümlülükler	16.513.879	39.086.767	6.772	83.851	107.886	2.303.736	66	58.102.957	96.405.903	154.508.860
Net bilanço pozisyonu	49.776.610	22.928.335	996.258	117.692	1.566.485	432.536	26.164	75.844.080	(75.844.080)	-
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(4.977.661)	(2.292.834)	(99.626)	(11.769)	(156.648)	(43.254)	(2.616)	(7.584.408)	-	(7.584.408)

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Bankanın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan sürelerle göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

31 Aralık 2011

	Yabancı Para						YP Toplam
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	19.436.544	19.436.544
Bankalardan alacaklar	20.766.026	-	-	-	-	3.525.564	24.291.590
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/ zarara yansıtılan finansal varlıklar	12.174.425	22.676.475	89.754.173	-	-	-	124.605.073
Verilen kredi ve avanslar	359.073	1.684.609	979.690	14.315	1.616	-	3.039.303
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	534.382	534.382
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	745	-	4.729	-	-	1.341	6.815
Toplam varlıklar	33.300.269	24.361.084	90.738.592	14.315	1.616	23.497.831	171.913.707
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	928.715	-	-	-	-	61.584.495	62.513.210
Diğer mevduatlar	8.497.632	1.060.772	7.799.746	8.338.788	-	3.295.554	28.992.492
IMF'ye borçlar	-	1.192	-	-	-	8.935	10.127
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	1.086	-	-	-	-	992.671	993.757
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	9.427.433	1.061.964	7.799.746	8.338.788	-	65.881.655	92.509.586
Bilançodaki faize duyarlı açık	23.872.836	23.299.120	82.938.846	(8.324.473)	1.616	(42.383.824)	79.404.121

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

	TL						TL	
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	Toplam
	-	-	-	-	-	79.451	79.451	19.515.995
	39.593.554	-	-	-	-	89.118	39.682.672	63.974.262
	3.294.055	1.271.148	2.286.559	964.770	-	-	7.816.532	132.421.605
	-	-	-	-	-	-	-	3.039.303
	-	-	-	-	-	-	-	534.382
	-	-	-	-	-	234.747	234.747	234.747
	-	-	-	-	-	8.174	8.174	8.174
	6.926	-	-	-	-	68.486	75.412	82.227
	42.894.535	1.271.148	2.286.559	964.770	-	479.976	47.896.988	219.810.695
	-	-	-	-	-	55.103.174	55.103.174	55.103.174
	-	-	-	-	-	28.782.059	28.782.059	91.295.269
	8.195.538	-	-	-	-	195.755	8.391.293	37.383.785
	-	-	-	-	-	-	-	10.127
	516.143	-	-	-	-	-	516.143	516.143
	-	-	-	-	-	780.923	780.923	1.774.680
	-	-	-	-	-	3.895.923	3.895.923	3.895.923
	-	-	-	-	-	91.477	91.477	91.477
	-	-	-	-	-	29.740.117	29.740.117	29.740.117
	8.711.681	-	-	-	-	118.589.428	127.301.109	219.810.695
	34.182.854	1.271.148	2.286.559	964.770	-	(118.109.452)	(79.404.121)	-

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

31 Aralık 2010

	Yabancı Para						YP Toplam
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	8.822.684	8.822.684
Bankalardan alacaklar	4.990.276	3.790.637	-	-	-	5.059.293	13.840.206
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/ zarara yansıtılan finansal varlıklar	10.759.935	24.107.312	49.640.544	25.260.325	374.874	-	110.142.990
Verilen kredi ve avanslar	-	608.990	85.538	9.425	7.417	-	711.370
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	418.052	418.052
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	-	-	10.723	-	-	1.012	11.735
Toplam varlıklar	15.750.211	28.506.939	49.736.805	25.269.750	382.291	14.301.041	133.947.037
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	29.344.548	29.344.548
Diğer mevduatlar	632.487	980.361	6.710.653	9.797.662	-	9.817.249	27.938.412
IMF'ye borçlar	-	1.628	-	-	-	6.687	8.315
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	4.409	-	754.907	-	-	52.366	811.682
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	636.896	981.989	7.465.560	9.797.662	-	39.220.850	58.102.957
Bilançodaki faize duyarlı açık	15.113.315	27.524.950	42.271.245	15.472.088	382.291	(24.919.809)	75.844.080

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	TL					Faizsiz	TL Toplam	Toplam
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri			
-	-	-	-	-	-	104.946	104.946	8.927.630
12.006.947	9.283	-	-	-	-	74.293	12.090.523	25.930.729
7.348.884	674.094	-	-	-	-	-	8.022.978	118.165.968
-	-	-	-	-	-	-	-	711.370
-	-	-	-	-	-	-	-	418.052
-	-	-	-	-	-	239.494	239.494	239.494
-	-	-	-	-	-	5.530	5.530	5.530
5.077	1.477	57.665	1.534	-	-	32.599	98.352	110.087
19.360.908	684.854	57.665	1.534	-	-	456.862	20.561.823	154.508.860
-	-	-	-	-	-	48.937.560	48.937.560	48.937.560
-	-	-	-	-	-	26.846.394	26.846.394	56.190.942
-	-	-	-	-	-	5.780.161	5.780.161	33.718.573
-	-	-	-	-	-	-	-	8.315
1.101.946	-	-	-	-	-	-	1.101.946	1.101.946
69.168	-	23.253	-	-	-	19.796	112.217	923.899
-	-	-	-	-	-	1.437.952	1.437.952	1.437.952
-	-	-	-	-	-	82.084	82.084	82.084
-	-	-	-	-	-	12.107.589	12.107.589	12.107.589
1.171.114	-	23.253	-	-	-	95.211.536	96.405.903	154.508.860
18.189.794	684.854	34.412	1.534	-	-	(94.754.674)	(75.844.080)	-

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bankanın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurtiçi toplam pasiflerinden, Bankanın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurtdışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurtdışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Bankaya yatırılmaktadır. Bankanın 5 Aralık 2008 tarihli duyurusu ile 28 Kasım 2008 tarihinden başlayarak yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödenmesi uygulamasına son verilmiştir, ayrıca 23 Eylül 2010 tarihinde zorunlu karşılıklarla ilgili olarak önemli bir politika değişikliği kararı alınmış, gelecekte zorunlu karşılık oranlarının makroekonomik ve finansal riskleri azaltıcı araçlardan biri olarak daha aktif bir şekilde kullanılabilmesini sağlamak amacıyla Türk parası zorunlu karşılıklara faiz ödenmesi uygulamasına son verilmiştir. Ancak, diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Bankanın, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini aktif olarak yönetmesi Bankanın para politikası uygulamaları ile çelişebileceğinden tercih edilmemektedir. Ancak, toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Bankanın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, SMP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Bankanın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren SMP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı tahmini nakit akımlarının vade yapısı baz alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Bankanın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (ABD Doları ve EURO) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla mevcut döviz varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2011			31 Aralık 2010		
	ABD Doları	Euro	Toplam	ABD Doları	Euro	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	73.867.429	67.161.367	141.028.796	57.171.947	61.600.507	118.772.454
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(617.815)	(532.525)	(1.150.340)	(350.242)	(455.882)	(806.124)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2011		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,06	0,02	9,04
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,21	0,28	10,99
Verilen kredi ve avanslar	0,54	1,56	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	3,91	3,59	-
Diğer mevduatlar	1,52	1,97	5,75
Diğer alınan banka kredileri	-	-	5,00
	31 Aralık 2010		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,19	0,16	6,5
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,30	0,75	7,49
Verilen kredi ve avanslar	0,34	1,06	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	-	-	-
Diğer mevduatlar	2,64	2,75	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	1,5

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değerler altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Aşağıdaki tablolar, Bankanın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

31 Aralık 2011

	Yabancı Para							YP Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Nakit değerler ve altın rezervleri	19.436.544	-	-	-	-	-	-	19.436.544
Bankalardan alacaklar	6.819.697	17.471.893	-	-	-	-	-	24.291.590
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	5.119.402	13.254.201	69.627.506	36.409.017	194.947	-	124.605.073
Verilen kredi ve avanslar	-	359.073	1.684.609	979.690	14.315	1.616	-	3.039.303
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	534.382	534.382
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	1.341	745	-	4.729	-	-	-	6.815
Toplam varlıklar	26.257.582	22.951.113	14.938.810	70.611.925	36.423.332	196.563	534.382	171.913.707
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	-	62.513.210	-	-	-	-	-	62.513.210
Diğer mevduatlar	11.101.365	691.821	1.060.772	7.799.746	8.338.788	-	-	28.992.492
IMF'ye borçlar	8.935	-	1.192	-	-	-	-	10.127
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	10.326	1.086	-	-	-	-	982.345	993.757
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	11.120.626	63.206.117	1.061.964	7.799.746	8.338.788	-	982.345	92.509.586
Bilançodaki faize duyarlı açık	15.136.956	(40.255.004)	13.876.846	62.812.179	28.084.544	196.563	(447.963)	79.404.121

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

TL								
Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	TL Toplam	Toplam
79.451	-	-	-	-	-	-	79.451	19.515.995
89.118	39.593.554	-	-	-	-	-	39.682.672	63.974.262
-	1.191.469	1.271.148	1.790.324	3.563.591	-	-	7.816.532	132.421.605
-	-	-	-	-	-	-	-	3.039.303
-	-	-	-	-	-	-	-	534.382
-	-	-	-	-	-	234.747	234.747	234.747
-	-	-	-	-	-	8.174	8.174	8.174
8.742	6.926	30.321	-	-	-	29.423	75.412	82.227
177.311	40.791.949	1.301.469	1.790.324	3.563.591	-	272.344	47.896.988	219.810.695
-	-	-	-	-	-	55.103.174	55.103.174	55.103.174
16.834	28.765.225	-	-	-	-	-	28.782.059	91.295.269
8.391.293	-	-	-	-	-	-	8.391.293	37.383.785
-	-	-	-	-	-	-	-	10.127
-	516.143	-	-	-	-	-	516.143	516.143
-	43.363	723.002	-	-	-	14.558	780.923	1.774.680
-	-	-	-	-	-	3.895.923	3.895.923	3.895.923
-	-	-	-	-	-	91.477	91.477	91.477
-	-	-	-	-	-	29.740.117	29.740.117	29.740.117
8.408.127	29.324.731	723.002	-	-	-	88.845.249	127.301.109	219.810.695
(8.230.816)	11.467.218	578.467	1.790.324	3.563.591	-	(88.572.905)	(79.404.121)	-

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

31 Aralık 2010

	Yabancı Para							YP Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	
Nakit değerler ve altın rezervleri	8.822.684	-	-	-	-	-	-	8.822.684
Bankalardan alacaklar	5.059.293	4.990.276	3.790.637	-	-	-	-	13.840.206
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	10.759.935	24.107.312	49.640.544	25.260.325	374.874	-	110.142.990
Verilen kredi ve avanslar	-	-	608.990	85.538	9.425	7.417	-	711.370
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	418.052	418.052
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	-	-	-	10.723	-	-	1.012	11.735
Toplam varlıklar	13.881.977	15.750.211	28.506.939	49.736.805	25.269.750	382.291	419.064	133.947.037
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	-	29.344.548	-	-	-	-	-	29.344.548
Diğer mevduatlar	9.817.249	632.487	980.361	6.710.653	9.797.662	-	-	27.938.412
IMF'ye borçlar	-	-	1.628	-	-	-	6.687	8.315
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	22.955	4.409	-	754.907	-	-	29.411	811.682
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	9.840.204	29.981.444	981.989	7.465.560	9.797.662	-	36.098	58.102.957
Bilançodaki faize duyarlı açık	4.041.773	(14.231.233)	27.524.950	42.271.245	15.472.088	382.291	382.966	75.844.080

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

TL								
Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	TL Toplam	Toplam
104.946	-	-	-	-	-	-	104.946	8.927.630
74.293	12.006.947	9.283	-	-	-	-	12.090.523	25.930.729
-	-	674.094	1.727.694	5.621.190	-	-	8.022.978	118.165.968
-	-	-	-	-	-	-	-	711.370
-	-	-	-	-	-	-	-	418.052
-	-	-	-	-	-	239.494	239.494	239.494
-	-	-	-	-	-	5.530	5.530	5.530
3.009	5.077	1.477	48.382	1.534	-	38.873	98.352	110.087
182.248	12.012.024	684.854	1.776.076	5.622.724	-	283.897	20.561.823	154.508.860
-	-	-	-	-	-	48.937.560	48.937.560	48.937.560
7.975	26.838.175	-	-	-	-	244	26.846.394	56.190.942
5.138.601	-	-	-	-	-	641.560	5.780.161	33.718.573
-	-	-	-	-	-	-	-	8.315
-	1.101.946	-	-	-	-	-	1.101.946	1.101.946
6.657	69.168	-	23.253	-	-	13.139	112.217	923.899
-	-	-	-	-	-	1.437.952	1.437.952	1.437.952
-	-	-	-	-	-	82.084	82.084	82.084
-	-	-	-	-	-	12.107.589	12.107.589	12.107.589
5.153.233	28.009.289	-	23.253	-	-	63.220.128	96.405.903	154.508.860
(4.970.985)	(15.997.265)	684.854	1.752.823	5.622.724	-	(62.936.231)	(75.844.080)	-

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bankanın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

31 Aralık 2011								
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüdeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	55.103.174	55.103.174
Bankalara borçlar	16.834	91.278.435	-	-	-	-	-	91.295.269
Diğer mevduatlar	19.492.658	692.394	1.064.589	7.906.735	8.559.438	-	-	37.715.814
IMF'ye borçlar	8.935	-	1.192	-	-	-	-	10.127
Diğer alınan banka kredileri	-	516.212	-	-	-	-	-	516.212
Toplam finansal yükümlülükler	19.518.427	92.487.041	1.065.781	7.906.735	8.559.438	-	55.103.174	184.640.596

31 Aralık 2010								
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüdeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	48.937.560	48.937.560
Bankalara borçlar	7.975	34.636.803	21.545.920	-	-	-	244	56.190.942
Diğer mevduatlar	14.955.850	664.564	1.036.514	7.160.750	10.402.415	-	641.560	34.861.653
IMF'ye borçlar	-	-	1.628	-	-	-	6.687	8.315
Diğer alınan banka kredileri	-	1.102.084	-	-	-	-	-	1.102.084
Toplam finansal yükümlülükler	14.963.825	36.403.451	22.584.062	7.160.750	10.402.415	-	49.586.051	141.100.554

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır.

Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planının oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/ itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planına alınmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirgenmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesi’ne sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirgenmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Bankanın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Bankanın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Finansal varlıklar				
Nakit değerler ve altın rezervleri	19.515.995	8.927.630	19.515.995	8.927.630
Bankalardan alacaklar	63.974.261	25.930.729	63.927.337	25.928.733
Verilen kredi ve avanslar	3.039.303	711.370	3.039.015	709.864
Finansal yükümlülükler				
Tedavüldeki banknotlar	55.103.174	48.937.560	55.103.174	48.937.560
Bankalara borçlar	91.295.269	56.190.942	91.295.269	56.190.942
Diğer mevduatlar	37.383.785	33.718.573	36.957.435	33.925.556
Diğer alınan banka kredileri	516.143	1.101.946	516.143	1.101.946

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların gerçeğe uygun değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Bankanın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2011	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	132.421.605	-	-	132.421.605
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	534.382	534.382
Toplam varlıklar	132.421.605	-	534.382	132.955.987

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

31 Aralık 2010	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	118.165.968	-	-	118.165.968
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	418.052	418.052
Toplam varlıklar	118.165.968	-	418.052	118.584.020

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

i) Sermaye yönetimi

Bankanın 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	29.212.680	11.695.995
Diğer yedekler	479.973	364.130
Öz sermaye toplamı	29.740.117	12.107.589

Bankanın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Bankanın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte ancak Bankanın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Sermaye artışının en önemli kaynağını dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

Bankanın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Bankanın destekleyici faaliyetlerinden, Bankanın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Bankanın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredi ve avansların değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri

Bankanın merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde satın aldığı ve satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan sermaye yatırımı, söz konusu sermaye yatırımının net varlık değerinin %70'i olarak hesaplanan gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilmiştir. Bu değerlendirme yöntemi daha önce söz konusu sermaye yatırımının alım ve geri-alım işlemleri fiyatlandırmasında kullanılmıştır (Not 10).

NOT 6 - NAKİT DEĞERLER VE ALTIN REZERVLERİ

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Külçe altın - Uluslararası standartta	18.677.555	8.138.467
Nakit	534.583	566.411
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	303.857	222.752
Toplam	19.515.995	8.927.630

33.043 bin TL (31 Aralık 2010: 24.224 bin TL) tutarındaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir. Ayrıca 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 7.575.877 bin TL (31 Aralık 2010: Bulunmamaktadır) tutarında yurtiçi bankalar adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan altın bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	39.593.554	12.006.947
Vadeli mevduatlar	17.471.893	8.780.914
Vadesiz mevduatlar	6.908.815	5.142.868
Toplam	63.974.262	25.930.729

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Bankanın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 8 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	7.730.721	7.816.532	7.611.036	8.022.978
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	116.350.547	117.081.357	105.301.315	105.527.187
Uluslararası kuruluşlar tahvilleri	7.450.722	7.523.716	4.503.803	4.615.803
Toplam	131.531.990	132.421.605	117.416.154	118.165.968

Yabancı şirket tahvilleri Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

NOT 9 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	20.646	22.025
Yurt içi krediler	3.018.657	689.345
Toplam canlı krediler	3.039.303	711.370
Tahsili gecikmiş krediler	2.885.238	2.356.022
Toplam verilen kredi ve avanslar , brüt	5.924.541	3.067.392
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(2.885.238)	(2.356.022)
Net verilen kredi ve avanslar	3.039.303	711.370

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
1 Ocak bakiyesi	2.356.022	2.288.800
Yıl içinde ayrılan karşılık (*)	529.216	67.222
31 Aralık bakiyesi	2.885.238	2.356.022

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığının 521.659 bin TL tutarındaki kur farkı gelirinden (31 Aralık 2010: 61.211 bin TL tutarındaki kur farkı giderinden) oluşmaktadır.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Bankanın yeniden yapılandırılan 16.276 bin TL (31 Aralık 2010: 17.680 bin TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 8.901 bin TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2010: 7.283 bin TL (4.712.512 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,43	1,49	515.428	402.541
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kurulu	Likidite Yönetimi	0,01	0,01	18.889	15.460
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	65	51
Toplam				534.382	418.052

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 27).

Bankanın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Bankanın BIS'in 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Açılış bakiyesi	418.052	373.071
Alımlar	-	15.200
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	116.330	29.781
Kapanış bakiyesi	534.382	418.052

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla				
Maliyet	337.391	57.691	9.610	404.692
Birikmiş amortismanlar	(130.005)	(34.120)	-	(164.125)
Net defter değeri	207.386	23.571	9.610	240.567
31 Aralık 2010 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	207.386	23.571	9.610	240.567
Alımlar	2.276	13.480	326	16.082
Transferler	647	-	(647)	-
Elden çıkarılanlar (net)	(10)	(40)	-	(50)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.735)	(10.370)	-	(17.105)
Kapanış net defter değeri	203.564	26.641	9.289	239.494
31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla				
Maliyet	340.299	68.564	9.289	418.152
Birikmiş amortismanlar	(136.735)	(41.923)	-	(178.658)
Net defter değeri	203.564	26.641	9.289	239.494
31 Aralık 2011 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	203.564	26.641	9.289	239.494
Alımlar	4.930	10.150	7.453	22.533
Transferler	9.193	-	(9.193)	-
Elden çıkarılanlar (net)	(12.292)	(147)	-	(12.439)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.078)	(8.763)	-	(14.841)
Kapanış net defter değeri	199.317	27.881	7.549	234.747
31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla				
Maliyet	328.412	66.927	7.549	402.888
Birikmiş amortismanlar	(129.095)	(39.046)	-	(168.141)
Net defter değeri	199.317	27.881	7.549	234.747

Banka, 2011 yılı içinde, net defter değeri 12.439 bin TL tutarındaki maddi duran varlıklarını 71.830 bin TL satış bedeli ile elden çıkartmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	12.086	(7.122)	4.964
Alımlar/(dönem itfa gideri)	1.105	(539)	566
31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla bakiyesi	13.191	(7.661)	5.530
1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	13.191	(7.661)	5.530
Alımlar/(dönem itfa gideri)	3.633	(960)	2.673
Elden çıkarılanlar	(2.835)	2.806	(29)
31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla bakiyesi	13.989	(5.815)	8.174

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar(*)	30.321	-
Hammadde ve yarı mamul	22.011	24.079
Elektronik Fon Transferi ("EFT") komisyon gelir tahakkuku	6.851	6.204
Temettü gelir tahakkukları	4.729	10.723
Peşin ödenen giderler	799	2.483
Peşin ödenen vergiler	-	56.150
Diğer	17.516	10.448
Toplam	82.227	110.087

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamul olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
1 Ocak bakiyesi	48.937.560	38.340.278
Tedavüle giren banknotlar	26.769.916	25.055.217
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(20.599.409)	(14.457.935)
Zamanaşımına uğramış banknotlar	(4.893)	-
31 Aralık bakiyesi	55.103.174	48.937.560

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Zorunlu karşılıklar	79.398.446	48.343.564
Bankaların cari hesapları	10.968.110	7.847.378
Döviz depo piyasası banka mevduatları	928.713	-
Toplam	91.295.269	56.190.942

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurtiçi toplam pasiflerinden, Bankanın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurtdışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurtdışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Bankaya yatırılmaktadır. Bankanın 5 Aralık 2008 tarihli duyurusu ile 28 Kasım 2008 tarihinden başlayarak yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödenmesi uygulamasına son verilmiştir ayrıca 23 Eylül 2010 tarihli duyurusuyla birlikte 14 Ekim 2010 tarihinden başlayarak TL zorunlu karşılıklar üzerinden hesaplanan faiz uygulamasına da son vermiştir.

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları ("KMDTH")	17.923.515	18.121.162
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı mevduatı	18.284.265	14.732.497
Kamu kurum mevduatları	1.088.779	172.769
Kamu fonlarına ait mevduatlar	87.226	692.145
Toplam	37.383.785	33.718.573

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesaplarının vadesi 1 yıl ile 3 yıl arasında değişen vadeli mevduatlardır. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ait mevduat dahil olmak üzere vadesiz kamu kuruluşları mevduatının ise 10.430.619 bin TL (31 Aralık 2010: 353.505 bin TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

KMDTH para birimi cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010	
	Faiz oranı (%)	TL	Faiz oranı (%)	TL
EURO	0,25-3,25	17.031.890	0,25-3,25	17.166.408
ABD Doları	0,25-2,75	794.374	0,25-2,75	869.593
CHF	0,25-0,50	91.695	0,25-0,50	79.117
GBP	0,25-1,00	5.556	0,25-1,00	6.044
Toplam		17.923.515		18.121.162

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - IMF'YE BORÇLAR

IMF'ye borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

8 Haziran 2011 tarihi itibarıyla Türkiye'nin IMF'deki ülke kotası, 264.500.000 SDR artırılarak 1.455.800.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Bankalararası para piyasalarından borçlar	516.143	1.101.946
Toplam	516.143	1.101.946

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
İthalat ödeme emirleri	945.855	747.358
Ödenecek vergi ve stopajlar	43.636	77.357
Garantisiz ticari borçlar	16.826	13.899
Gider tahakkukları	7.083	25.031
Devam etmekte olan davalar için tutulan bloke tutarlar	4.246	14.816
Diğer	34.032	45.438
Toplam	1.051.678	923.899

NOT 20 – VERGİLER

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Ödenecek kurumlar vergisi	1.448.474	222.089
Peşin ödenen vergiler	(725.472)	(276.705)
Vergi (alacağı)/yükümlülüğü – net	723.002	(54.616)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye'de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Bankanın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2011 yılında uygulanan efektif vergi oranı %20'dir (2010: %20).

Türkiye'de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2011 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %20'dir (2010: %20). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye'de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla gelir vergisi aşağıda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
- Kurumlar vergisi	1.448.474	222.089
- Ertelenmiş vergi	2.452.591	450.447
Vergi karşılığı	3.901.065	672.536

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %20'dir (2010 :%20).

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

31 Aralık itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	91.477	82.084	18.295	16.417
Maddi duran ve maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	35.237	45.584	7.047	9.117
Diğer	10.483	31.086	2.097	6.217
Toplam Varlıklar	137.197	158.754	27.439	31.751
Değerleme hesabının gelir tablosuna sınıflandırılması (*)	(19.489.213)	(7.245.849)	(3.897.843)	(1.449.170)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(486.208)	(378.606)	(24.310)	(18.931)
Mevduatlar için etkin faiz oranı kullanılarak hesaplanan faiz tahakkuku farkı	(6.044)	(8.012)	(1.209)	(1.602)
Toplam Yükümlülükler	(19.981.465)	(7.632.467)	(3.923.362)	(1.469.703)
Net Yükümlülük	(19.844.268)	(7.473.713)	(3.895.923)	(1.437.952)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Bankanın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler Bankanın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştiği tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
1 Ocak bakiyesi	1.437.952	986.043
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	2.452.591	450.447
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	5.380	1.462
31 Aralık bakiyesi	3.895.923	1.437.952

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Vergi öncesi kâr	22.283.020	3.771.939
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık	4.456.604	754.388
Vergiye tabi olmayan gelir	(566.173)	(88.429)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	10.634	6.577
Vergi gideri	3.901.065	672.536

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'inci maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, aylık 2.731,85 TL (2010: 2.517,01 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Bankanın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Bankanın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
İskonto oranı (%)	4,66	4,66
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Temel varsayım, her hizmet yılı için 2.517,01 TL olan kıdem tazminatı tavanının her sene enflasyon oranında artacağıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış reel oranı gösterecektir. Bankanın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olan 2.805,04 TL (1 Ocak 2011: 2.623,23 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2011	2010
1 Ocak bakiyesi	82.084	76.247
Yıl içinde ayrılan karşılık	11.851	11.029
Yıl içinde ödenen	(2.458)	(5.192)
31 Aralık bakiyesi	91.477	82.084

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	2011	2010
Faiz geliri:		
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	2.934.037	2.007.272
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	2.110.871	2.129.645
Bankalardan alınan faizler	34.872	23.006
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	12.853	8.502
Toplam	5.092.633	4.168.425
Faiz gideri:		
Diğer mevduatlara ödenen faizler	505.817	432.281
Hazine hesaplarına verilen faizler (*)	116.883	13
IMF'ye ödenen faizler	11.604	7.174
Diğer alınan banka kredilerine ödenen faizler	3.037	1.134.136
Bankalara ödenen faizler	1.035	798.855
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	23	493.283
Toplam	638.399	2.865.742
Net faiz geliri	4.454.234	1.302.683

(*)1211 sayılı Banka Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine Müsteşarlığı'na ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükmüne bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazinesinin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	2011	2010
Ücret ve komisyon geliri:		
EFT komisyon geliri	89.111	72.208
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri(*)	29.010	-
Açık piyasa işlemleri	4.320	4.036
Diğer fon transfer ücretleri	654	604
Diğer	6.293	6.568
Toplam	129.388	83.416
Ücret ve komisyon gideri:		
Muhabir banka hesapları	4.209	3.311
Diğer	9.138	7.160
Toplam	13.347	10.471
Net ücret ve komisyon geliri	116.041	72.945

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	2011	2010
Satılmaya hazır finansal varlıklardan	1.446	18.955
Toplam	1.446	18.955

NOT 25 - KUR FARKI KÂRI, NET

	2011	2010
Kur farkı kârı, net		
- evalüasyon kârı/(zararı), net	12.234.636	2.235.198
- döviz alım satım kârı, net	7.079.543	722.771
Toplam	19.314.179	2.957.969

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla evalüasyon kârı/(zararı), altın tutarlarının değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evalüasyon gelir/(giderlerini) içermektedir. Banka, yasal finansal tablolarında, TCMB Kanunu gereği, altın tutarlarının değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu gerçekleşmemiş evalüasyon kârı/(zararı)'nı net dönem kârına dahil etmemekte ve geçici hesap olan "Değerleme Hesabı" altında takip etmektedir.

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	2011	2010
Ücretler ve maaşlar	455.220	399.670
Yönetim giderleri	125.704	106.140
Sosyal güvenlik giderleri	39.855	37.302
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	15.801	17.644
KOSGEB fonu katkı payı	-	22.055
Diğer	15.244	274
Toplam	651.824	583.085

Banka tarafından 2011 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.397'dir (2010: 4.427).

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 27 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Alınan teminatlar	33.520.705	20.599.438
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 10)	87.660	71.805
Toplam	33.608.365	20.671.243

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 57.230 bin TL, 64.214.366 ABD Doları ve 162.810 Euro (31 Aralık 2010: 64.748 bin TL, 64.106.853 ABD Doları ve 174.473 Euro) tutarlarında çeşitli davalar bulunmaktadır. Banka, söz konusu davalara ilişkin profesyonel görüşün önemli bir maddi kayıp olasılığının düşük olduğu yönünde verilmiş olması sebebiyle ekli finansal tablolarında herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

NOT 28 - SERMAYE

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibarıyla Bankanın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
TCMB Mensupları Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı Vakfı	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	3	1	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	16	3	16
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 bin TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan Finansal Tablolara İlişkin Notlar

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 29 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine Müsteşarlığı'na ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Bankanın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- %20'si ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine Müsteşarlığı'na transfer edilmektedir.

NOT 30 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Nakit değerler ve altın rezervleri	19.515.995	8.927.630
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	63.941.159	25.921.348
Toplam	83.457.154	34.848.978

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	7.816.532	8.022.978
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	28.888.360	9.162.282
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	54.353.054	40.548.058
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	19.460.270	15.597.411

⁽¹⁾ Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini içermektedir.

⁽²⁾ Bankanın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

⁽³⁾ Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

⁽⁴⁾ Hazine ve kamu kuruluşu mevduatlarını içermektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
**31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Hazırlanan
 Finansal Tablolara İlişkin Notlar**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	2011	2010
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	3.935	3.800
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	633.387	963.653
Faiz giderleri ⁽²⁾	116.883	589.567
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	78.569	36.924
Ortaklara kâr dağıtımı	857.141	1.833.458

⁽¹⁾ Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

⁽²⁾ Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

⁽³⁾ Bankanın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

4.4 TCMB'de Denetim ve Denetim Raporları

4.4.1 TCMB'de Denetim

Bir anonim şirket olan TCMB faaliyetinin denetimi, 1211 sayılı TCMB Kanunu'ndaki düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta ve Banka içi ve dışı organlarca gerçekleştirilen denetimler olarak ikiye ayrılmaktadır.

Banka İçi Denetimler

TCMB Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca Genel Kurul, Banka Meclisi tarafından verilen Yıllık Rapor ile Denetleme Kurulu Raporu'nu, Bankanın bilançosunu, kâr ve zarar hesaplarını denetler ve karara bağlar. Genel Kurul, Banka Meclisini ve Denetleme Kurulunu ibra etmek suretiyle Bankanın yıllık faaliyetinin denetimini her yıl bu şekilde gerçekleştirir.

Denetleme Kurulu ise, Banka Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca, Bankanın bütün muamele ve hesaplarını denetler; yıl sonunda hazırlayacağı raporu Genel Kurula sunar. Banka Kanunu'nun verdiği yetki çerçevesinde Denetleme Kurulu, mütalaalarını yazılı olarak Banka Meclisine bildirir ve bir kopyasını da T.C. Başbakanlığa verir.

Bankanın mutad işlemlerinin denetim görev ve yetkisi, TCMB Teşkilat ve Görevleri Esas Yönetmeliği'nin 43. ve 44. maddeleri uyarınca Denetim Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Denetim Genel Müdürlüğü, 1211 sayılı Kanun ve diğer mevzuatın tanıdığı yetkiler ve görevler çerçevesinde, Bankanın birimleri, şubeleri ve temsilcilikleri ile Banka dışı kurumlar ve kuruluşlar nezdinde denetim yapmak; inceleme ve araştırmalarda bulunmak; gerektiğinde soruşturma yapmak ve danışmanlık faaliyetinde bulunmak görev ve yetkisini haizdir. Denetim Genel Müdürlüğünde, 16 başmüfettiş, 5 başdenetçi, 13 müfettiş, 2 denetçi, 3 bilişim teknolojileri denetçisi ve 9 müfettiş yardımcısı görev yapmaktadır. Söz konusu denetim elemanlarından bir başmüfettiş ile bir başdenetçi, Genel Müdüre görevlerinde yardımcı olmak üzere görevlendirilmiştir.

2011 yılında bağımsız denetim şirketince yapılan Kalite Güvencesi Değerlendirmesi çalışması sonucunda, Denetim Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilmekte olan iç denetim faaliyetinin uluslararası standartlara uygun ve küresel en iyi uygulamalar paralelinde olduğu belgelenmiştir.

Denetim raporlarının sonuçlarına ilişkin gerekli önlemlerin alınıp alınmadığını takip amacıyla oluşturulan ve Yönetim Komitesi, Banka Meclisi ile Denetleme Kurulunun bilgilendirilmesini, gündemdeki konulara ilişkin görüşlerinin alınmasını amaçlayan "Denetim Takip Sistemi" faaliyeti bu yıl Mayıs ve Aralık aylarında yapılmıştır.

Banka Dışı Denetimler

TCMB nezdinde gerçekleştirilen dış denetimin yasal dayanağı, TCMB Kanunu'nun 42. maddesidir. Buna göre Başbakan, Bankanın işlem ve hesaplarını denetlettirme yetkisine sahiptir.

Banka Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca Başkan tarafından, Banka faaliyeti ile uygulanmış ve uygulanacak olan para politikası hakkında, her yıl Nisan ve Ekim aylarında Bakanlar Kuruluna rapor sunulmaktadır. Banka, faaliyetine ilişkin olarak yılda iki defa TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirmektedir.

Banka Kanunu'nun 42. maddesinin 2. paragrafına göre; Banka, bilanço, kâr ve zarar hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirebilir. Uluslararası standartlarda faaliyet gösteren merkez bankalarının temel ilkeleri olan "şeffaflık" ve "hesap verme sorumluluğu" çerçevesinde en etkin araçlardan biri olarak görülen bağımsız dış denetim uygulamalarına 2000 yılında başlanmış olup, her yıl yapılan bağımsız denetimlerin sonucunda hazırlanan raporlar Bankamız Genel Ağ sitesi aracılığıyla kamuoyuna duyurulmaktadır.

Yukarıda belirtilen denetimlerin yanı sıra; T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay, bazı Bakanlıklar ve yetkili diğer kamu otoriteleri, gerek görülen durumlarda, kendi görev alanlarına giren konularda, denetim elemanları aracılığıyla, Bankamızda denetim yapabilirler.

4.4.2. TCMB Denetleme Kurulu Raporu

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ
DENETLEME KURULU

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.
2011
SEKSENİNCİ HESAP YILINA AİT
DENETLEME KURULU RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 2011 Yılı Hesap Dönemine ilişkin faaliyet ve sonuçları, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Kurulumuzca incelenmiştir.

1. İdare Merkezi ve Şubelerde yapılan denetleme ve sayımlarda; yedek ve servis kasalarında bulunan nakit, altın, efektif ve kıymetli evrakın muhasebe ve mevcutlar defterindeki kayıtlarına uygun bulunduğu, bu kıymetlerin talimata göre muhafaza edilerek yönetildiği,

2. Banka hesaplarıyla ilgili defterlerin incelenmesinde; kayıtların düzenli ve mevzuata uygun olarak tutulduğu, Banka işlemlerinde Bankamız Kanunu ve Esas Mukavelesi hükümlerine aykırı bir duruma rastlanmadığı, Banka'ca açılan iç kredinin belirlenen limit dahilinde işlem gördüğü,

3. 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla düzenlenmiş bulunan "Bilanço" ile 01.01.2011– 31.12.2011 dönemini kapsayan "Kâr ve Zarar Hesabı'nın Türk Ticaret Kanunu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ve Vergi Kanunları'nın öngörmüş olduğu "Değerleme" esaslarına ve muhasebe kurallarına uygun olarak hazırlandığı,

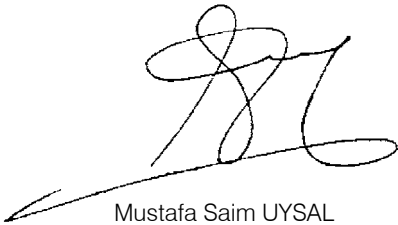
4. Mali Tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla mali durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ilişkin faaliyet sonucunu Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuata ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na uygun olarak doğru, gerçek ve açık bir şekilde gösterdiği,

5. Hukuki sorumluluk konusunda Banka'ca açılan davanın temyiz aşamasında olduğu,

Kurulumuzca tespit olunmuştur.

Sonuç olarak; 31 Aralık 2011 tarihli "Bilanço" ile "Kâr ve Zarar Tablosu"nu Sayın Genel Kurul'un onayına saygılarımızla arz ederiz.

Ankara, 15/03/2012

Mustafa Saim UYSAL
Denetleme Kurulu Üyesi

Abdullah YALÇIN
Denetleme Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Hasan TÜREDİ
Denetleme Kurulu Üyesi

Yasin AYDIN
Denetleme Kurulu Üyesi

4.4.3 TCMB Kanunu'na ve İlgili Mevzuata Uygun Olarak Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla hazırlanan bilançosu, aynı tarihte sona eren yıla ait kâr ve zarar tablosu, özkaynak değişim tablosu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikaları ile diğer açıklayıcı notların bir özetini denetlemiş bulunuyoruz.

Banka Yönetiminin Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

Banka yönetimi rapor konusu finansal tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Bağımsız Denetçi Görüşü

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla Bankanın 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Diğer Husus

Bankanın 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tabloları, bir başka denetim şirketi tarafından bağımsız denetime tabi tutulmuş olup söz konusu denetim şirketi, 25 Şubat 2011 tarihli bağımsız denetim raporunda olumlu görüş bildirmiştir.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED

Müjde Şehsuvaroğlu
Sorumlu Ortak Başdenetçi
İstanbul, 24 Şubat 2012

4.4.4 UFRS'ye Göre Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla hazırlanan bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait gelir tablosunu, kapsamlı gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Banka Yönetiminin Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

Banka yönetimi finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Bağımsız Denetçi Görüşü

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Diğer Husus

Bankanın 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tabloları, bir başka denetim şirketi tarafından bağımsız denetime tabi tutulmuş olup söz konusu denetim şirketi, 7 Mart 2011 tarihli bağımsız denetim raporunda olumlu görüş bildirmiştir.

İstanbul, 5 Mart 2012

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED

4.5. Türkiye – IMF Parasal İlişkileri

Bankanın IMF'ye olan yükümlülüğü, 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla sıfırlanmıştır. Hazine Müsteşarlığının IMF'den doğrudan borçlanma yoluyla sağladığı krediler ise, 2010 yılı sonunda 3.654 milyon SDR iken, 2011 yılında yapılan 1.780 milyon SDR tutarındaki geri ödemeler sonucunda, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla 1.874 milyon SDR'ye gerilemiş olup, ödemeler 14 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla tamamlanacaktır.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla, IMF'nin Banka nezdinde 3.217 milyon SDR'nin 30 Nisan 2011'da IMF tarafından belirlenen SDR kurundan karşılığı, 7.888 milyon TL mevcudu bulunmaktadır.

Hesap Adı	TL	SDR
1 numaralı hesap	8.925.025	3.639.500
2 numaralı hesap	8.204	3.346
Menkul kıymetler hesabı	7.879.339.278	3.213.084.246
	7.888.272.507	3.216.727.092

IMF'nin 1 ve 2 no.lu hesapları, Banka bilançosunun pasifinde Uluslararası Kuruluşlar Mevduatı başlığı altında izlenmekte olup, Nazım Hesaplarda izlenen menkul kıymetler hesabı ise, Hazine Müsteşarlığı tarafından IMF lehine verilmiş ciro edilemez, faizsiz ve istendiğinde paraya çevrilebilir menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Bu raporu Banka Genel Kuruluna sunarken, hissedarlara dağıtılacak kâr hisseleri ile Banka mensuplarına ödenecek temettünün 17 Nisan 2012 tarihinden itibaren ödenmeye başlanmasını onayınıza arz ederiz.

Ön Kapakta soldan sağa:

- Türkiye'de Harf Devriminden sonra ilk basılan banknot olan E-2 Emisyon Grubu 1. Tertip 5 Türk lirası,
- TCMB Banknot Matbaası tarafından basımı Türkiye'de gerçekleştirilmiş olan E-5 Emisyon Grubu 3. Tertip 100 Türk lirası,
- "Mor Binlik" olarak anılan E-5 Emisyon Grubu 1. Tertip 1000 Türk lirası,
- Paradan altı sıfır atılmasının ardından dolaşımdaki en büyük kupürlü banknot olan E-8 Emisyon Grubu 1. Tertip 100 Yeni Türk Lirası,
- Yeni Türk Lirasından Türk lirasına geçilmesinin ardından basılan en küçük kupürlü banknot olan E-9 Emisyon Grubu 1. Tertip 5 Türk lirası

yer almaktadır.

Arka kapakta:

Günümüzde tedavülde bulunan Türk lirası madeni paralar ile

- 1935 yılında tedavüle sürülen 10 kuruş,
- 1971 yılında tedavüle sürülen 50 kuruş,
- 1934 yılında tedavüle sürülen 100 kuruş,
- 1947 yılında tedavüle sürülen 1 kuruş,
- 1935 yılında tedavüle sürülen 1 kuruş,
- 1948 yılından tedavüle sürülen 2,5 kuruş,
- 1935 yılında tedavüle sürülen 5 kuruş

yer almaktadır.

www.tcmb.gov.tr

ISBN: 978-605-5758-64-6